

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Balzac, Honoré de.; Oversat af Carl Nutzhorn-Kjersmeier.

Titel | Title:

Kvinden paa tredive Aar

Alternativ titel | Alternative title:

La femme de trente ans.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : John Martin's Forlag, 1910

Fysiske størrelse | Physical extent:

159 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

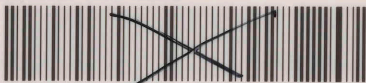
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58,-222

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

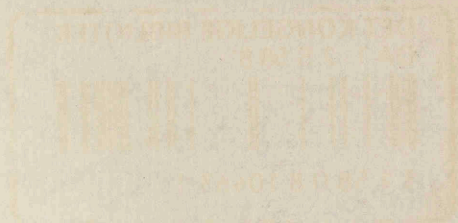
1 1 58 0 8 10463 1

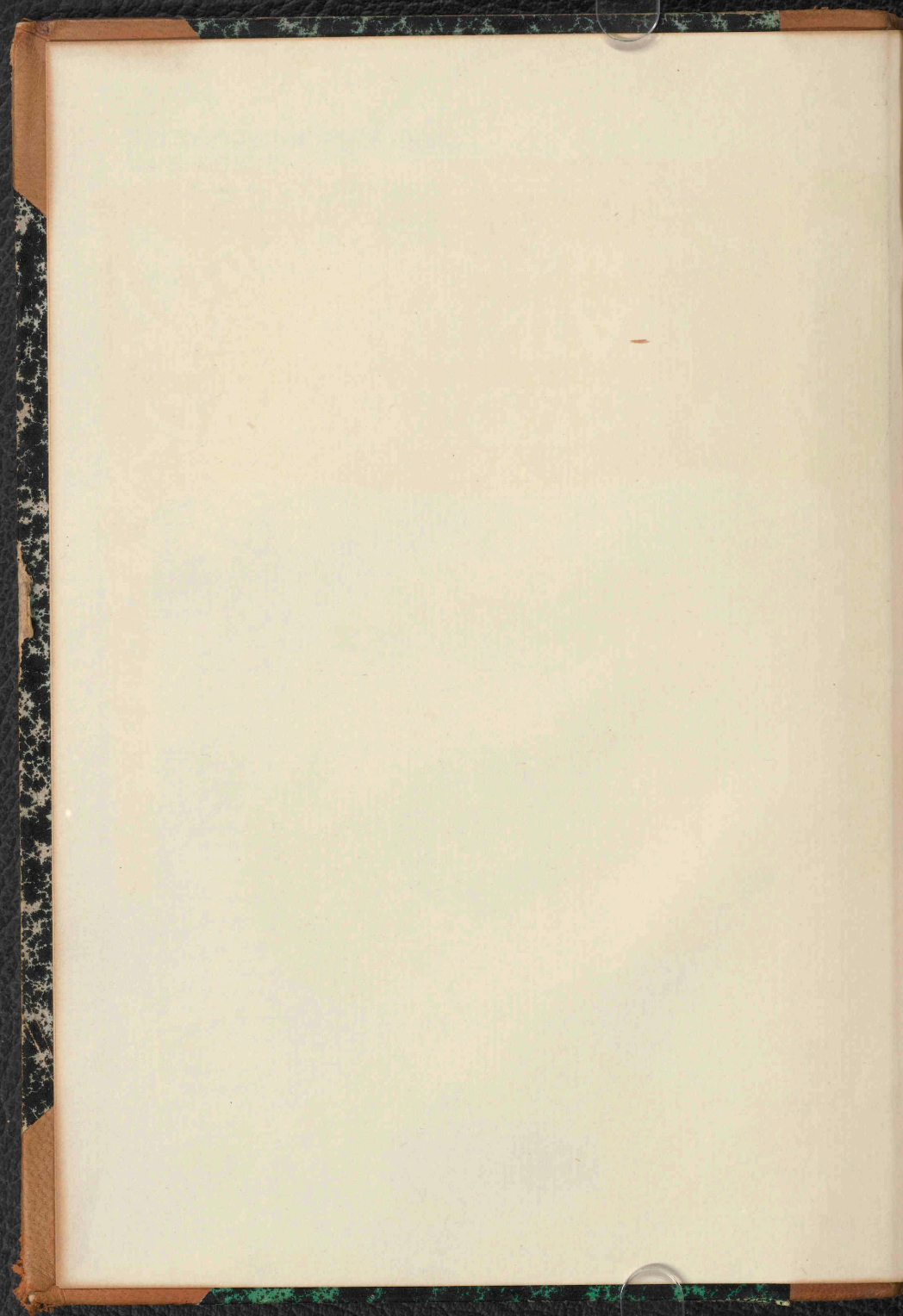

Det Kgl. Bibliotek

130025477724

MARTINS HALV UDGAVE
KRONE

Honoré de Balzac
**KVINDEN
PAA TREDIVE AAR**

JOHN MARTINS FORLAG

KØBENHAVN MCMX

KVINDEN PAA
TREDIVE AAR

1411. 1169

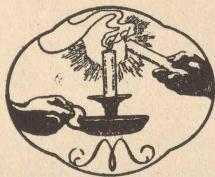
THE
KINDEN PAA
THEDVE AAR

HONORÉ DE BALZAC

KVINDEN PAA TREDIVE AAR

OVERSAT AF

CARL NUTZHORN-KJERSMEIER

JOHN MARTIN'S FORLAG
KØBENHAVN — MCMX

JOHN MARTIN'S BODTRYKKERI, KØBENHAVN.

Det var en Søndag først i April 1813 — en af disse smukke Dage, hvor det har været godt Vejr lige fra om Morgenens, og hvor Pariserne for første Gang i det ny Aar ser deres Stenbro uden Snavs og Himlen uden Skyer. Ved Middagstid svingede en prægtig Kabriolet, forspændt med to vælige Heste, fra rue de Castiglione ind i rue de Rivoli og gjorde Holdt bag ved flere Ekvipager, der ventede foran det for nylig aabnede Gitter midt paa Terrasse des Feuillants. Dette elegante Køretøj blev styret af en efter alt at dømme bekymret og sygelig Mand; hans graa-nede Haar dækkede næppe hans gule Isse og gav ham Udseende af at være ældet før Tiden; han kastede Tømmerne til en Lakaj til Hest, der fulgte bag efter Vognen, og hjalp en ung Pige ud, hvis indtagende Skønhed tiltrak sig de paa Terrassen spadserende Lediggængeres Opmærksomhed. Hun lod sig villigt tage om Livet og lagde sine Arme om Halsen paa sin Led-sager, der satte hende ned paa Fortovet, uden at have krøllet hendes grønne Repskjole det mindste. En Elsker kunde ikke have udvist større Omhu. Den ubekendte maatte være Fader til dette Barn, der uden at takke ham fortroligt stak sin Arm ind under hans og hurtigt drog ham med ind i Haven. Den gamle Fader opfangede nogle unge Mænds beundrende Blikke og den Sørgmodighed, der stod præget paa hans Ansigt, forsvandt et Øjeblik. Endskønt han for længst var kommet ud over den Alder, hvor Mændene følger Tilfredsstillelse ved For-

fængelighedens tomme Glæder, gled der dog Smil over hans Ansigt.

— Folk tror, at du er min Kone, hviskede han til den unge Pige.

Han syntes at være stolt over sin Datter og følte maaske mere Glæde end hun over de Blikke, som de nysgerrige fæstede paa hendes smaa, med brune Halvstøvler beklædte, Fødder og paa hendes hvide Hals, som den broderede Krave ikke skjulte fuldstændigt. Under Gangen gled den unge Piges Kjole undertiden til Side og tillod én at se et smuktformet Ben i sin gennembrudte Silkestrømpe. Mere end én forbi-passerende drejede Hovedet for at beundre hendes unge Ansigt, om hvilket et Væld af brune Lokker bølgede. I hendes sorte, mandelformede Øjne med de smukt hvælvede Bryn og lange Øjenvipper laa et Blink af Mildhed og Skælmeri. Hele hendes Ansigt lyste af Liv og Ungdom. Ufølsom for alle disse beundrende Blikke betragtede den unge Pige med en Slags Ængstelse Tuilerieslottet, uden Tvivl Maalet for hendes utaalmodige Vandring. Klokken var et Kvarter i 12. Hvor tidligt det end var, saa vendte dog allerede adskillige Damer, der havde villet vise sig i deres straalende Toiletter, tilbage fra Slottet; de trippede af Sted med en surmulende Mine, som om de var kede af at være kommet for sent til et højt attraaet Skuespil. Nogle Ord, der undslap disse skønne Damers forbitrede Læber, blev opsnappede af den unge Pige og syntes at gøre hende urolig. Hendes Fader iagttog med mere Nysgerrighed end Spot alle de Tegn paa Utaalmodighed og Ængstelse, der viste sig paa hendes smukke Ansigt.

Denne Søndag var den trettende i Aaret 1813. To Dage senere indledede Napoleon det skæbnesvangre Felttog, under hvilket han mistede Bessières og Duroc, vandt de mindeværdige Slag ved Lützen og Bautzen, saa' sig forraadt af Østrig, Sachsen, Bayern og Bernadotte og kæmpede haardt for Sejren i den forfærdelige Kamp ved Leipzig. Denne prægtige Parade,

der skulde finde Sted i Dag i Kejserens Paasyn, skulde blive den sidste af alle disse storstilede Hærskuer, der saa længe havde opvakt Parisernes og de fremmedes Beundring. For sidste Gang skulde den gamle Garde udføre de snilde Manøvrer, hvis Pragt og Processioner undertiden forbavsede selv denne Kæmpe, der rustede sig til en afgørende Kamp med Europa. En Følelse af Sørgmodighed havde ført en straalende og nysgerrig Folkemængde til Tuilerierne. Enhver syntes at ane, hvad Fremtiden bar i sit Skød og ønskede maaske at bevare Mindet om dette prægtige Skuespil som en Trøst til de tunge Tider, da Frankrigs Storhed var blegnet som en Drøm.

— Lad os gaa lidt hastigere, Fa'r, sagde den unge Pige med en skælmsk Mine og drog den gamle hurtigere med sig. Jeg kan allerede høre Trommerne.

— Det er Tropperne, der drager til Tuilerierne, svarede han.

— Eller som marcherer forbi. Alle Folk vender allerede hjem! udbrød hun med en saa barnlig Bitterhed, at hendes Fader maatte smile.

— Paraden begynder først Klokken halv et, sagde hendes Fader, der nu næsten gik bag ved sin utaalmodige Datter.

Ved Synet af den Bevægelse, hun gjorde med sin højre Arm, skulde man have troet, at hun løb. Hendes lille, velbehandskede Haand knugede utaalmodigt om et Lommetørklæde. Hendes Fader smilte af og til; men undertiden formørkede et bekymret Udtryk hans indfaldne Ansigt. Hans Kærlighed til denne henrivende Skabning fik ham til at frygte Fremtiden lige saa stærkt, som han glædede sig over Nutiden. Han syntes at sige til sig selv: Hun er lykkelig i Dag, vil hun ogsaa blive det for stedse? Thi gamle Folk er temmelig tilbøjelige til at udstyre unge Menneskers Fremtid med deres egne Sorger. Da Fader og Datter naaede ind under Pavillonens Søjlegang, paa hvis Spids Trikoloren vajede, og gennem hvilken man maatte for at komme fra Tuilerihaven til Kar-

rouselpladsen, raabte Skildvagten med bydende Stemme: Her er ingen Adgang mere!

Den unge Pige hævede sig paa Taaspidserne og kunde skimte en Mængde pyntede Damer, der tæt sammenpressede stod paa begge Sider af den gamle Marmorarkade, gennem hvilken Kejseren skulde komme.

— Der kan du se, Fa'r, vi kom alligevel for sent.

Hendes ærgerlige Grimace forraadte, hvor meget det havde været hende om at gøre at komme til at overvære denne Revy.

— Naa, lad os saa vende om, Julie, du holder jo ikke af Trængsel.

— Aa, lad os blive, Fa'r, jeg kan godt se Kejseren herfra. Hvis han skulde falde i Krigen, saa faar jeg ham jo aldrig at se.

Hendes Fader skælvede ved at høre disse Ord, thi der var Graad i hans Datters Stemme; han betragtede hende og troede under hendes sænkede Øjenlaag at opdage nogle Taarer, der mindre var fremkaldt af Ærgrelse end af en af disse første Sorger, hvis Hemmelighed er saa let at gætte for en gammel Fader. Pludselig rødmede Julie, og der undslap hende et Udraab, hvis Mening hverken blev forstaaet af Skildvagten eller af hendes Fader. Ved dette Raab vendte en Officer, der gik gennem Gaarden hen imod Trappen, sig hurtigt om, fik Øje paa den unge Pige og gav dem straks Tilladelse til at slippe forbi Skildvagten; uden at bryde sig om den elegante Mængdes Knurren, drog han blidt det henrykte Barn med sig.

— Nu undrer jeg mig ikke mere over hendes Vrede og hendes Hastværk, siden hun vidste, at du var tjensthavende, udbrød den gamle med en lige saa alvorlig som spottende Mine.

— Min Herre, svarede den unge Mand, hvis De ønsker en god Plads, tør vi ikke spille Tiden med Snak. Kejseren holder ikke af at vente, og jeg er af Marchallen bleven beordret til at være hans Adjutant.

Medens han talte, havde han med en vis Fortrolighed taget Julies Arm og førte hende hurtigt hen til Karrouselpladsen. Til sin Forbavselse fik Julie Øje paa en umaadelig Menneskemængde, der stod tæt sammentrængt paa den lille Plads mellem de graa Slotsmure og Jernkæderne, der afspærrede den indre Slotsgaard. Den Række af Skildvagter, der var opstillet for at holde Passagen aaben for Kejseren og hans Stab, havde megen Møje med at holde den bølgende og summende Menneskemængde tilbage.

— Det bliver meget smukt, ikke sandt? spurgte Julie smilende.

— Pas paa, udbrød Officereren og greb Julie om Livet og løftede hende op med lige saa megen Kraft som Hurtighed, for straks derpaa at sætte hende ned ved Siden af en Søjle.

Hvis han ikke havde gjort dette, saa vilde den unge Pige maaske være blevet sparket af Napoleons hvide Hest, som Kejserens Mamluk holdt ved Tøjlen. Den unge Mand lod Fader og Datter tage Plads foran Folkemængden og anbefalede dem med et Nik til to gamle Grenaderer, mellem hvilke de stod. Da Officeren vendte tilbage til Paladset, bredte et Skær af Lykke og Glæde sig over Julies Ansigt, der endnu var blegt efter den nylig udstaaede Skræk; Julie havde i al Hemmelighed trykket hans Haand, hvad enten det nu var for at takke ham for den lille Tjeneste, han havde vist hende, eller for at sige ham: Endelig ser jeg Dem dog igen! Hun bøjede Hovedet let som Svar paa den ærbødige Hilsen, som Officeren lod hende og hendes Fader blive til Del, før han skyndte sig bort. Den gamle, der med Overlæg syntes at have overladt de to unge til hinanden, blev staaende i en alvorlig Stilling lidt bag ved sin Datter; men han iagttog hende hemmeligt og anstrengte sig for at give sit Ansigt et Præg af Sorgløshed og syntes at være helt hensunken i Betragtningen af det prægtige Skuespil, som Karrouselpladsen frembød. Da Julie saa' paa sin Fader med et Blik som en Elev, der har en daarlig Samvit-

tighed overfor sin Lærer, svarede den gamle hende endog med et muntert Smil; men hans gennemtrængende Blik fulgte Officeren lige til Arkaden, og intet af, hvad der var foregaaet, var undsluppet hans Opmærksomhed.

— Hvor smukt, sagde Julie sagte og trykkede sin Faders Haand.

Det maleriske og storstilede Skue, som Karrouselpladsen i dette Øjeblik frembød, aflukkede Tusinder af Tilskuere, hvis Ansigter var prægede af Beundring, det samme Udraab. En anden Menneskemængde, der stod lige saa tæt sammenpresset som den, hvori Fader og Datter befandt sig, optog den snævre og brolagte Plads, som strakte sig langs med Karrouselpladsens Gitter. Denne Menneskemængde fremhævede ved de mangfoldige Dametoiletter den umaadelige store, firkantede Plads, der indrammedes af Tuileriernes Mure og det dengang lige rejste Jerngitter. Den gamle Gardes Regiment, der skulde defilere forbi Kejseren, fyldte dette vældige Terræn; lige overfor det imponerende Slot stod den opstillet i ti Geledder. Paa den anden Side af Karrouselpladsen stod flere Infanteri- og Kavaleriregimenter; Regimentsmusikken, der havde taget Plads under Louvres Gallerier, skjultes fuldstændig bag de tjenstgørende polske Lansenerer. En stor Del af den firkantede Plads var endnu tom som en Arena.

Vinden, der legede med Soldaternes Fjerbuske, fik dem til at vugge som Træerne i en Skov; de gamle, tavse Soldater frembød paa Grund af deres forskellige Uniformer, Skulderstroppe og Vaaben et tusindfarvet Skue. Dette uhyre Maleri — et Miniaturmaleri af en Slagmark før Kampen — blev poetisk indrammet af de høje, majestætiske Bygninger, hvis Ubælgelighed Anførere som Soldater syntes at efterligne. Uvilkaarligt sammenlignede Tilskuerne disse Menneskemure med de høje Stenmure. Foraarsolen, der kastede sit blændende Lys over de først for nylig opbyggede saavel som de Aarhundreder gamle Mure, faldt ogsaa paa disse utallige solbrændte

Ansigter, der alle fortalte om udstaaede Farer og alvorligt ventede paa, hvad Fremtiden vilde bringe. Alene Obersterne ved hvert Regiment gik op og ned foran Fronten af disse heltemodige Mænd. Bag ved Troppemasserne, der straalte af Sølv, Azur, Purpur og Guld, kunde Tilskuerne skimte de trefarvede Faner, der var fæstede til seks utrættelige polske Rytteres Lanser; disse Lansenerer galopperede ustandseligt om for at hindre Folk i at trænge ind paa den lille Plads, der var indrammet af det kejserlige Gitter. Foraarsvinden, der strøg hen over Grenaderernes Bjørneskindshuer, fremhævede Soldaternes Ubevægelighed, lige saa meget som Mængdens Mumlen deres Tavshed. En ubeskrivelig Begejstring fyldte den ventende Mængde. Frankrig vilde sige Napoleon Farvel, før han drog ud paa et Felttog, hvis Farer selv den ringeste Borger var klar over. Denne Gang drejede det sig om det franske Kejserdømmes Eksistens. Denne Tanke syntes at besjæle Borgere saavel som Soldater, og tavse trængte de sig sammen paa den Plads, over hvilken Napoleons Ørn og Geni svævede. Disse Soldater, Frankrigs Haab, disse Soldater, Frankrigs sidste Bloddraabe, var ogsaa Genstand for Tilskuernes urolige Nysgerrighed. Mellem Størstedelen af disse og Soldaterne veksledes der maaske for sidste Gang et Farvel; alle Hjerter — selv de, der var Kejseren fjendtligst stemte — opsendte brændende Bønner mod Himlen for Fædrelandets Ære. Selv de Mænd, der var mest trætte af Kampen mellem Frankrig og Europa, havde, dengang de gik ind gennem Triumfbuen, skrinlagt alt Had, da de forstod, at i Farens Stund var Napoleon hele Frankrig. Slotsuret slog halv et. I dette Øjeblik holdt Folkemængdens Mumlen op, og Stilheden blev saa dyb, at man vilde have kunnet høre et Barns Ord. Fader og Datter, der kun syntes at leve med Øjnene, skelnede nu en Klirren af Sporer og en Raslen af Sabler, der gav Genlyd under Slottets klangfulde Søjlegange.

En lille, temmelig fed Mand, i en grøn Uniform, hvide Ben-

klæder og Ridestøvler viste sig pludselig og beholdt roligt sin sin trekantede Hat paa Hovedet. Æreslegionens brede, røde Baand lyste paa hans Bryst. Ved hans Side hang en lille Kaarde. Imod denne Mand rettedes alles Øjne, paa en Gang, fra alle Sider af Pladsen. Straks begyndte Trommeslagerne at røre deres Trommer. Hornblæserne satte i med en krigersk Melodi, der blev gentaget af alle Instrumenterne lige fra den spædeste Fløjte til den store Pauke. Ved denne krigeriske Fanfare skælvede alle Hjerter; Fanerne hilste deres Kejser, og Soldaterne præsenterede Gevær — det var som et Drøn fra den ene Side af Pladsen til den anden. Kommandoraab fløj som Ekkoer fra Geled til Geled. Gang paa Gang raabte den begejstrede Mængde: Leve Kejseren! Alt skælvede. Napoleon var steget til Hest. Denne Bevægelse havde givet de tavse Masser Liv, Musikinstrumenterne toner, alle Ansigter var ophidsede af Begejstring. Selv det gamle Palads' høje Mure syntes at raabe: Leve Kejseren! Denne Mand, der var ombølget af saa megen Kærlighed, Begejstring og Hengivenhed, blev holdende paa sin Hest tre Skridt foran sit guldgallonerede Følge; paa hans venstre Side holdt Stormarchallen, paa hans højre den tjenstgørende Marchal. Midt under den begejstrede Mængdes drønende Raab, bevægede der sig ikke et Træk i hans Ansigt.

— Aa, min Gud, ja. Midt i Ilden ved Wagram, i Moskva mellem de døde, er han altid rolig som Baptist! Dette Svar gav den Grenader, der stod ved Siden af den unge Pige, paa alle de Spørgsmaal, som de begejstrede Tilskuere rettede til ham. Et Øjeblik var Julie fuldstændig hensunken i Betragtning af Kejserens Ansigt, hvis Ro tydede paa den mægtige Selvtillid, han sad inde med. Kejseren fik Øje paa den unge Pige; han bøjede sig over mod Duroc og sagde et Par Ord, der fik Stormarchallen til at smile. Revyen begyndte. Den unge Pige, der før havde delt sin Opmærksomhed ligelig mellem Napoleons ufølsomme Ansigt og Soldaternes blaa, grønne og

røde Rækker beskæftigede sig nu næsten udelukkende med en ung Officer, der, medens de gamle Soldater defilerede forbi, galoperede omkring og utrættelig Gang paa Gang vendte tilbage til Napoleon og hans Stab. Denne Officer red en prægtig sort Hest, og ved sin smukke blaa Uniform, der betegnede ham som Kejserens Ordonnans, tiltrak han sig Mængdens Opmærksomhed. Hans Guldgalloner lynede i Solen med en saa blændende Glans, og Fjerbusken i hans høje Chako bølgede saa stærkt for Vinden, at Tilskuerne maatte sammenligne ham med en Lygtemand, der havde faaet det Hverv af Kejseren at ildne og føre disse Batailloner, hvis Vaaben blinkede i den stærke Sol.

Da Revyen var til Ende, kom Ordonnansofficeren sprængende med slappe Tøjler og holdt sin Hest an foran Kejseren for at afvente hans Ordre. I dette Øjeblik lignede han General Rapp, som *Gérard* har fremstillet ham paa sit Billede af Slaget ved Austerlitz. Nu havde den unge Pige Lejlighed til at beundre sin elskede i hele hans militære Pragt. Oberst Victor d'Aiglemont var næppe tredive Aar; han var høj, velbygget og slank og tog sig altid bedst ud, naar han sad til Hest. Hans mandige og solbrændte Ansigt ejede den uforklarlige Charme, som fuldstændigt regelmæssige Træk forlener unge Ansigter med. Hans Pande var bred og høj. Hans fyrige Øjne med de tætte Bryn og de lange Vipper tegnede sig som to hvide Ovaler mellem to sorte Linier. Hans Næse var en smukt krummet Ørnenæse. Hans purpurrøde Læber blev stærkt fremhævede af hans sorte Overskæg. Hans Kinder havde den gyldenbrune Farve, som er et Tegn paa ualmindelig Kraft. Hans Ansigt vilde have været en god Model for en af vor Tids Kunstnere, hvis han vilde fremstille Kejsertidens Helte. Hans Hest, der drev af Sved og utaalmelig slog med sin lange Hale, gjorde kun sit til at forhøje Indtrykket af den unge Officer. Da Julie saa, at hendes elskede bestræbte sig for at henlede Napoleons Opmærksomhed paa sig, blev hun et Øjeblik gre-

bet af Skinsyge over, at han endnu ikke havde tilkastet hende et Blik. Pludselig raaber Kejseren en Ordre; Victor giver sin Hest af Sporerne og sprænger af Sted i Gallop; men Dyret skummer og rejser sig pludselig paa Bagbenene, saa at Rytteren synes at svæve i yderste Fare. Julie udstøder et Skrig og blegner; alle ser nysgerrigt paa hende, men hun ser ingen; hendes Øjne er hæftede paa det fraadende Dyr, som Officeren søger at faa til at falde til Ro, medens han galoperer af Sted for at overbringe Napoleons Ordre. Dette Oprin havde gjort et saa stærkt Indtryk paa Julie, at hun uden at vide det klamrede sig til sin Faders Arm. Da Victor var lige ved at blive kastet af, klyngede hun sig endnu stærkere til sin Fader, som om det var hende selv, der var i Fare. Den gamle betragtede med mørk og smertelig Uro den unge Piges bestyrte Ansigt, og en Følelse af Medlidenhed og Skinsyge, ja, selv af Sorg afspejlede sig i hans rynkede Træk. Men da den usædvanlige Glans i Julies Øjne og Skriget, hun havde udstødt, forraadte ham hendes hemmelige Kærlighed, da maatte han sikkert være blevet grebet af Uro for hendes Fremtid, thi hans Ansigt antog et mørkt og bedrøvet Udtryk. I dette Øjeblik syntes Julies Sjæl at være ét med den unge Officers. En endnu bitrere Tanke end dem, der havde gjort den gamle Mand bedrøvet, fik hans sorgfulde Ansigt til at fortrække sig, da han saa' hvorledes d'Aiglemont, idet han red forbi, vekslede et forstaaende Blik med Julie, hvis fugtige Øjne og blussende Teint tydede paa et usædvanligt Sindsoprør. Hurtigt drog han sin Datter med sig ind i Tuilerihaven.

— Men, Fa'r, der er jo endnu Regimenter, der skal defilere forbi.

— Nej, mit Barn, nu marcherer Tropperne bort.

— Jeg tror, du tager Fejl, Fa'r. Hr. d'Aiglemont gav dem Ordre til at defilere forbi . . .

— Jeg er ikke rigtig rask, mit Barn — derfor vil jeg ikke blive der længere.

Julie vilde sikkert let have troet sin Fader, hvis hun havde rettet sit Blik mod hans Ansigt, der var uroligt og bekymret.

— Er du meget daarlig? spurgte hun ligegyldigt — saa optaget var hun af sine Tanker.

— Er hver Dag ikke en Naade, jeg faar tilstaaet? svarede den gamle.

— Skal du nu til at gøre mig bedrøvet ved at tale om din Død?! Jeg var i saa udmærket Humør. Hvorfor vil du altid gaa og pine dig med saadanne mørke, hæslige Tanker.

— Aa, udbrød hendes Fader og udstødte et Suk, du forkælede Barn! De bedste Hjerter er undertiden meget grusomme. Vi ofrer vort Liv for jer, tænker kun paa jer og jert bedste, giver efter for alle jeres Luner, ja ofrer endda vort Blod for jer, og I modtager det kun med Sorgløshed. For at vinde jeres Kærlighed og faa jer til at smile, maatte man være almægtig som Gud. En Elsker vender eders Hjerter bort fra os!

Forbavset saa' Julie paa sin Fader, der gik langsomt og rettede sit glansløse Blik mod hende.

— I Børn skjuler jer endogsaa for os, eders Fædre, fortsatte han, men maaske ogsaa for eder selv . . .

— Hvad mener du med det, Fa'r?

— Jeg mener, du har Hemmeligheder for mig, Julie. — Du er forelsket, fortsatte den gamle hurtigt, da han saa', at hans Datter rødmede. Aa, jeg haabede, du vilde være din gamle Fader tro lige til hans Dødsdag; jeg haabede at kunne beholde dig hos mig, lykkelig og straalende! Saa længe jeg ikke vidste, hvordan det stod til med dig, stoledes jeg paa, du vilde faa en rolig Fremtid; men nu er det umuligt at haabe paa et lykkeligt Liv for dig, thi du elsker Obersten endnu mere end Fætteren. Jeg kan ikke tvivle mere derom.

— Hvad skulde hindre mig i at elske ham? udbrød hun med et let Anstrøg af Nysgerrighed i Stemmen.

— Aa, Julie, du forstaar mig ikke, svarede hendes Fader sukkende.

— Sig mig, hvad du mener, fortsatte hun lidt genstridigt.

— Nu vel, mit Barn, hør da. De unge Piger skaber sig ofte i deres Tanker ædle og skønne Billeder, helt ideelle Skikkelser; de danner sig i deres egne Tanker et Hjernesvind om Mændene, Følelserne og Verden; de Fuldkommenheder, de har drømt, tillægger de i deres Uskyld en Mand — og stoler derpaa. I denne deres udvalgte elsker de dette indbildte Væsen; men senere — naar Ulykken ikke mere kan afværges — forvandler det bedrageriske Ydre, som de selv har forskønnet — kort sagt: deres første Afgud — sig til et modbydeligt Skellet. Julie, jeg vilde hellere have vidst, at du havde forelsket dig i en Olding, end se dig være forelsket i Obersten. Aa, hvis du kunde se ti Aar frem i dit Liv, saa vilde du give mig Ret. Jeg kender Victor: hans Munterhed er aandløs; han er talentløs og ødsel. Han er en af de Mænd, som Himlen har skabt til at spise og fordøje 4 Maaltider om Dagen, sove, elske den første den bedste og duellere. Han forstaar ikke Livet. Hans gode Hjerte — thi han har et godt Hjerte — kunde maaske faa ham til at give sin Pengepung til en ulykkelig, til en Kammerat; men han er sorgløs — ikke i Besiddelse af den Hjertets Finfølelse, der kun har til Maal at gøre en Kvinde lykkelig; han er uvidende, egoistisk . . .

— Alligevel, Fa'r, maa han være i Besiddelse af Evner, siden han allerede er bleven Oberst . . .

— Kære Barn, Victor vil vedblive at være Oberst hele sit Liv. Jeg har endnu ikke mødt nogen, der har syntes mig dig værdig, fortsatte den gamle Fader med en Slags Begejstring. Han holdt et Øjeblik inde, betragtede sin Datter og tilføjede: Min stakkels Julie, du er endnu alt for ung, alt for svag, alt for sart til at kunne udholde Ægteskabets Sorger og Bekym-

ringer. D'Aiglemont er blevet forkælet af sine Forældre, ligesom du er blevet det af din Moder og mig. Hvor tør man haabe, at I med eders forskellige Sind og tyranniske Luner skal kunne komme overens? Du bliver enten Offer eller Tyran. Hvad enten du bliver det ene eller det andet, saa rummer det en Sum af Lidelser. Men du er blid og beskeden — du vil først bøje dig. Endelig er du overbærende, hvad der vil blive miskendt, og saa . . . Han havde hævet sig til den højeste Ophidselse, men fuldførte ikke den sidste Sætning; han havde Taarer i Øjnene. — Victor, fortsatte han efter en Pause, vil saare din unge Sjæls naive Egenskaber. Jeg kender Soldaterne, Julie. Jeg har levet i Hæren. Det er sjældent, at disse Folk formaar at besejre de Vaner, de har tilegnet sig som Følge af de ulykkelige Forhold, under hvilke de lever.

— Vil du da, Fa'r, at jeg skal gaa imod mine Følelser og gifte mig for din Skyld og ikke for min? sagde Julie i en halvt spøgende, halvt alvorlig Tone.

— Gifte dig for min Skyld! udbrød hendes Fader med en overrasket Bevægelse; for min Skyld? Jeg har altid set, at Børn tilskriver de Ofre, som Forældrene bringer dem, en personlig Følelse! Gift dig med Victor, Julie. En Dag vil du bittert begræde hans intetsigende Væsen, hans Egoisme, hans Mangel paa Finfølelse og alle de andre tusinde Smaating, som du lidt efter lidt vil opdage. Da husk, at din gamle Faders profetiske Stemme forgæves har lydt for dine Øren under disse Træer!

Den gamle tav; han havde forbavset sin Datter, der trodsigt slog med Nakken. De gik hen imod Vognen; under denne tavse Vandring prøvede den unge Pige stjaalent at kaste et Blik paa sin Faders Ansigt; lidt efter lidt forsvandt hendes surmulende Mine. Den dybe Smerte, der tegnede sig paa hans sænkede Pande, gjorde et dybt Indtryk paa hende.

— Jeg lover dig, Fa'r, ikke at tale om Victor, før du har

opgivet din Fordom imod ham, sagde hun med blid og bevæget Stemme.

Den gamle saa' forbavset paa sin Datter; to Taarer løb ned ad hans furede Kinder. Da der var mange Mennesker til Stede, kunde han ikke omfavne hende, men han trykkede ømt hendes Haand. Da han steg ind i Vognen, var alle de bekymrede Tanker, der havde formørket hans Pande, fuldstændigt forsvundne. Hans Datters en Smule sørgmodige Væsen foruroligede ham nu langt mindre end den uskyldige Glæde, som Julie havde vist under Revyen.

*

*

*

I de første Dage af Marts 1814 — næsten et Aar efter Kejserens Revy — rullede en Kalesche ud ad Vejen fra Amboise til Tours. Da den forlod det grønne Nøddetræstag, under hvilket Posthuset i Frilliére ligger, fo'r Vognen af Sted med en saadan Hurtighed, at den i et Øjeblik naaede over Broen over Cise, ved denne Flods Udløb i Loire, og der standsede af sig selv. Som Følge af den vilde Fart, den unge Postillon paa sin Herres Befaling havde hidset de fire kraftige Heste op til, var en Skagle sprungen. Saaledes gik det til, at de to Personer, der befandt sig i Vognen, ved Skæbnens Tilskikkelse fik Lejlighed til at betragte et af Frånkrigs skønneste Landskaber. Paa deres højre Haand havde de rejsende Udsigt over Cise, der som en Sølvslange snoede sig gennem Foraarets smaragdgrønne Enge. Paa deres venstre Haand brede Loire sig i hele sin Pragt; Solstraalerne brødes mod den majestætiske Flods spejlblanke Vande. Hist og her laa grønne Smaaøer spredt ud over Vandet, som Stenene i et Smaragdhalsbaand. Hinsides Floden udfoldede Touraines bugnende Marker deres Skatte. I det fjerne mødte Øjet ikke andre Grænser end Højdedragene ved Cher, hvis Toppe teg-

nede sig mod Himlens gennemsigtige blaa som lysende Linier.

I samme Øjeblik som Vognen kørte over Broen ved Cise, dukkede flere hvide Sejl frem mellem Øerne i Loire og forlenede dette harmoniske Landskab med en ny Harmoni. En Del Damp, der blev holdt tilbage af Landskabets spredte Træer, gav dette en ny og fantastisk Ynde. Det var Touraine i al sin Pragt, Foraaret i al sin Glans. Denne Del af Frankrig var den eneste, som de fremmede Hære ikke skulde forurolige.

Et Hoved, der var forsynet med en Militærhue, kom til Syne, da Kaleschen ikke kørte mere; snart aabnede en utaalmodig Soldat Døren og sprang ud paa Vejen, som om han vilde begynde at skælde Postillonen ud; men den Dygtighed, hvormed denne udbedrede den sprungne Skagle, beroligede Obersten, Grev d'Aiglemont, der vendte tilbage til Døren og strakte sine Arme, som om hans Muskler var faldet i Søvn; han gabede, kastede et Blik ud over Landskabet og lagde sin Haand paa Armen af en ung Kvinde, der omhyggeligt var indhyllet i en Pels.

— Vaagn dog op, Julie, raabte han med munter Stemme, er det ikke en dejlig Udsigt!

Julie drejede Hovedet og saa' ud. Paa Hovedet havde hun en Skindhue, og hun var saa tæt indhyllet i sin Pels, at man kun kunde se hendes Ansigt. Julie d'Aiglemont lignede ikke mere den unge Pige, der fordem, straalende af Glæde og Lykke, ilte til Revyen i Tuilerierne. Hendes Ansigt, der endnu havde bevaret sin sarte Teint, havde mistet den rosenrøde Farve, der forlenede det med et Skær af Ungdom og Sundhed. Nogle sorte Lokker, der i Uorden faldt ned over hendes Ansigt, lod den mathvide Hud træde endnu skarpere frem. Skønt hendes Øjne straalte med en overnaturlig Glans, var de dog omgivne af blaasorte Rande. Hun kastede et ligegyldigt Blik ud over Landskabet for straks derpaa atter at falde til-

bage i Vognen; med en Stemme, der i fri Luft syntes at være yderst svag, udbrød hun:

— Ja, det er smukt.

Som man ser, havde hun til sin egen Ulykke faaet Bugt med sin Faders Betæneligheder.

— Julie, vilde du ikke gerne bo her?

— Aa, her eller dør . . . svarede hun ligegyldigt.

— Befinder du dig ikke rigtig godt?

— Aa, jeg har blot Lyst til at sove . . .

Pludselig hørte man Hestetrav. Obersten slap sin Kones Haand og drejede Hovedet om mod Vejen. Saa snart han ikke saa' mere paa hende, forsvandt det glade Udtryk, som hun havde paatvunget sit blege Ansigt. Da hun hverken havde Lyst til at nyde Udsigten eller brød sig om at vide, hvem Rytteren var, saa lænede hun sig tilbage i Vognen og rettede sine Øjne mod Hestenes Kryds uden at interessere sig for sine Omgivelser. Hendes Ansigt var lige saa følelsesløst som hos en bretonnisk Bonde, der lytter til Præstens Tale. En ung Mand, der red en prægtig Fuldblodshest, kom pludselig ud af en lille Lund af Popler og blomstrende Hvidtjørn.

— Det er en Englænder, sagde Obersten.

— Ja, det véd Gud, Hr. General, indskød Postillonen. Han er en af den Slags Fyre, der vil æde Frankrig.

Den unge Mand var en af de rejsende, der netop befandt sig paa Fastlandet, den Gang Napoleon for at straffe England for dets Brud paa Folkeretten tog alle Englændere til Fange. Disse Fanger fik ikke alle Lov til at opholde sig paa de samme Steder, hvor de blev grebne, eller dør, hvor de helst vilde være. Den største Del af dem, der i dette Øjeblik opholdt sig i Touraine, var blevet forsat herhen fra forskellige Egne i Kejserriget, hvor deres Ophold kunde have syntes at true Fastlandspolitikken Interesser. Den unge Fange, der netop i dette Øjeblik red forbi, var blevet ramt af den samme Skæbne. Saa snart den unge Mand blev klar over, at

Grev d'Aiglemont var Soldat, skyndte han sig at undgaa hans Blik og drejede temmelig hurtigt Hovedet ud imod Cises Enge.

— Disse Englændere er altid lige saa uforskammede, som om hele Jorden tilhørte dem, mumlede Obersten. Men Soult skal nok kurere dem . . .

Da Fangen red forbi Kaleschen, kastede han et Blik ind i den. Skønt det kun var et flygtigt Blik, maatte han dog beundre det Udtryk af Melankoli, der forlenede Grevindens tænksomme Ansigt med en uforklarlig Ynde. Der gives mange Mænd, der bliver mægtigt bevægede ved at se en sorgfuld Kvinde: for dem synes Smerten at være et Løfte om Troskab og Kærlighed. Fuldstændig hensunken i Betragtningen af Kaleschesædet, gav Julie hverken Agt paa Hesten eller Rytteren. Skaglen var atter blevet gjort i Stand. Postillonen anstrengte sig for at indhente den spildte Tid og kørte i susende Fart ned ad Chausséen, der paa begge Sider var omgivet af Klipper.

— Hvad monstro denne gennemsigtige Milord vil os? udbrød Obersten, der saa' sig om og opdagede, at den unge Englænder fulgte efter Vognen.

Da den ubekendte ikke krænkede noget Høflighedshensyn ved at ride paa Vejen, saa lændede Obersten sig atter tilbage i Vognen efter at have sendt Englænderen et truende Blik. Men trods sit uvilkaarlige Fjendskab kunde Obersten ikke lade være med at lægge Mærke til den prægtige Hest og Rytterens stolte Holdning. Den unge Mand havde et af disse ægte britanniske Ansigter, hvis Hud er saa fin og hvid, at man mangan en Gang føler sig fristet til at tro, at det er en ung Pige, man har for sig. Han var blond, høj og slank. Hans Klædedragt havde dette udsøgte og sirlige Præg, som kendetegner Blomsten af England. En eneste Gang hævdede Julie Øjnene mod den fremmede, det var hendes Mand, der opfordrede hende til at beundre Racehestens Ben. Julies Øjne mødtes derved med den forlegne Englænders. Fra dette Øje-

blik af lod den unge Adelsmand ikke mere sin Hest trave ved Siden af Kaleschen, men nogle Skridt bag efter den. Julie saa' næppe paa den ubekendte — hun læned sig atter tilbage i Vognen; Obersten faldt i Søvn, og Ægteparret naaede Tours uden at have vekslet et eneste Ord, og uden at Julie en eneste Gang havde værdiget det dejlige Landskab et Blik. Da hendes Mand sov, betragtede Fru d'Aiglemont ham gentagne Gange. Ved det sidste Blik, hun tilkastede ham, faldt en Medaljon, hun bar om Halsen — som Følge af Vognens voldsomme Skumplen — pludselig ned i den unge Kvindes Skød og viste hende hendes Faders Portræt. Ved dette Syn trængte Taarerne sig frem i hendes Øjne. Maaske fik Englænderen Øje paa de fugtige og glinsende Spor, som disse Taarer efterlod paa Grevindens blege Kinder.

Greven af d'Aiglemont, der af Kejseren havde faaet Ordre at bringe til Marchal Soult, benyttede sig heraf til at unddrage sin Hustru de Farer, der dengang truede Paris, og føre hende til Tours til en gammel Slægting af ham. Snart rullede Vognen over Tours Brosten og standsede foran en gammel Bygning, hvori den forhenværende Grevinde af Listomère-Landon boede.

Grevinden af Listomère-Landon var en af disse smukke, gamle Damer med bleg Teint og hvidt Haar, som er i Besiddelse af et fint Smil og en Hue af en nu ukendt Mode; vor Tid syntes hun ikke om. Da en gammel Kammerjomfru meldte Grevinden hendes Nevøs Besøg, rejste hun sig hurtigt og naaede ud paa Trappeafsatsen, i samme Øjeblik som de to Ægtefæller steg op ad Trappen.

Tante og Niece mønstrede hinanden med et hastigt Blik. — God Dag, kære Tante, udbrød Obersten og omfavnede den gamle Dame. Jeg overdrager denne Skat i Deres Vare-tægt. Min Julie er hverken koket eller skinsyg, hun er blid som en Engel . . . Men jeg haaber ikke, at hun bliver forkælet her, afbrød han sig selv.

— Døgenigt! svarede Grevinden og tilkastede ham et spot-
tende Blik.

Hun rakte med en vis elskværdig Ynde sin Mund hen imod Julie — men denne blev eftertænsksom staaende og syntes at være mere eftertænsksom end nysgerrig.

— Vi skal nok komme ud af det, mit kære Barn, fortsatte Grevinden. Vær ikke bange for mig — naar jeg er sammen med unge Mennesker, søger jeg aldrig at spille gammel.

Før de traadte ind i Salonen, havde Grevinden allerede efter Provinsskik givet Ordre til at anrette en Frokost for Gæsterne; men Greven standsede sin Tantes Veltalenhed ved i en alvorlig Tone at meddele hende, at han ikke kunde ofre hende længere Tid, end det tog at skifte Heste. De traadte derfor alle tre hurtigt ind i Salonen, og Greven undte sig næppe Tid til at fortælle sin Tante de politiske og militære Begivenheder, der nødte ham til at overdrage sin Hustru i hendes Varetægt. Hele Tiden betragtede Tanten afvekslende sin Nevø, der talte uafbrudt, og sin Niece, hvis blege og sørgmodige Ansigt hun troede skyldtes denne tvungne Adskillelse. Det saa' ud, som om hun sagde til sig selv: Hvor disse unge Mennesker dog elsker hinanden.

I dette Øjeblik lød der Piskesmæld ude fra den gamle, tavse Gaard, mellem hvis Brosten Græsset pippede frem. Victor kyssede den gamle Grevinde og forlod hastigt Salonen.

— Lev vel, min kære, sagde han og omfavnede sin Hustru, der havde fulgt ham lige til Vognen.

— Aa, Victor, tag mig med, sagde hun med kærlig Stemme, jeg vil ikke skilles fra dig . . .

— Men hvordan falder du dog paa det?

— Naa, saa Farvel da, svarede Julie, siden du vil det saa. Vognen forsvandt.

— De elsker rigtignok min stakkels Victor højt? sagde Grevinden, idet hun rettede sit forskende Blik paa Julie.

— Ak, Frue, svarede denne, maa man da ikke elske en Mand for at gifte sig med ham.

Disse sidste Ord blev udtalte i et saa naivt Tonefald, at det forraadte et rent Hjerte eller ogsaa dybe Hemmeligheder. En Dame, der havde været Duclos' og Marchal Richelieu's Veninde maatte føle sig ansporet til at udforske dette unge Ægteskabs Hemmelighed. Tanten og Niecen stod i dette Øjeblik paa Dørtærsklen og stirrede paa den bortkørende Kalesche. Julies Øjne tydede ikke paa nogen Kærlighed — det saa' den gamle Dame straks.

— De har altsaa ladet Dem besnære af min Døgenigt af en Nevø?

Grevinde d'Aiglemont skælvede uvilkaarligt, thi den gamle Kokottes Tonefald og Blik syntes at tyde paa, at hun havde mere Kendskab til Victors Karakter end Julie selv. Fuld af Uro indhyllede den unge Kvinde sig i den kejtede Forstillelse, der er naive og lidende Hjerters første Tilflugt. Den unge Pariserinde følte en vis Glæde ved denne dybe Ensomhed og Provinsens højtidelige Stilhed. Efter at hun havde vekslet et Par Ord med sin Tante, til hvem hun, da hun blev gift, havde skrevet et Brev, sank hun hen i Tavshed, som om hun lyttede til en Operamelodi. Først efter to Timers trappistisk Stilhed blev hun klar over sin Uhøflighed, og det faldt hende ind, at hun kun havde givet sin Tante kolde Svar. Den gamle Dame havde med det yndefulde Instinkt, der kendetegner Folk fra den gamle Tid, respekteret sin Nieces Lune og givet sig til at strikke. Af og til havde hun bortfjernet sig for at se efter Tjenerne, der bragte Bagagen ned i det grønne Værelse, hvor Julie skulde sove; men derpaa havde hun atter indtaget sin Plads i den store Lænestol og paa ny begyndt at betragte den unge Kvinde stjaalent. Skamfuld over, at hun havde hengivet sig i den Grad til sine Tanker, forsøgte Julie at undskylde sig med nogle spøgefulde Bemærkninger.

— Min lille Ven, vi kender Enkernes Smerte, svarede Tanten.

Julie havde maattet være 40 Aar for at kunne forstaa Ironien i den gamle Dames Ord. Næste Dag befandt Julie sig langt bedre og begyndte at tale. Fru de Listomère var ikke ked af at have gjort den unge Kvinde, som hun i Begyndelsen havde holdt for sky og dum, til sin fortrolige; hun fortalte om alle Provinsens Glæder, om de Baller og Huse, som de kunde besøge. Hvert af hendes Spørgsmaal var en Fælde, der gik ud paa at faa Julie til at røbe sig. Julie modstod dog alle hendes indtrængende Opfordringer til at gaa ud til Selskab. Til Trods for den gamle Dames brændende Ønske om at kunne indføre sin smukke Niece i Selskabsverdenen, blev Julie dog ved med at bruge sin Faders Død til Paaskud herfor. Efter otte Dages Forløb beundrede den gamle Dage Julies englelige Blidhed, beskedne Ynde og tænksomme Væsen og interesserede sig over alle Grænser for den hemmelighedsfulde Melankoli, der pinte dette unge Hjerter. Hun blev til sidst saa indtaget i sin Niece, at hun ikke for nogen Pris vilde skille sig af med hende. En Maaned var nok til at bringe et evigt Venskab i Stand mellem de to Kvinder. Ikke uden Overraskelse lagde den gamle Dame Mærke til den Forandring, der foregik med Julie: Af og til kom hun med et lystigt Udbrud eller ogsaa gled et Smil over hendes Ansigt, men snart efter var hun atter et Bytte for sine sørgelige Tanker. Det gik op for den gamle Dame, at det hverken var Julies Faders Død eller Adskillelsen fra Victor, der var Grunden til denne dybe Sørgmodighed; men hun foresatte sig at søge at komme til Klarhed derover. Det begyndte at blive mørkt; de to Damer sad ved et Vindue, der vendte ud til Gaden. Julie havde atter antaget en eftertænksom Mine; en Herre red forbi.

— Der er et af jeres Slagtofre, sagde den gamle Dame.

Fru d'Aiglemont saa' forbavset paa sin Tante.

— Det er en ung, engelsk Adelsmand, Arthur Ormond,

Lord Grenvilles ældste Søn. Hans Historie er interessant. I 1802 kom han til Montpellier i Haab om, at Luften dør, som var ham anbefalet af Lægerne, skulde kurere ham for en Brystsygdom, som han frygtede vilde hidføre hans Død. Som alle sine Landsmænd blev han ved Krigens Udbrud holdt tilbage af Napoleon, thi dette Uhyre kan ikke leve uden Krig. For at adsprede sig har den unge Englænder givet sig til at studere sin Sygdom, som han anser for dødbringende. Han har efterhaanden faaet Smag for Anatomi og Medicin; han har forelsket sig i den Grad i disse Kunster, at det maa synes paafaldende for en Mand af hans Rang. Kort sagt, Hr. Arthur har gjort forbavsende Fremskridt — det synes selv Professorerne i Montpellier. Hans Studium har trøstet ham i hans Fangenskab, og samtidig er han blevet fuldstændig kureret. Man paastaar, at han i hele to Aar slet ikke skulde have talt, men have ligget i en Stald og drukket Mælk af en svejtsisk Ko. Siden han er kommet til Tours, har han ikke givet sig af med nogen — han er stolt som en Paafugl; men De har sikkert gjort en Erobring dør, thi det er øjensynligt ikke for min Skyld, at han to Gange om Dagen rider forbi vore Vinduer . . . jo han er sikkert forelsket i Dem.

Ved disse sidste Ord gled et Smil over Julies Ansigt — hvilket forbavtede den gamle Dame. I Stedet for at vidne om den instinktmæssige Tilfredsstillelse, som selv den strengeste Kvinde føler, naar hun faar at vide, at hun har gjort en Mand forelsket i sig, saa var Julies Blik mat og koldt. Hendes Ansigt udtrykte en Følelse af Modvilje, der næsten grænsede til Afsky. Hvor meget Tanten end var overbevist om, at hendes Niece ikke elskede Victor, saa var hun dog i højeste Grad overrasket over at opdage, at Julie ikke elskede nogen. Hun skælvede over at have set, at Julie var et skuffet Hjerte — en ung Kvinde, hvem en Dag, ja maaske kun en Nat, havde været tilstrækkelig til at lære Victors intetsigende Væsen at kende.

— Hvis hun har lært hans Karakter at kende, saa er alt

sagt dermed, tænkte hun; min Nevø vil snart komme til at lære Ægteskabets Skyggesider at kende.

Derefter begyndte den gamle Dame at prøve paa at omvende Julie til de monarkistiske Doktriner fra Ludvig den Femtendes Tid; men nogle Timer senere trak Julie sig tilbage til sit Værelse i en endnu mere nedslaaet Sindsstemning end før. Da hendes Kammerjomfru havde klædt hende af, blev Julie længe siddende foran Ilden i en gammeldags Lænestol med gult Fløjlsbetræk; hun græd og sukkede; saa satte hun sig ved et lille Bord og gav sig til at skrive. Timerne gik hurtigt; de fortrolige Tilstaaelser, Julie betroede Papiret, syntes at volde hende megen Møje; hver Sætning drog lange Drømmerier med sig; pludselig brast den unge Kvinde i Graad og holdt op med at skrive. I dette Øjeblik slog Taarnuret to. Hendes Hoved, der var lige saa tungt som en døendes, sank ned paa hendes Bryst; da hun med ét løftede det, saa' Julie pludselig sin Tante dukke op foran sig, som om hun var traadt ud af Tapetet.

— Men hvad er der dog i Vejen, mit Barn? Hvorfor sidder De saa længe oppe? Hvorfor græder De — De i Deres Alder?

Hun satte sig uden Omsvøb ned ved Siden af sin Niece og slugte det paabegyndte Brev med Øjnene.

— Skriver De til Deres Mand?

— Véd jeg, hvor han er? svarede Julie.

Tanten tog Brevet og læste det. Julie gjorde ingen Indsigelser, thi hun var i et af disse kritiske Øjeblikke, hvor Sjælen er uden Spændkraft, hvor alt — det gode som det onde — er ligegyldigt, og hvor Tavshed er lige saa godt som Tillid. Ligesom en ung, dydig Pige, der har straffet en Elsker med sin Foragt, om Aftenen føler sig saa bedrøvet og forladt, at hun længe efter ham, efter et Hjerte, som hun kan betro sin Sorg til — saaledes lod Julie uden at sige et Ord den gamle Dame læse dette Brev og blev selv siddende i en eftertænksum Stilling.

„Min kære Louisa! Du spørger sikkert ofte dig selv, hvor-

for jeg i et halvt Aar ikke har svaret paa dine Breve. Hvis du ikke har forstaaet min Tavshed, saa vil du maaske nu komme til at ane Grunden dertil, thi jeg vil forraade dig en Hemmelighed, som jeg vilde have gemt dybt i mit Hjerte, hvis du ikke havde skrevet til mig, at du snart skulde holde Bryllup. Du vil gifte dig, Louisa. Denne Tanke faar mig til at skælve. Stakels Barn, gift dig, og om nogle Maaneder vil du, fuld af Smerte, tænke paa hin Aften i Ecouen, da vi sad under de store Ege oppe i Bjergene; vi stirrede ud over den skønne Dal under vore Fødder og fulgte med Blikket den synkende Sol. En sød og henrykt Sørgmodighed greb os. Vi tilsvor hinanden, at den af os, der først blev gift, skulde fortælle den anden om Ægteskabets Hemmeligheder og de Glæder, som vore barnlige Sjæle udmalede sig i saa straalende Farver. Mindet om denne Aften vil bringe dig til Fortvivelse, Louisa. Dengang var du ung, smuk og sorgløs, selv om du ikke var lykkelig; i Løbet af faa Dage vil en Mand gøre dig grim, lidende og gammel. At ville fortælle dig, hvor stolt og glad jeg var ved at ægte Oberst Victor d'Aiglemont, det vilde være en Dumhed! Jeg erindrers det ikke engang mere selv. I Løbet af kort Tid er min Barn-dom bleven mig fjern som en Drøm. Hvor kaad var jeg ikke paa Bryllupsdagen. Jeg begik tusinde Barnagtigheder. Da jeg om Aftenen var bleven ene i Brudegemakket, hvorind man havde ført mig under al Pomp og Pragt, tænkte jeg stadig paa at spille min Mand et Puds. Da han traadte ind og saa' sig om efter mig, var den kvalte Latter, jeg lod høre under Musselinet, hvor jeg havde skjult mig, det sidste Udtryk af den søde Munterhed, som besjælede vor Barndoms Lege ..."

Da den gamle Dame havde læst dette Brev til Ende, tog hun sine Briller af og rettede to muntre Øjne, hvis klare Glans endnu ikke var blevet svækket af Alderen, mod sin Niece.

— Mit Barn, sagde hun, det gaar ikke an, at en gift Kone skriver saadan til en ung Pige ...

— Ja, det tænkte jeg nok, afbrød Julie sin Tante; og jeg skammede mig, da De læste det . . .

— Hvis De ikke synes om en Ret ved Bordet, saa behøver De ikke at give andre Afsmag for den, mit Barn . . . De har ingen Moder mere?

Julie skælvede; saa hævede hun langsomt Hovedet og sagde:

— I over et Aar har jeg mere end én Gang savnet min Moder; men jeg burde have lyttet til min Fader, der ikke vilde have Victor til Svigersøn.

Hun saa' paa sin Tante, og hendes Taarer tørredes, da hun saa' det Skær af Godhed, der laa i den gamle Dames Øjne. Hun rakte sin unge Haand til sin Tante, der syntes at have Medlidenhed med hende; og da deres Hænder mødtes, forstod de to Kvinder hinanden fuldstændigt.

— Stakkels forældreløse Barn!

Dette Ord var en sidste Lysstraale for Julie — hun troede endnu en Gang at høre sin Faders profetiske Stemme.

— Deres Hænder brænder! Gør de altid det?

— Feberen har ikke forladt mig i en hel Uge.

— De har haft Feber og har skjult det for mig!

— Det har jeg haft i over et Aar, svarede Julie med en Slags kysk Ængstelse.

— Saa har Deres Ægteskab lige til nu altsaa kun været Dem en eneste lang Smerte?

Den unge Kvinde vovede ikke at svare — men hun gjorde en Bevægelse, der forraadte alle hendes Lidelser.

— De er altsaa ulykkelig?

— Aa nej, Tante. Victor elsker mig til Vanvid og jeg tilbeder ham — han er saa god!

— Ja, De elsker ham; men De flyr ham, ikke sandt?

— Ja . . . undertiden . . . han søger mig alt for ofte.

— Naar De er alene, føler De saa ikke ofte Frygt for, at at han kunde komme?

— Ak jo, Tante. Men jeg forsikrer Dem, at jeg elsker ham.

— Bebrejder De Dem ikke i al Hemmelighed, at De ikke forstaar eller kan tage Del i hans Elskovsglæde. Falder det Dem undertiden ikke ind, at den lovlige Kærlighed er haardere at bevare end en strafværdig Lidenskab?

— Jo, jo, udbrød Julie grædende. De gætter alt det, der er lutter Gaader for mig. Mine Sanser er sløve, mit Hoved uden Tanker, mit Liv er en eneste lang Pine. Jeg kan ikke finde Ord til at skildre mine Lidelser. Jeg lider, og jeg skammer mig ved at lide, naar jeg ser, at Victor er lykkelig over det, der dræber mig.

— Men det er jo ikke andet end lutter Barnagtigheder, udbrød Tanten, hvis indfaldne Ansigt pludseligt lysnede op af et muntret Smil — et Genskin af hendes Ungdoms Glæder.

— Og De, ogsaa De ler! udbrød den unge Kvinde fortvivlet.

— Jeg har ogsaa selv været saadan, indskød den gamle Dame hurtigt. Men nu, Victor har ladet Dem alene tilbage, er De da ikke igen blevet en rolig, ung Pige — uden Glæder, men ogsaa uden Lidelser?

Julie aabnede sine store, aandsfraværende Øjne.

— Ikke sandt, mit Barn, til Trods for at De tilbæder Victor, maatte De hellere være hans Søster end hans Hustru?

— Ak ja, Tante. Men hvorfor smiler De ad det?

— De har Ret, mit stakkels Barn — der er ikke noget at le af. Mere end én Ulykke vilde ramme Dem i Fremtiden, hvis jeg ikke tager Dem under min Beskyttelse, og hvis min gamle Erfaring ikke forstod at gætte den uskyldige Aarsag til Deres Sorger. Min Nevø fortjener slet ikke sin Lykke, det Fæ! Den Egoist! Denne kejserlige Tyrans Soldater er alle sammen elendige Fæhoveder. De tager Brutalitæt for Galanteri — de tror, at Døden, som maaske venter dem næste Dag, fritager dem for at være opmærksomme mod os. Fordum forstod man

lige saa vel at elske som at dø til rette Tid. Jeg skal opdrage Dem, kære Niece. Jeg skal gøre en Ende paa den sørgelige, men temmelig naturlige Misklang, der til sidst vilde faa jer til at hade hinanden og til at ønske en Skilsmisse — hvis De da ikke var død inden den Tid.

Julie lyttede til sin Tantes Ord med den største Forbavselse; hun var overrasket over at høre saadanne Ord, hvis Visdom hun mere anede end forstod, og yderst forfærdet over at høre en saa erfaren Slægtning gentage den samme Dom, som hendes Fader havde fældet over Victor, selv om det ogsaa var under en mildere Form. Hun havde maaske en levende Forestilling om sin Fremtid og følte uden Tvivl Vægten af alle de Ulykker, der skulde knuge hende til Jorden, thi hun brast ud i Taarer, kastede sig i den gamle Dames Arme og udbrød:

— Vær min Moder!

Tanten græd ikke, thi Revolutionen havde ikke ladet det gamle Monarkis Kvinder beholde mange Taarer tilbage. Den gamle Dame tog hende i sine Arme og kyssede hende paa Panden med en Ømhed og Ynde, der ofte har mere med deres Manner og Sædvaner end med deres Hjerter at gøre; hun talte til sin Niece med venlige Ord, lovede hende en lykkelig Fremtid, dyssede hende i Søvn med Løfter om Kærlighed og hjalp hende i Seng, som om hun havde været hendes egen Datter, hendes egen højt elskede Datter, hvis Haab og Sorger hun betragtede som sine egne. Julie faldt i Søvn, lykkelig ved Tanken om at have fundet en Veninde og en Moder, til hvem hun for Fremtiden kunde sige alt. Da Tante og Niece næste Aften, glade i Hu, sad ude paa Balkonen, hørte de Hestetrav og fik Øje paa den unge Englænder, der som sædvanlig red langsomt forbi. Uden at han behøvede at bruge Tøjlerne, slog hans Hest over i en langsommere Gangart; han kastede et sørgmodigt Blik paa Julie, der dog slet ikke lagde Mærke dertil; hendes Tante derimod gjorde sig lystig over den forlegne og alvorlige Kærlighed, som den unge Englænder bar til Skue. Disse peri-

odiske Blik var blevet hende en Vane, og hver Dag, naar Arthur red forbi, fandt hun paa nye, spøgefulde Udtryk. En Aften mødtes Julies og Arthurs Øjne, og den unge Kvinde rødmede. Straks gav Englænderen sin Hest af Sporerne og sprængte bort i Galop.

— Hvordan skal vi raade Bod paa dette? sagde Julie til sin Tante. Folk, der stadig ser denne Englænder ride forbi, maa jo tro, at jeg er . . . Kunde man ikke give ham et Vink om at lade være dermed?

— Vilde det ikke være at faa ham til at tro, at han er farlig? Og kan De overhovedet hindre et Menneske i at ride, hvor han vil? Fra i Morgen vil vi ikke sidde mere her — naar den unge Adelsmand ikke ser os mere, vil han holde op med at tilkaste Dem forelskede Blikke. Saadan bærer en Kvinde, der kender Verden, sig ad, mit Barn.

Næppe havde de to Kvinder rejst sig, før Victors Kammer-tjener pludselig viste sig. Han kom paa sin sveddryppende Hest fra Bourges og overbragte Julie et Brev fra hendes Mand. Victor, der havde svigtet Kejseren, meldte sin Hustru Kejserdømmets Fald, Paris' Indtagelse og den Begejstring, der overalt i Frankrig slog Bourbon'erne i Møde. Da han ikke vidste, hvordan han skulde komme til Tours, bad han hende om i største Hast at begive sig til Orléans, hvor han haabede at kunne støde til hende med hendes Pas. Hans Kammertjener, en gammel Soldat, skulde ledsage Julie fra Tours til Orléans — en Vej, som Victor endnu troede var fri.

— Frue, De har ikke et Øjeblik at spille, sagde Kammer-tjeneren; Prøjserne, Østrigerne og Englænderne har til Hensigt at forene sig ved Blois.

I Løbet af faa Timer var den unge Kvinde rede og tog af Sted i en gammel Rejsevogn, som hendes Tante laante hende.

— Hvorfor tager De ikke med os til Paris? sagde hun, da hendes Tante omfavnede hende til Afsked. Nu da Bourbon'erne er kommet til Magten . . .

— Selv om Kongen ikke var vendt tilbage, saa vilde jeg dog være taget dertil, mit Barn, thi mine Raad vilde være i højeste Grad nødvendige for Victor og Dem. Naar jeg har faaet alt i Orden, skal jeg komme til jer.

*

*

*

Julie begav sig paa Vej, ledsaget af sin Kammerjomfru og den gamle Soldat, der red ved Siden af Vognen. Da de om Natten kom til Amboise, bøjede Julie sig ud og fik Øje paa en Vogn, der kørte bag efter hendes, og hvori den unge Englænder sad. Grevinden kastede sig heftigt og med en Følelse af Frygt tilbage i Sædet; men snart efter kom hun til at tænke paa, at naar hun stødte til sin Mand, vilde denne nok forsvare hende mod denne mærkelige Forfølgelse.

Da hun kom til Orléans, blev hendes Vogn standset af Prøjserne, ført ind i Kroens Gaard og sat under Bevogtning. Modstand var umulig. I to Timer sad Grevinden i sin Vogn mellem Soldaterne, der røg, lo og undertiden betragtede hende med fræk Nysgerrighed. Pludselig hørte hun Hestetrav, og en Skare fremmede, højtstaaende Officerer omringede hendes Vogn.

— Frue, sagde den østrigske General til hende, De bedes undskylde, der er sket en Fejltagelse; De kan uden Frygt fortsætte Deres Rejse; her er et Pas, der vil beskytte Dem mod enhver Ubehagelighed . . .

Skælvende greb Grevinden Papiret og fremstammede nogle intetsigende Ord. Ved Siden af Generalen fik hun Øje paa Arthur, der var i engelsk Officersuniform — det var uden Tvivl ham, hun skyldte sin hurtige Befrielse. Paa én Gang glad og bedrøvet vendte den unge Englænder Hovedet bort og vovede kun at tilkaste Julie stjaalne Blikke. Takket være Passet naaede Julie uhindret Paris. Dér traf hun atter sin Mand, der

af Ludvig XVIII. var bleven udnævnt til General og havde modtaget mange smigrende Beviser paa sin ny Herres Gunst. Midt under Festlighederne til Ære for Bourbon'ernes Genkomst rantes Julie af en Ulykke, der skulde faa Indflydelse paa hele hendes Liv: hun mistede sin Tante. Den gamle Dame fik et Hjerteslag af Glæde over atter at se Hertugen af Angoulême i Tours. Saaledes døde den eneste, der vilde have været i Stand til at bringe Forstaaelse til Veje mellem Victor og hende. Julie følte klart Betydningen af dette Tab. Nu stod hun alene overfor sin Mand. Men hendes Hjerter forbød hende at klage eller forsøge paa at unddrage sig sine Pligter — hellere vilde hun lide i Stilhed!

Et Par Ord om Hr. d'Aiglemont under Restaurationen:

Er der ikke mange Mænd, hvis fuldstændige Intetsigenhed er en Hemmelighed for deres Omgivelser? En høj Rang, fornem Fødsel, en vis ydre Høflighed, stor Reserverethed i hele sin Opførsel og en betydelig Formue forhindrer kritisk anlagte Sjæle i at trænge ind til deres indre Liv. Det forholder sig med disse Mænd ligesom med Kongerne, hvis Karakter aldrig kan blive kendt eller retfærdigt bedømt, fordi man kun er i Stand til at betragte dem enten i alt for lang Afstand eller ogsaa alt for tæt ved. De spørger i Stedet for at tale, og forstaar med lykkelig Behændighed at trække i de Snore, der tjener deres Interesser, hvorved de ofte driver Gæk med Mænd, der i Virkeligheden er dem langt overlegne. For at kunne bedømme disse tomme Hoveder og veje deres negative Værd, maa Iagttageren være i Besiddelse af mere Spidsfindighed end Overlegenhed, mere Taalmodighed end Fremsyn, mere Takt end Sjælsstorhed. Hvor stor en Dygtighed disse Usurpatører end anvender for at dække over deres svage Sider, saa er det dog vanskeligt for dem at skuffe deres Hustruer, Mødre, Børn eller Husets Ven; disse nærpaarørende sidder næsten altid inde med en Hemmelighed, der angaar den fælles Ære — ja, ofte hjælper de endog med til at skjule denne Hemmelig-

hed for Verdens Øjne. Takket være disse Bestræbelser gaar mangen en Dumrian for at være en klog Mand.

Tænk nu paa den Rolle, en begavet og følsom Kvinde som Julie maatte spille overfor en saadan Ægtemand!

Saa længe Napoleon var ved Magten, var Grev d'Aiglemont kun en god Ordonnansofficer — Oberst som saa mange andre; han var udmærket til at udføre et farligt Hverv, men ude af Stand til at bestride en Post af virkelig Betydning; han var uden Misundelse, gik for at være en af de tapre Mænd, som Kejseren begunstigede, og var overhovedet, hvad Soldaterne kalder „en brav Fyr“. Bourbon'erne ophøjede ham til Marki, og fuld af Taknemlighed fulgte han dem til Gent. Da de atter vendte tilbage, blev han paa ny udnævnt til General og Marki; han blev Tilhænger af den konservative Politik, omgav sig med en Hemmelighedsfuldhed, der ikke laa noget bagved, blev alvorlig og lidet talende og antaget for at være en dybsindig Mand. Da han bestandigt indskrænkede sig til at overholde Formerne for den ydre Høflighed og stridigt stod paa sine aristokratiske Anskuelser, fik han Ord for at have en smuk Karakter. Naar han af og til blev sorgløs eller munter som før, saa troede de andre, at der laa diplomatiske Hentydninger bag hans intetsigende og taabelige Ord.

— Aa, han siger ikke, hvad han vil, tænkte Godtfolk.

Da Marki d'Aiglemont bestandigt hørte Folk tale om sine skjulte Talenter, saa troede han selv til sidst, at han var en af de mest fremragende Mænd ved Hoffet, ved hvilket han takket være sit elegante Ydre og sit indsmigrende Væsen var blevet modtaget uden Protest. Ikke desto mindre var Victor hjemme yderst beskeden — han følte uvilkaarligt sin Hustrus Overlegenhed. Som Følge heraf gled hun lidt efter lidt over til at blive sin Mands Raadgiverinde og til sidst overtog hun Bestyrelsen af hans Formue. Denne naturstridige Indflydelse var en Slags Ydmygelse for hende og Kilden til mange Smerter, som hun gemte paa Bunden af sit Hjerte. Hendes fintfølende,

kvindelige Instinkt sagde hende, at det vilde have været langt skønnere at lystre en begavet Mand end at lede et Fæ, og at en ung Hustru, der er tvunget til at tænke og handle som en Mand, hverken er Kvinde eller Mand, da hun dog ikke er i Stand til at komme i Besiddelse af de Privilegier, som Loven har forbeholdt det stærke Køn. Hendes Liv skjulte en bitter Spot. Var hun ikke tvungen til at tilbede et hult Gudebillede, at beskytte sin Beskytter — en stakkels Skabning, der lønnede hendes stadige Hengivenhed med en Ægtemands egoistiske Kærlighed og kun saa' Kvinden i hende? Som de fleste Ægtemænd, der følger deres Hustrus aandelige Overlegenhed, redede Markien sin Egenkærlighed ved at beklage sig over Skæbningen, der havde givet ham en ung, sygelig Pige til Hustru. Kort sagt: han indbildte sig, at han var Ofret, medens han i Virkeligheden var Bøddelen. Markisen, der tyngedes til Jorden af denne triste Tilværelse, maatte alligevel smile til sin indskrænkede Herre, smykke dette Sorgens Hus med Blomster og bære en straalende Lykke til Skue paa sit blege Ansigt, der var hærget af skjulte Lidelser. Dette Ansvar for Hjemmets Ære, denne storslaaede Selvfordølgelse forlenede lidt efter lidt den unge Markise med en Værdighed og Selvbevidsthed, der beskyttede hende mod alle Verdens Farer. Hendes Hjerte fyldtes med Afsky for Lidenskaberne — maaske fattede hun ikke disses alt-henrivende Magt eller de rasende Glæder, som faar visse Kvinder til at glemme Kyskhedens Love og Dydens Grundsætninger, paa hvilke Samfundet hviler. Hun ventede resigneret paa, at hendes Lidelser skulde faa en Ende og haabede at dø ung. Siden hun var vendt tilbage fra Touraine, tog hendes Sundhed af fra Dag til Dag; Lægerne havde fordømt Markisen til at blive liggende paa en Divan, hvor hun, forpint af Sorg, visnede hen som de Blomster, der fyldte hendes Stue. Hendes svage Helbred forbød hende at bevæge sig i fri Luft; hun turde kun forlade Huset i lukket Vogn. Omgivet af al vor Tids Skønhed, Luxus og Bekvemmelighed lignede hun mindre

en syg end en ligegyldig og ufølsom Dronning. Nogle Venner, der maaske havde oprigtig Medlidenhed med hendes svage Helbred og hendes Ulykke, var altid sikre paa at træffe hende hjemme; de fortalte hende de sidste Nyheder og satte hende ind i alle disse tusinde smaa Begivenheder, der giver Pariserlivet Farve og Afveksling. Markise d'Aiglemont lignede en skøn Blomst, paa hvis Rod en sort Orm gnaver. Hun viste sig undertiden i det højere Selskabsliv — ikke fordi hun fandt Behag deri, men for at adlyde de Fordringer, som hendes Mands Ærgerrighed stillede. Hendes Stemme og fuldendt smukke Sang satte hende i Stand til at høste det Bifald, som næsten altid smigrer en ung Kvinde. Hendes Mand brød sig ikke om Musik. Kort sagt, hun følte sig næsten altid ilde tilpas i Salonerne, hvor hendes Skønhed aftvang alle en begejstret Hyldest. Skønt hun var gift, var hun endnu som en ung Pige og blev forlegen og skamfuld ved det mindste Blik. For at undgaa at rødme, var hun ofte lattermild og munter og fremhylede en falsk Glæde; altid paastod hun, at hun var veltilpas. I Aaret 1817 indtraadte der en Forandring. Hun fik en Datter og vilde selv die Barnet. I to Aar gjorde Moderglæden hendes Liv mindre ulykkeligt. Lægerne spaaede, at hendes Helbred vilde blive bedre, men Markisen troede ikke derpaa: maaske saa' hun Døden i Møde som en Befrielse.

*

*

*

I Begyndelsen af Aaret 1819 blev hendes Liv endnu tristere end før. Pludselig aabnede en frygtelig Afgrund sig for hende: hendes Mand var lidt efter lidt blevet ked af hende. Endskønt hun var sikker paa ogsaa for Fremtiden at kunne bevare en stor Magt over Victor, og endskønt hun vidste, hun havde vundet hans Agtelse for stedse, saa frygtede hun dog den Indflydelse, som Lidenskaben kunde faa over en saa intetsigende og latterligt opblæst Mand. Ofte overraskede hendes Venner

hende, naar hun sad hensunken i lange Drømmerier. Naar hun legede med sin Datter Helene, betragtede hun hende med et mørkt Blik og svarede ikke paa de barnlige Spørgsmaal, som ellers volder en Moder saa stor Glæde — hun tænkte paa Nutiden og Fremtiden. Hun fik Taarer i Øjnene, naar hun pludselig mindedes Revyen i Tuilerierne. Hendes Faders profetiske Ord lød atter i hendes Øren, og hun bebrejdede sig, at hun ikke havde lyttet til dem. I det Billede, som hun udkastede sig af Fortiden, traadte Arthurs forklarede Ansigt for hver Dag renere og skønnere frem; men kun flygtigt, thi hun vovede ikke at dvæle ved dette Minde. Den unge Englænders tavse og forlegne Kærlighed var den eneste Begivenhed, der havde efterladt et Lyspunkt i hendes dystre og ensomme Hjerter. Maaske knyttede alle skuffede Haab, alle fejlslagne Forhaabninger, der lidt efter lidt havde gjort Julies Hjerter tungt og bedrøvet, sig til denne Mand, hvis Opførsel, Følelse og Karakter indgød hende saa stor en Sympati. Men Tanken om den unge Englænder var hende kun fjern som en Drøm — straks derpaa vaagnede Julie op med et Suk, endnu ulykkeligere end før og bitter ved Tanken om, at hun havde ladet sig dysse i Søvn af en indbildt Lykke.

Denne kritiske Stilling, i hvilken Markisen befandt sig, viste sig først i al sin Alvor for hende en Januaraften i Aaret 1820. Julie sad og betragtede sin Datter med taareløse Øjne, da Victor, der var i straalende Humør, traadte ind. Julie lod ham beundre den slumrende Helene; men han svarede kun paa sin Hustrus Begejstring med en banal Talemaade:

— I den Alder er alle Børn nydelige.

Efter at han derpaa flygtigt havde kysset sin Datter paa Panden, trak han Forhængen for Vuggen og tilkastede Julie et Blik.

— De er overmaade smuk i Aften, Fru d'Aiglemont! udbrød han med denne uudholdelige Munterhed, hvis Hulhed Markisen kun kendte alt for godt.

— Hvor har De tilbragt Aftenen? spurgte hun, idet hun fremhyklede den yderste Ligegyldighed.

— Hos Fru de Sérizy.

Julie skælvede — det er umuligt at skildre den Stormflod af Tanker, der rasede i hendes Hjerne.

— Fru de Sérizy giver næste Mandag en Koncert og har yttret et indtrængende Ønske om at se dig hos sig. Hun sætter megen Pris paa dig. Du vilde gøre mig en Tjeneste ved at gaa derhen; jeg har næsten lovet, du skulde komme . . .

— Jeg skal komme, svarede Julie.

Der var noget saa paafaldende i hendes Stemme og Blik, at Victor, trods sin Sorgløshed, forbavset saa' paa hende. Det var alt. Julie havde gættet, at Fru de Sérizy var den Kvinde, der havde vendt Victors Hjerter bort fra hende. Som et Bytte for den dybeste Fortvivlelse sad hun drømmende og tavs og stirrede ind i Ilden. Victor sad lige over for hende med en Mine som en Mand, der lige har moret sig et andet Sted og nu keder sig i Hjemmet. Efter at han havde gabet et Par Gange, greb han et Lys, lagde skødesløst sine Arme om Halsen paa sin Hustru og vilde kysse hende; men Julie bøjede sig, rakte sin Pande hen imod ham og modtog sit Godnatkys — dette mekaniske Kys, der var uden Kærlighed, en Slags Grimace, som hun nu næsten hadede. Da Victor havde lukket Døren, sank Markisen ned paa en Stol og brast i Graad. I sin vanvittige Ophidselse faldt hun paa Knæ ved Divanen, knugede Hænderne mod sit Ansigt og opsendte en saa brændende Bøn til Himlen, at den vilde have sønderrevet hendes Mands Hjerter, hvis han havde hørt den.

I otte Dage var hun et Bytte for den dybeste Fortvivlelse; hendes Hjerne tumlede bestandig med vilde Planer, ved hvilke hun atter kunde genvinde sin Magt over Markien og leve længe nok til at kunne vaage over sin Datters Lykke. Til sidst besluttede hun at kæmpe med sin Medbejlerske, atter vende tilbage til Selskabslivet og glimre dør; hun besluttede at fremhykle

Kærlighed til sin Mand for ved denne List atter at genvinde sin Magt over ham; naar hun havde gjort dette, vilde hun være koket overfor ham og derved gøre det af med sin Medbejlerske. Hun følte, at dette skændige Middel var det eneste, der kunde hjælpe hende. For at redde sin Datter vilde hun bære sig ad som de troløse og løgnagtige Skabninger, der ikke elsker, men ved Koketteri og Bedrag spreder Fordærvelse om sig. Uden at Julie vidste af det, enedes hendes kvindelige Forfængelighed, hendes Interesse og et ubestemt Ønske om Hævn med hendes Moderkærlighed om at føre hende ind paa en Vej, hvor nye Smerter ventede hende. Hun gik til Fru de Sérizy. Hendes Medbejlerske havde gjort Regning paa at se en bleg og smægtende Kvinde for sig; men Markisen havde klædt sig i en rød Dragt, der fremhævede hendes Skønhed, og viste sig i hele sin Glans. Grevinde de Sérizy hørte til de Kvinder, der gør Fordring paa i Paris at udøve et Slags Herredømmme over Moden og Selskabsverdenen; hun udtalte Domme, der, da de blev modtagne med Begejstring i hendes egen Kreds, fik hende til at indbilde sig, at de var almindeligt anerkendte. Litteratur, Politik, Mænd og Kvinder — alt var underkastet hendes Kritik, og Fru de Sérizy syntes at udfordre de andres. Hendes Hus var lige til den mindste Enkelthed et Mønster paa god Smag. Midt i denne Dames udsøgte Salon, der var fuld af elegante og skønne Kvinder, triumferede Julie over Grevinden. Livlig, aandrig og sprudlende af Vid, som hun var, samlede hun hele Aftenen de mest fremragende Mænd omkring sig. Til Damerne Fortvivlelse var hendes Toilette udadtil — den Maade, hun bar det paa, maatte dog mere tilskrives hendes Figur end hendes Skrædderinde. Da Julie rejste sig og gik hen til Klaveret for at synge en Romance af Desdemona, strømmede Mændene sammen fra alle Kanter for at lytte til denne berømte Stemme, der havde været tavs saa længe. En dyb Tavshed sneg sig over hele Salen. Markisen blev grebet af en stærk Bevægelse, da hun saa' de tæt sammentrængte Hoveder ved Dørene

og alle de Blikke, som rettedes mod hende. Hun tilkastede sin Mand et Blik fuldt af Koketteri, og saa' til sin Glæde, at hans Egenkærlighed i dette Øjeblik var overordentlig smigret. Hun sang det første Vers af Romancen og henrev hele Forsamlingen; men da hun begyndte paa det andet Vers og lod sit Blik glide hen over Tilhørerne, fik hun Øje paa Arthur, hvis Blik hele Tiden var stift hæftet paa hende. Hun skælvede, og hendes Stemme blev svag.

Fru de Sérizy rejste sig hastigt fra sin Plads og ilte hen til Markisen:

— Hvad fejler De, min kære? Aa, det stakkels Barn, hun er saa lidende! Jeg skælvede, da jeg saa' hende begynde paa noget, der laa over hendes Kræfter . . .

Romancen blev afbrudt, Julie følte ikke mere Mod til at fortsætte og fandt sig i sin Medbejlerskes perfide Deltagelse. Alle Damerne stak Hovederne sammen og hviskede — de anede den Kamp, der udkæmpedes mellem Markisen og Fru de Sérizy. Julie troede, hendes Drøm om Arthur pludselig var gaaet i Opfyldelse. Paa den unge Englænders næsten kvindelige Ansigt læste man det søde Tungsind og den smertelige Forsagelse, som hun selv var et Offer for. Hun genfandt sig selv i ham. Alt for lykkelig til at forsøge paa at skjule sin Forlegenhed under Paaskud af sit svage Helbred, fandt hun sig i Fru de Sérizys aandrige Medlidenhed. Den afbrudte Romance var Genstanden for alles Samtale; nogle beklagede Julies Lod og talte om det sørgelige i, at en saa fremragende Kvinde skulde være tabt for Verden; andre vilde vide Grunden til hendes Lidelser og hendes ensomme Liv.

— Naa, min kære Ronquerolles, sagde Markien til Fru de Sérizys Broder, da du saa' Fru d'Aiglemont, misundte du mig min Lykke og bebrejdede mig, at jeg vilde være hende utro. Du vilde indrømme, at min Skæbne var mindre misundelsesværdig, hvis du ligesom jeg i et eller to Aar havde maattet leve sammen med en smuk Kvinde uden at vove at kysse hendes

Haand af Frygt for, at den skulde gaa itu. Bryd dig ikke om disse sarte Nipsgenstande — de duer kun til at sætte under en Glasklokke. Dèr har du min Historie. Jeg er vel sikker paa min Hustrus Dyd; men mit Ægteskab er kun en Luksus-artikel, og hvis du tror, jeg er gift, saa tager du fejl. Min Utroskab er desuden i visse Maader legitim. Jeg gad vel vide, hvordan De, mine Herrer Spottefugle, vilde bære Dem ad i mit Sted. Mange Mænd vilde ikke behandle min Hustru saa skaansomt som jeg. Jeg er overbevist om, at Fru d'Aiglemont ikke aner noget, tilføjede han med sænket Stemme. For Resten har jeg ikke Ret til at beklage mig, jeg er meget lykkelig . . . Blot er der ikke noget mere kedeligt for en følsom Mand end at se en stakkels Skabning, til hvilken han er knyttet, lide . . .

— Du er altsaa meget følsom? udbrød Hr. de Ronquerolles; du er jo sjældent hjemme.

Ved denne venskabelige Spot brød Tilhørerne ud i Latter; men som den Gentleman, han var, bevarede Arthur sin Kulde og Tavshed. Uden Tvivl vakte disse mærkværdige Ord noget Haab til Live hos den unge Englænder, der taalmodigt ventede paa det Øjeblik, hvor han kunde være ene med Hr. d'Aiglemont; denne Lejlighed frembød sig snart.

— Min Herre, sagde han, jeg har til min store Sorg lagt Mærke til Fru Markisens Tilstand, og hvis De vidste, hun gik paa Gravens Rand, saa tror jeg ikke, De vilde gøre Dem lystig over hendes Lidelser. Naar jeg taler, som jeg gør, saa er det, fordi jeg har en vis Berettigelse dertil, thi jeg er sikker paa, at jeg kan redde Fru d'Aiglemont og give hende tilbage til Livet og Lykken. Saa lidet naturligt det end er, at en Mand af min Stand er Læge, saa har Tilfældet dog villet, at jeg har studeret Medicin. Desuden keder jeg mig, fortsatte han og fremhyklede en kold Egoisme, der skulde tjene hans Maal, saa det er ligegyldigt, om jeg ofrer min Tid paa et lidende Væsen i Stedet for paa et taabeligt Lune. Det er meget vanskeligt at helbrede Sygdomme af denne Art, fordi de kræver megen Møje,

Tid og Taalmodighed; man maa desuden være i Besiddelse af stor Formue, da det gælder om at kunne rejse og følge Lægens vekslende Forordninger til Punkt og Prikke. Vi er begge Gentlemen og forstaar hinanden. Tag imod mit Forslag, og fra dette Øjeblik af er De Dommer over mine Handlinger. Jeg vil ikke foretage mig noget uden først at have raadført mig med Dem, og jeg lover Dem et godt Resultat, hvis De erklærer Dem rede til at lyde mig. Ja, hvis De i nogen Tid vil give Afkald paa at være Fru d'Aiglemonts Ægtefælle, tilføjede han hviskende.

— Saa meget er sikkert, Mylord, svarede Markien leende, at kun en Englænder kunde komme med et saa underligt Forslag. Tillad mig at tænke over det, jeg maa først tale med min Hustru derom.

I dette Øjeblik traadte Julie atter hen til Klaveret. Hun sang Arien af Semiramis. Og atter henrev hun alle sine Tilhørere.

*

*

*

Da Hr. d'Aiglemont fulgte sin Hustru hjem, saa' denne med en Slags urolig Glæde, at hendes Plan var lykkedes. Glad over den Rolle, hun lige havde spillet, sagde han hende nogle Komplimenter — med den samme Smagfuldhed, som han vilde have gjort det overfor en Operasangerinde. Julie, den dydsirede og gifte Julie, fandt det komisk at se sig behandlet paa denne Maade; hun forsøgte at lege med sin Magt, og i denne første Kamp lod hendes Godhed hende endnu en Gang bukke under; men dette var den frygteligste Straf, som Skæbnen kunde lade hende times. Ved Tretiden om Morgenen sad Julie tungsindig og drømmende oprejst i sin Ægteseng; en Lampes usikre Skær oplyste Værelset, i hvilket der herskede den dybeste Tavshed; i en Time udgød Markisen, overladt til sig selv og sin smertelige Anger, hede Taarer, hvis Bitterhed kun de

Kvinder, der har befundet sig i den samme Stilling, kan forstaa. Man maatte besidde Julies Sjæl for at kunne føle den Afsky, der havde grebet hende ved disse beregnede Kærtægn og kolde Kys. Hun foragtede sig selv — ønskede, at hun var død; og hvis hendes Datter ikke havde givet sig til at skribe, havde hun maaske styrtet sig ud af Vinduet ned paa Stenbroen. Hr. d'Aiglemont sov fredeligt ved hendes Side uden at ane noget til hendes Fortvivlelse. Næste Dag tvang Julie sig atter til at være munter. Hun havde Kraft nok til at lade, som om hun var lykkelig og til at skjule — om ikke sin Melankoli — saa dog sin uovervindelige Afsky. Men fra den Dag af holdt hun sig ikke selv mere for en uadelig Kvinde. Nogle Dage efter denne Scene præsenterede Hr. d'Aiglemont sin Hustru for Lord Grenville. Julie modtog Arthur med en kold Høflighed, der kun gjorde hendes Forstillelseskunst Ære. Hun bød sit Hjerter at tie, gjorde sin Stemme fast og kunde saaledes gøre sig til Herskerinde over sin Fremtid. Da Julie med sit fine, kvindelige Instinkt opdagede den store Kærlighed, hun havde indgydt den unge Englænder, smilte hun i Haabet om en hurtig Helbredelse og modsatte sig ikke sin Mands Plan. Ikke destomindre vilde hun først betro sig til Lord Grenville, naar hun af hans Ord og Handlinger havde set, om han sad inde med den Hjertets Ædelmodighed: at lide i Stilhed. Hun havde den mest uindskrænkede Magt over ham — hun misbrugte den allerede: var hun ikke Kvinde?

*

*

*

Montcontour er en gammel Borg ved Bredden af Loire. Paa en dejlig Augustaften i Aaret 1821 vandrede to Personer om paa Klipperne, der omgiver Slottet; de styrede deres Skridt mod Toppen af den højeste Klippe, sandsynligvis for at nyde den dejlige Udsigt. Det var Julie og Lord Grenville;

men Julie syntes at være blevet et helt andet Menneske. Hendes Ansigt straalte af Sundhed og en vidunderlig Glans tindrede i hendes Øjne. Hendes Ansigt var ét lysende Smil — hun var lykkelig over at leve og forstod Livet. Af den Maade, hvorpaa hun sprang af Sted, kunde man se, at ingen Sorg tyngede hende mere. Arthur ledte hende af Sted med en Elskers Omhu — han viste hende bestandig den bedste Vej og gjorde hende af og til opmærksom paa det skønne Landskab. Da de var naaet op paa Toppen af et Vinbjerg, vilde de begge sætte sig paa en af disse lange, hvide Klippeblokke, som man finder overalt i Touraine; men før de satte sig, saa' de ud over det skønne Landskab.

— Hvor smukt! udbrød Julie. Vi vil slaa et Telt op og bo her. Victor, raabte hun, kom dog!

Hr. d'Aiglemont svarede nedefra med et Jagtraab uden dog at paaskynde sine Skridt; kun betragtede han fra Tid til anden sin Hustru. Julie indaadede fuld af Glæde den friske Luft; hun hævede Hovedet og tilkastede Arthur et af disse fine Blikke, i hvilke en aandfuld Kvinde forstaar at lægge *alt*.

— Aa, sagde hun, jeg vilde gerne blive her for bestandig. Kan man nogen Sinde blive træt af at beundre denne dejlige Dal?

Hun tav, og ligesom rent tilfældigt lagde hendes Haand sig oven paa Arthurs. Begge var tavse og henrevne af denne harmoniske Naturs Skønhed. Den rene Luft og den blaa Himmel stod i Samklang med de Tanker, der dukkede frem i deres unge og elskende Hjerter.

— Aa, hvor jeg dog elsker denne Egn, fortsatte Julie med stigende Begejstring. De har boet her længe? tilføjede hun efter en Pavse.

Ved disse Ord skælvede Lord Grenville.

— Dér ovre, svarede han vemodig og pegede over mod Tours, dér ovre saa jeg Dem for første Gang, men dengang var jeg Fange . . .

— Ja, men dengang var jeg meget bedrøvet; dengang syntes denne Natur mig vild, og nu . . .

Hun tav, Lord Grenville vovede ikke at se paa hende.

— Det er Dem, jeg kan takke for al den Glæde, jeg nu føler, sagde Julie efter en lang Pavse. Maa man ikke være levende for at kunne føle Glæde over Livet, og har jeg ikke lige indtil nu været som død for alt? De har skænket mig mere end Sundheden, De har lært mig at føle Glæde over Livet . . .

Kvinderne har et uefterligneligt Talent til at udtrykke deres Følelser uden at behøve at tage deres Tilflugt til stærke Ord; deres Veltalenhed ligger navnlig i Tonefaldet, Holdningen og Blikket. Lord Grenville skjulte Ansigtet i sine Hænder, thi han havde faaet Taarer i Øjnene — denne Tak var den første, Julie havde rettet til ham siden deres Afrejse fra Paris. Et helt Aar igennem havde han plejet Julie paa det omhyggeligste. Med d'Aiglemonts Bistand havde han ført hende til Badestedet Aix og derefter til La Rochelle. Markisen havde givet det Udseende af, at hun kun modtog Arthurs dygtige Pleje med en Pariserindes hele Egoisme. Men da hun saa' ud over det dejlige Touraine, brød alt, hvad hun følte, frem fra hendes Hjerter. I det Øjeblik, da Julie havde talt, og Lord Grenville var blevet saa heftig bevæget, strøg en velgørende Luftning gennem Træernes Kroner og befriede Luften for Floddampene, der havde kastet et let og gennemsigtigt Slør over den prægtige Natur. Julie vendte Hovedet bort — hun vovede ikke at lade den unge Lord se sig ind i Øjnene af Frygt for, at han skulde læse hendes store Glæde. Alligevel trykkede Tavsheden hende til sidst. Da Julie saa', at Lord Grenville var ude af Stand til at faa et Ord frem, fortsatte hun med blid og dæmpet Stemme:

— De er blevet bevæget af det, jeg sagde før, Mylord. De har sikkert troet, jeg var kold og utaknemmelig, men De tager fejl — jeg har intet glemt! Jeg skal aldrig glemme Deres om-

hyggelige Pleje eller vore fortrolige Samtaler. Mylord, jeg er ude af Stand til at takke Dem . . .

Ved disse Ord bortfjernede Julie sig hurtigt, og Lord Grenville gjorde ingen Bevægelse for at holde hende tilbage; Markisen gik ud paa en Klippe og blev et Øjeblik staaende ubevægelig dør; hendes Bevægelse voksede; Naturen hjalp hende til at finde Udtryk for en Kærlighed, om hvilken hun ikke vovede at tale. Hun gik atter hen til Lord Grenville.

— Og nu, Mylord, fortsatte hun, idet hun med en værdig Holdning, der tillod hende at gribe Arthurs Haand, satte sig lige overfor ham, nu maa jeg bede Dem om at gøre det Liv, som De har gengivet mig, rent og helligt. Her maa vi skilles. Jeg véd, tilføjede hun, da hun saa' Lord Grenville blegne, at jeg til Løn for Deres Hengivenhed maa fordre et endnu større Offer af Dem end alle de foregaaende, som jeg burde have skønnet mere paa . . . men det maa være saa . . . De maa ikke blive mere i Frankrig.

Hun greb den unge Mands Haand og lagde den ved sit bankende Hjerte.

Arthur rejste sig.

— Jeg skal gøre, som De vil, sagde han.

I dette Øjeblik viste d'Aiglemont sig med sin Datter Helene ved Haanden.

— Julie, jeg vil ikke tale til Dem om min Kærlighed, vore Hjerter forstaar hinanden. Hvor dybe og hemmelige mit Hjertes Glæder end er, saa har De dog haft Del i dem alle. Jeg føler, véd og ser det. Nu har De netop givet mig det kosteligste Bevis paa den Sympati, der knytter vore Hjerter sammen for bestandig . . . men jeg vil flygte . . . Jeg har allerede mere end én Gang tænkt over, paa hvilken Maade jeg lettest kunde dræbe denne Mand, for altid at kunne blive ved Deres Side.

— Jeg har haft den samme Tanke, udbrød hun, og paa

hendes bestyrtede Ansigt viste Sporene af en smertelig Overraskelse sig.

Men i Julies Stemme og Gestus laa der saa megen Dyd, saa megen Selvsikkerhed, at Lord Grenville blev grebet af Beundring.

— Jeg tør ikke knurre — mit Livs Ulykke er mit eget Værk, tilføjede hun og hævdede sine taarefyldte Øjne mod Himlen.

— Mylord, raabte Generalen fra den Klippe, hvor han nu befandt sig, og pegede ud over Landskabet, dør tráf vi hinanden for første Gang. De husker det maaske ikke mere. Se, dør ovre, i Nærheden af disse Poppeltræer.

Engländeren svarede ved heftigt at bøje Hovedet.

— Jeg skal dø ung og ulykkelig, fortsatte Julie. Sorgen vil være lige saa dødbringende for mig, som den frygtelige Sygdom kunde have været, hvis De ikke havde helbredet mig for den. De Følelser, jeg nærer for Dem, er uimodstaaelige, evige, men alligevel vil jeg være tro mod min Pligt som Ægtefælle og Moder. Hør, tilføjede hun med skælvende Stemme, jeg vil ikke tilhøre denne Mand mere, nej aldrig mere. Og med en Mine fuld af Afsky og Sandhed pegede Julie paa sin Mand. — Verdens Love, fortsatte hun, fordrer, at jeg gør hans Liv lykkeligt, og jeg vil adlyde dem; min Hengivenhed for ham er uden Grænser, men fra i Dag af er jeg Enke. Jeg vil ikke være en prostitueret Kvinde, hverken i mine egne eller i Verdens Øjne; naar jeg ikke tilhører Hr. d'Aiglemont, saa vil jeg heller ikke tilhøre nogen anden. Denne Dom har jeg fældet over mig selv, sagde hun og betragtede Arthur stolt. Den er uigenkaldelig, Mylord. Vid nu, at Hr. d'Aiglemonts Enke, hvis De skulde give efter for en strafværdig Tanke, straks vil træde ind i et Kloster i Spanien eller Italien. Ulykken har villet, at vi er kommet til at tale om vor Kærlighed. Disse Tilstaaelser var maaske uundgaelige; men hvordan det nu end forholder sig, saa har vore Hjerter skælvet hinanden i Møde for sidste

Gang. I Morgen maa De foregive, at De har modtaget et Brev, der kalder Dem til England, og vi vil skilles uden at gense hinanden mere.

Julie følte, hvorledes hendes Knæ skælvede, og en Kuldegysning sneg sig over hende; hun maatte sætte sig for ikke at falde om i Arthurs Arme.

— Julie! raabte Lord Grenville.

Dette gennemtrængende Skrig udtrykte alt det, som hendes tavse elskede ikke kunde faa sagt.

— Men hvad er der dog i Vejen? spurgte Generalen, der, da han hørte Skriget, havde skyndt sig hen til de to elskende.

— Aa, ingenting, sagde Julie med den beundringsværdige Koldblodighed, som Kvinder ofte viser sig i Besiddelse af i kritiske Øjeblikke. Der var saa køligt under dette Nøddetræ, at jeg næsten tabte Bevidstheden, og min Læge rystede af Angst. Betragter han mig endnu ikke stadig som et ufuldendt Kunstværk? Han skælvede maaske af Frygt for at se det ødelagt . . .

Hun tog dristigt Lord Grenvilles Arm, smilte til sin Mand og kastede endnu et Blik ud over Landskabet, før hun forlod Klippetoppen; saa drog hun den unge Englænder med sig.

— Det er det skønneste Landskab, jeg har set, sagde hun; jeg vil aldrig glemme det. Se dog, Victor, hvilken vidtstrakt Udsigt, man har, og hvilken Mangfoldighed. Jeg har faaet denne Egn kær.

Hun lo med en næsten krampagtig Latter for at skuffe sin Mand, sprang muntert af Sted med sin Ledsager og forsvandt for hans Øjne bag ved en Klippe.

— Ak, min Ven, sagde hun, da de var kommet langt nok bort fra Hr. d'Aiglemont, om et Øjeblik vil vi ikke mere kunne være os selv; kort sagt vi vil ikke leve mere . . .

— Lad os gaa lidt langsommere, svarede Lord Grenville, Vognen er endnu langt borte. Saa længe det er os tilladt at

lade vore talende Blikke mødes, saa længe vil vore Hjerter leve.

Næsten tavse vandrede de langs med Loires Bred og talte Ord, der fik deres Sjæle til at skælve sødt. Solen sank, og den vestlige Himmel rødmede. Urolig over ikke at finde sin Vogn paa det Sted, hvor den havde gjort Holdt, gik Generalen forud for de to elskende uden at blande sig i deres Samtale. Den ædle og fintfølende Opførsel, Lord Grenville havde udvist paa hele Rejsen, havde ikke givet Markien Anledning til at fatte nogen Mistanke. Arthur og Julie vandrede af Sted ved hinandens Side, besjælede af deres bristede Hjerters sørgmodige og smertelige Overensstemmelse. Da de gik gennem Montcontours Port, følte de begge et ubestemt Haab, som de dog ikke vovede at gøre sig Regnskab for, men straks efter havde de atter gjort det af med denne skrøbelige Bygning, som kun var et Foster af deres Fantasi. Nu var de uden Haab. Endnu samme Aften rejste Lord Grenville. Det sidste Blik, han tilkastede Julie, beviste ulykkeligvis, at han fra det Øjeblik af, hvor de var bleven klar over hinandens Tanker, havde haft Ret til at mistvivle om sig selv.

*

*

*

Næste Dag kørte Hr. og Fru d'Aiglemont bort fra Montcontour ad den samme Landevej, som Markisen havde kørt i Aaret 1814. Victor, der atter var lidenskabelig forelsket i sin unge Hustru, siden hun atter havde genvundet sin Friskhed, Ungdom og Skønhed, trykkede sig tæt ind til hende som en Elsker. Da han forsøgte at tage hende i sine Arme, vægrede hun sig blidt og fandt paa et eller andet Paaskud for at slippe for dette uskyldige Kærtegn. Hun vilde sætte sig alene paa Forsædet, men hendes Mand overlod hende galant Bagsædet. Hun takkede ham for denne Opmærksomhed med et Suk, som han misforstod, og denne gamle Kvindeforfører, der var be-

rygtet i hele Garnisonen, udlagde sin Hustrus Tungsindighed til sin egen Fordel og *tvang* hende ligefrem til at tale til sig med en Bestemthed, der imponerede ham.

— Min Ven, sagde hun til ham, De har allerede været lige ved at dræbe mig; De véd det. Hvis jeg endnu var en ung, uerfaren Pige, saa kunde jeg atter begynde paa mit Livs Offer; men jeg er Moder, jeg har en Datter at opdrage, og jeg maa tage lige saa stort Hensyn til hende som til Dem. Lad os underkaste os en Ulykke, der rammer os begge i lige Grad. De er mindst at beklage. Har De ikke forstaaet at trøste Dem? — hvad min Pligt, vor fælles Ære og i endnu højere Grad min Natur forbyder mig. Hør engang, fortsatte hun, De har letsindigt glemt tre Breve fra Fru de Sérizy i en Skuffe. Min Tavshed beviser Dem, at De i mig besidder en Hustru, der ikke forlanger de Ofre, som Loven dømmer Dem til; men jeg har tænkt nok over Tingene til at vide, at vore Roller ikke er de samme, og at Kvinden alene er bestemt til Ulykker. Min Dyd hviler paa faste og urokkelige Grundsætninger. Jeg vil forstaa at leve et uadadeligt Liv; men lad mig leve ...

Bedøvet af den Logik, som Kvinderne forstaaar at anvende i alt, hvad der angaar Kærlighed, blev Markien overvundet af den Værdighed, som i saadanne Tilfælde falder det svage Køn naturligt.

*

*

*

To Aar gik; Hr. og Fru d'Aiglemont førte det Liv, som er almindeligt i den fornemme Verden: de bekymrede sig ikke om hinanden og mødtes oftere i Salonerne end hjemme hos sig selv. En Aften befandt de to Ægtefæller sig — ganske imod Sædvane — i deres egen Salon. Fru d'Aiglemont havde haft én af sine Veninder til Middag. Generalen, der ellers plejede at spise ude i Byen, var blevet hjemme.

— De vil blive overmaade glad ved at høre, hvad jeg har at sige Dem, Fru Markise, sagde Hr. d'Aiglemont og satte den Kop, af hvilken han havde drukket sin Kaffe, paa Bordet. Markien betragtede Fru de Wimphen med en halvt skadefro, halvt ærgerlig Mine, og tilføjede: — Jeg tager med Jægermesteren paa en længere Jagt. I mindst én Uge vil De blive fuldstændig Enke, og det er jo sikkert det, De ønsker? . . .

— Guillaume, sagde han til Tjeneren, der kom ind for at tage Kaffeservicet ud, lad spænde for!

Fru de Wimphen var den Louisa, som Fru d'Aiglemont engang havde raadet til at leve i Cølibat. De to Kvinder tilkastede hinanden et forstaaende Blik — et Tegn paa, at Julie i sin Sorg havde fundet en fortrolig i sin Veninde — en værdifuld og kærlig fortrolig, thi Fru de Wimphen var meget lykkelig i sit Ægteskab; og da de befandt sig i en saa vidt forskellig Stilling, saa var maaske den enes Lykke en Trøst for den anden i hendes Ulykke.

— Er det Jagtsæsonen? spurgte Julie og tilkastede sin Mand et ligegyldigt Blik. Det var i Slutningen af Marts Maaned.

— Frue, Jægermesteren jager, naar han vil.

— Pas paa, De ikke kommer noget til . . .

— En Ulykke er altid uforudset, svarede Markien smilende.

— Vognen er spændt for, meldte Guillaume.

Generalen rejste sig, kyssede Fru de Wimphens Haand og vendte sig om mod Julie.

— Frue, hvis jeg nu blev Offer for et Vildsvin!

— Hvad skal det betyde? spurgte Fru de Wimphen.

— Gaa nu bare, sagde Fru d'Aiglemont til Victor. Saa smilte hun til Louisa, som om hun vilde sige: — Det skal du nok faa at se.

Julie rakte sin Nakke frem mod sin Mand, da han gik

frem for at kysse hende; men hun bøjede sig, saa at det ægte-skabelige Kys kun strejfede hendes Halskrave.

— De kan vidne for Guds Aasyn, fortsatte Markien henvendt til Fru de Wimphen, at jeg har behøvet et helt Edikt for at opnaa denne Gunst. Deraf kan De se, hvad min Hustru forstaar ved Kærlighed. Saa langt har hun faaet mig med — jeg véd ikke, ved hvilken List. God Fornøjelse!

Han gik.

— Men din stakkels Mand er overmaade god, udbrød Louisa, da de to Kvinder var alene. Han elsker dig.

— Aa, tal ikke mere derom. Det Navn, jeg bærer, fylder mig med Rædsel . . .

— Ja, men Victor adlyder dig dog fuldstændigt, sagde Louisa.

— Hans Lydighed, svarede Julie, beror til Dels paa den store Agtelse, jeg har indgydt ham. Jeg er en efter Loven overmaade dydig Kvinde; jeg har skabt ham et hyggeligt Hjem, jeg lukker Øjnene for hans Liaisoner, og jeg fordrer ingen Andel i hans Formue; han kan bruge sine Indtægter, som han vil: jeg sørger kun for at bevare Kapitalen. For den Pris har jeg Fred. Men skønt jeg leder min Mand saadan, saa frygter jeg dog bestandigt et eller andet heftigt Udbrud af hans Karakter; thi han er heftig, fuld af Egenkærlighed og navnlig Forfængelighed. Han besidder ikke Begavelse nok til at kunne fatte en klog Beslutning, han er en svag Karakter og vilde maaske dræbe mig i Dag for i Morgen at dø af Sorg derover. Men en saadan skæbnesvanger Lykke er desværre ikke at frygte . . .

Der indtraadte en kort Pavse, medens de to Veninder tænkte over den hemmelige Aarsag til Julies Stilling.

— Jeg er bleven adlydt paa det grusomste, udbrød Julie, og tilkastede Louisa et forstaaende Blik. Jeg forbød *ham* ikke at skrive til mig. Ak, *han* har glemt mig, og han har haft Ret dertil. Kan du tænke dig, min kære, at jeg læser de en-

gelske Aviser alene i Haab om at se hans Navn paa Tryk. Han har endnu ikke talt i Overhuset.

— Stakkels Barn, udbrød Louisa og greb Julies Haand, hvordan kan du leve endnu?

— Det er en Hemmelighed, svarede Markisen og gjorde en næsten barnlig Bevægelse. Hør! Jeg tager Opium. Hertuginde X's Historie har givet mig Idéen dertil. Du véd, Mathurin har skrevet en Roman derom. Mine Laudanumdraaber er meget svage. Jeg sover. Jeg er kun vaagen 7 Timer i Døgnet, og dem skænker jeg min Datter . . .

Louisa stirrede ind i Ilden uden at vove at betragte sin Veninde, hvis Ulykke nu først gik op for hende i hele sin Udstrækning.

— Louisa, bevar min Hemmelighed, sagde Julie efter en kort Pavse.

Pludselig traadte en Tjener ind og rakte Markisen et Brev.

— Aa! udbrød hun og blegnede.

— Jeg behøver ikke at spørge fra hvem, sagde Fru de Wimphen.

Markisen hørte ikke, hvad hun sagde — hendes Veninde læste alle de Sindsbevægelser, hun gennemgik, paa hendes Ansigt. Til sidst kastede Julie Papiret i Ilden. Hun rejste sig og gik frem og tilbage paa Gulvet; hendes Øjne brændte.

— Han har ikke forladt Paris, udbrød hun. Tænk dig, han beder om at faa Lov til at sige mig Farvel, før han dør; han véd, at min Mand er rejst bort for nogle Dage. Han kan være her hvert Øjeblik. Jeg er fortabt! Bliv hos mig! I din Nærværelse vil han ikke vove . . . Bliv, aa bliv!

— Men min Mand véd, at jeg har spist til Middag hos dig, og kommer sikkert og henter mig.

— Naa godt, før du tager af Sted, vil jeg have sendt ham bort. Jeg skal forrette Bøddeltjeneste for os begge. Ak, han vil

tro, jeg ikke elsker ham mere! Og dette Brev indeholder Ord, som jeg endnu ser skrevet for mig med Ildskrift!

En Vogn rullede frem for Døren.

— Lord Grenville, meldte Tjeneren.

Markisen blev staaende oprejst, ubevægelig. Da hun fik Øje paa Arthur, der var bleg, mager og udtæret, var det umuligt for hende at være kold og streng. Endskønt Lord Grenville blev ubehagelig berørt ved ikke at træffe Julie alene, saa syntes han dog rolig og behersket. Markisen og Fru de Wimphen blev siddende som bedøvede. Lord Grenvilles Stemme voldte Fru d'Aiglemont en saa smertelig Hjertebanken, at hun ikke vovede at svare ham af Frygt for, han skulde se, hvor stor en Magt han endnu havde over hende. Lord Grenville havde paa sin Side ikke Mod til at betragte Julie, saa at Fru de Wimphen næsten alene maatte holde den uinteressante Samtale i Gang; Julie tilkastede hende et Blik fuldt af rørende Taknemlighed for den Hjælp, hun ydede hende. De to elskende gjorde Vold paa deres Følelser og maatte holde sig indenfor de Grænser, som Pligten og Anstanden foreskrev. Men snart meldte Tjeneren Hr. de Wimphen; da de to Veninder saa' ham træde ind, tilkastede de hinanden et Blik og forstod den nye, vanskelige Stilling. Det var umuligt at sætte Hr. de Wimphen ind i dette Dramas Hemmelighed, og Louisa kunde ikke give sin Mand gyldige Grunde for at ville blive hos sin Veninde. Da Fru de Wimphen tog sit Sjal paa, rejste Julie sig, som om hun vilde hjælpe hende, og hviskede:

— Jeg tror, jeg har Mod dertil. Hvad har jeg at frygte, siden han er kommet aabenlyst til mig? Men hvis du ikke havde været her, saa vilde jeg, da jeg saa', hvor han har forandret sig, være faldet ned for hans Fødder.

— Naa Arthur, De har ikke adlydt mig, sagde Fru d'Aiglemont med skælvende Stemme, da hun, efter at have fulgt sine Gæster ud, atter kom ind og tog Plads lige over for ham.

— Jeg har ikke længere kunnet modstaa Lysten til at høre

Deres Stemme og til atter at se Dem. Det er Vanvid — jeg er ikke mer Herre over mig selv, jeg er alt for svag. Jeg maa dø. Men dø uden først at have set Dem — hvad vilde det være for en Død!

Han vilde bortfjerne sig, men ved denne pludselige Bevægelse faldt en Pistol ud af hans Lomme. Markisen betragtede Vaabnet med et Blik, der hverken udtrykte Lidenskab eller overhovedet nogen Tanke. Lord Grenville samlede Pistolen op og syntes at være ubehagelig berørt over dette Tilfælde, der kunde se ud, som om det var gjort paa Beregning.

— Arthur!

— Frue, svarede han og sænkede Øjnene, jeg var kommet herhen fuld af Fortvivlelse og vilde . . .

Han tav.

— De vilde dræbe Dem hos mig!

— Nej, ikke alene.

— Min Mand maaske?

— Nej, nej, udbrød han med kvalt Stemme. Men vær forvisset om, at jeg har opgivet min usalige Plan. Da jeg traadte ind og saa' Dem, følte jeg mit Mod svinde og kun Lyst til at dø alene.

Julie rejste sig og kastede sig i Armene paa Arthur, der, til Trods for sin elskedes Hulken, hørte hende hviske disse liden-skabelige Ord:

— Kende Lykken og dø!

Julies hele Historie laa i disse Ord; Arthur bar hende med en Bevægelse fuld af Voldsomhed, hen paa Kanapéen. Men pludselig rev Markisen sig ud af hans Arme, tilkastede ham en fortvivlet Kvindes faste Blik, greb hans Haand og drog ham med ind i sit Sovekammer; hun standsede foran Helenes Seng, trak Forhænget fra og viste ham Barnet, der smilte i Søvn.

— En Ægteemand kan vi forlade, selv om han elsker os. En Mand er et stærkt Væsen, der kan finde Trøst. Vi kan sætte os ud over Verdens Love. Men et Barn uden Moder!

Alle disse Tanker og tusind endnu ømmere laa i Julies Blik.

— Vi kan tage det med os, mumlede Englænderen, og jeg skal være god imod det

— Mama, raabte Helene, der vaagnede.

Ved disse Ord brød Julie ud i Taarer. Lord Grenville satte sig paa en Stol og blev siddende tavs og mørk med korslagte Arme.

— Mama! Dette naive Udraab vakte saa mange ædle Følelser, saa mange uimodstaaelige Sympatier til Live hos Julie, at hendes Kærlighed for et Øjeblik forstummede — Julie var ikke Kvinde mere, hun var Moder. Lord Grenville stod ikke længe imod. Pludselig blev en Dør heftigt aabnet, og Ordene: Hvor er De, Fru d'Aiglemont? fik de to elskende til at fare sammen. Markien var kommet hjem. Før Julie kunde genvinde sin Koldblodighed, gik Generalen gennem sit Værelse hen imod sin Hustrus. De to Værelser stødte op til hinanden. Heldigvis ilte Lord Grenville paa et Tegn af Julie ind i et Toiletteværelse, hvis Dør hun hurtigt lukkede bag ham.

— Naa, god Aften, sagde Victor. Der bliver ikke nogen Jagt. Jeg vil gaa til Sengs.

— Det vil jeg ogsaa. Lad mig først faa Tid til at klæde mig af.

— Som De befaler, Fru Markise.

Generalen gik atter ind i sit Værelse, Julie lukkede Døren bag ham og skyndte sig hen for at befri Lord Grenville. Hun havde nu genvundet hele sin Aandsnærværelse og tænkte, at hendes gamle Læges Besøg var meget naturligt; hun kunde have ladet ham blive tilbage i Salonen, medens hun gik ind og lagde sin Datter til Sengs; hun vilde nu sige til ham, at han uden Støj skulde gaa derind; men da hun aabnede Døren til Toiletteværelset, udstødte hun et gennemtrængende Skrig. Lord Grenvilles Fingre var kommet i Klemme mellem Døren og var bleven knuste.

— Naa, hvad er der nu i Vejen? spurgte hendes Mand.

— Aa, ingenting, jeg kom til at stikke mig i Fingren med en Knappenaal.

Hendes Mand aabnede pludselig Døren ind til Sovekammeret. Hun fik næppe Tid til at lukke Døren ind til Toiletteværrelset. Han vilde have hende til at løse sin Kravat op.

— Har du ikke været inde i Salonen? spurgte hun.

— Nej.

— Der havde du maaske kunnet træffe Lord Grenville.

— Er han i Paris?

— Sandsynligvis.

— Aa, din gode Doktor, nu gaar jeg derind.

— Nu er han maaske allerede gaaet.

— Gud véd, hvor vore Folk bliver af? Jeg har allerede ringet tre Gange paa Charles. Ring en Gang paa din Kammerjomfru — jeg vilde gerne have et Tæppe til min Seng.

— Jeg har givet Pauline Lov til at gaa i Operaen, svarede Markisen tørt.

— Det var mærkværdigt! Jeg syntes, jeg saa' hende ude paa Trappen.

— Saa er hun vel kommet hjem, svarede Julie og lod, som om hun var utaalmodig. Og for ikke at gøre sin Mand mistænksom, trak hun i Klokkestrengen, men kun svagt.

Denne Aftens Begivenheder er ikke fuldstændigt kendte. De følgende Dage maatte Markisen holde Sengen.

*

*

*

— Men hvad er det dog, der er sket hjemme hos dig, siden alle taler om din Hustru? spurgte Hr. de Ronquerolles Hr. d'Aiglemont nogle Dage efter denne begivenhedsrige Nat.

— Bliv ved med at være Ungkarl, svarede Hr. d'Aiglemont. Der gik Ild i Sengen, hvori Helene sov; min Hustru fik et saadant Nervechoc, at Doktoren siger, hun ikke vil komme over

det det første Aar. Ægter du en smuk Kvinde, saa bliver hun grim; ægter du en ung Pige, der strutter af Sundhed, saa bliver hun sygelig; tror du, hun er lidenskabelig, saa er hun kold; eller lader hun, som om hun er kold, saa er hun i Virkeligheden saa lidenskabelig, at hun dræber eller vanærer dig. Jeg er træt af dette Ægteskab . . . Men kommer du ikke med til Lord Grenvilles Begravelse?

— Hvad er egentlig Aarsagen til hans Død?

— Hans Kammertjener paastaar, at han en hel Nat stod ude paa en Vinduesgesims for at frelse sin Elskerindes Ære; og den Nat var det djævleblændt koldt.

— Ja, disse Englændere er nogle mærkelige Væsner! En ren Heltedaad!

— Bah, svarede d'Aiglemont, det kommer an paa den Kvinde, der inspirerer dem; det er sikkert ikke for min Hustru, den stakkels Arthur er død.

Mellem den lille Flod Loing og Seinen breder der sig en udstrakt Slette; her ligger det gamle Slot Saint-Lange med sine pragtfulde Alléer, dybe Grave, høje Mure og pyntelige Haver. Hertil kom Markisen i Slutningen af Aaret 1820 i egen Vogn fra Paris; paa Forsædet sad hendes Kammerjomfru, der paa Skødet havde en lille Pige, som saa' mere tænksom end smilende ud. Julie selv laa tilbagelænet i Bagsædet som en døende, der er sendt ud paa Landet af Lægerne. Hendes Ansigt var bedrøvet indtil Døden.

Det kloge Hoved i Landsbyen Saint-Lange forklarede om Aftenen paa Kroen, hvor de ansete Bønder sad og fik sig et Glas, at efter Markisens sørgmodige Udseende at dømme maatte hun sikkert være ruineret. Medens hendes Mand var i Spanien med Hertugen af Angoulême, skulde hun i Saint-Lange se at opdrive de Summer, der var nødvendige til at dække hans Tab paa Børsen. Hun vilde sikkert sælge hele Godset i Smaalodder. Enhver skulde nu tælle sine Dalere sammen og se at erhverve sig en Parcel ved Udstykningen af Saint-Lange. . . Dette var saa skønne Udsigter, at enhver velhavende Bonde var utaalmodig efter at faa at vide, om det virkelig forholdt sig saa; Slottets Tjenestefolk blev bestormede med Spørgsmaal, men de kunde ikke sige noget. Borgmesteren vilde aflægge den naadige Frue en Visit, men blev ikke modtaget. Efter Borgmesteren forsøgte Forvalteren sig, men uden bedre Held.

Fru Markisen forlod kun sit Værelse, naar det skulde gøres rent; medens dette stod paa, opholdt hun sig i et lille Sideværelse, i hvilket hun spiste — hvis man da kan kalde det at spise at sætte sig til Bords, betragte Retterne med Modvilje og kun tage saa meget til sig, som man har nødtigt for ikke at dø af Sult. Derpaa vendte hun straks tilbage til den gamle Lænestol, der stod ved Stuens eneste Vindue, og hvori hun sad fra Morgen og til Aften. Hun saa' kun sin Datter de faa Øjeblikke, det triste Maaltid varede, og selv da syntes hun kun med Møje at kunne udholde Synet af hende. Ingen af hendes Folk havde Adgang til hendes Værelse. Hendes Kammerjomfru var den eneste, hun saa' omkring sig. Hun kunde ikke taale den ringeste Støj — enhver menneskelig Stemme, selv hendes Barns, berørte hende ubehageligt. Egnens Folk beskæftigede sig i Begyndelsen meget med Markisens mærkværdige Livsførelse, men da alle Formodninger var udtømte, gled hun lidt efter lidt ud af deres Bevidsthed.

Markisen kunde nu, overladt til sig selv, forholde sig fuldstændig tavs midt i den Tavshed, der herskede omkring hende; hun havde ingen Lejlighed til at forlade det Værelse, hvor hendes Bedstemoder var død, og hvortil hun selv var kommet for at dø i Stilhed, uden Vidner, uden Besværligheder og uden at ligge under for de falske Tegn paa Medfølelse, der i Byerne fordobler de døendes Døds kamp. Denne Kvinde var seksogtyve Aar. I den Alder elsker en Sjæl, der endnu er fuld af poetiske Illusioner, at dvæle ved Tanken om Døden, naar denne forekommer den som en Velgerning. Men Døden er altid koket overfor unge Mennesker; snart skrider den fremad, snart trækker den sig tilbage; snart kommer den til Syne, snart skjuler den sig; dens Langsomhed gør de unge Mennesker kede af at vente paa den, og den Uvished, hvori den holder dem, kaster dem til sidst ud i Verden, hvor de møder Smerten, der mere ubarmhjerterigt end Døden knuger dem til Jorden uden at lade vente paa sig. Denne Kvinde, der ikke ønskede at leve, skulde i sin En-

somhed føle al Dødens bitre Tøven og under en sjælelig Døds-kamp, som Døden ikke gjorde en Ende paa, høste al Selvkærlighedens frygtelige Erfaring, der skulde forhærde hendes Hjerte og omskabe det efter Verdens Fordringer.

Denne grusomme og sørgmodige Lære er altid Frugten af vore første Smerter. Markisen led virkelig for første og maa-ske eneste Gang i sit Liv. Vilde det i Grunden ikke være en Fejltagelse at tro, at Følelserne Gang paa Gang vaagner til Live igen? Naar de én Gang er vaagnede til Liv, lever de da ikke bestandig i Hjertets Dyb? De lægger sig til Hvile og vaagner paa ny under Livets Hændelser; men de lever bestandig og omskaber stadig Sjælen. Saaledes lever Smerten, den mest ved-varende af vore Følelser, efter at den første Gang er brudt frem, stadig videre, og dens følgende Udbrud kommer og forsvinder, dels paa Grund af at vi er vante til disse Kriser, dels som Følge af vor Natur, der for at kunne holde sig i Live, sætter en lige saa stor Styrke mod denne ødelæggende Kraft, men en træg Styrke, der er hildet i Egenkærlighedens Beregninger. Men hvilken Lidelse af alle kan man tillægge Navnet Smerte? Tabet af Slægtninge er en Sorg, som Naturen har vænnet Menneskene til; et fysisk Onde er forbigaaende og berører ikke Sjælen; og hvis det skulde vare ved, er det ikke et Onde, men Døden. Naar en ung Kvinde mister et Barn, saa vil den ægte-skabelige Kærlighed snart have skænket hende et andet. Og-saa denne Sorg er forbigaaende. Kort sagt: disse Lidelser og mange andre af lignende Art er kun Slag og Saar; men ingen berører Livskraftens indre Væsen, og der maa et mærkværdigt Spil af Omstændigheder til, for at de skal kunne dræbe den Følelse, der driver os til bestandig at søge efter Lykken. Den store, den sande Smerte vilde altsaa være et tilstrækkeligt morderisk Onde til paa én Gang at knytte Fortiden, Nutiden og Fremtiden stærkere sammen, forvanske Tanken for bestandig, prente sig uudslettelig paa Læber og Pande og give Sjælen Afsmag for alt i Verden. For at blive uendelig, for at kunne

tynge Sjæl og Legeme saa stærkt, maa dette Onde indtræffe i et Øjeblik, hvor alle Sjælens og Legemets Kræfter er unge, og ramme et livsfriskt Hjerter. Dette Onde slaar da et dybt Saar; Lidelsen er stor, og intet Væsen kan blive helbredet for denne Sygdom uden en eller anden poetisk Omskiftning: enten maa dette Væsen vende sig mod Himlen, eller ogsaa maa det vende tilbage til Verden for at lyve og forstille sig for Verden; fra det Øjeblik af har det lært at kende det Skjulested, hvor man trækker sig tilbage for at gøre sine Beregninger, græde og spotte. Efter denne højtidelige Krise eksisterer der ingen Hemmeligheder mere i det sociale Liv, som fra dette Øjeblik af er uigenkaldelig dømt. Hos de unge Kvinder paa Markisens Alder skyldes denne første, denne mest nagende af alle Smerter, altid den samme Grund. Kvinden, og navnlig den unge Kvinde, der er lige saa sjælsstor som skøn, lader sig altid af Naturen, Følelsen og Samfundet drive til at leve det Liv, som disse kaster hende ind i. Hvis dette Liv skuffer hende, kommer hun til at gennemgaa de grusomste Lidelser, fordi den første Kærlighed er den skønneste af alle Følelser. Hvorfor har denne Lidelse aldrig haft sin Maler eller Digter? Men kan man male den, kan man synge om den? Nej, de Smerter Natur, som den avler, unddrager sig Analyse og Farver. Desuden bliver disse Lidelser aldrig betroede nogen: for at bringe en Kvinde Trøst for dem, maa man forstaa at gætte dem.

Markisen var et Bytte for disse Lidelser, der længe skulde forblive ukendte, fordi hele Verden fordømmer dem, medens Følelsen smigrer for dem, og en sanddru Kvindes Samvittighed altid retfærdiggør dem. Det forholder sig med disse Smerter som med de Børn, der er blevet stedmoderligt behandlet af Livet og som knyttes til Mødrenes Hjerter ved et stærkere Baand end de langt bedre behandlede Børn. Aldrig før havde denne forfærdelige Katastrofe, der dræber alt, hvad der er af Liv udenfor os, virket saa stærkt og saa fuldstændigt, aldrig maaske antaget et saa grusomt Omfang ved Omstændighedernes Magt som hos

Markisen. En elsket, ung og højhjertet Mand, hvis Ønsker hun — for at adlyde Verdens Love — ikke havde fulgt, var død for at redde det, som Samfundet kalder: *en Kvindes Ære*. Til hvem kunde hun sige: „Jeg lider!“ Hendes Taarer vilde have krænket hendes Mand, den første Aarsag til Katastrofen. Samfundets Love og Sæder bandlyste hendes Klager; en Veninde vilde have frydet sig derover, en Mand vilde have spekuleret deri. Nej, dette stakkels, sorgfulde Væsen kunde ikke græde ud undtagen i en Ørken — dér kunde hun fortæres af sin Sorg, dø eller dræbe noget i sig, maaske hendes Samvittighed.

Mangen en Gang stod hun ved Vinduet og stirrede ud mod den graa Horisont, hvor der — ligesom i hendes Fremtid — intet var at søge, intet var at haabe, og hvor Øjet kun mødte den kolde Trøstesløsheds Billeder, der sønderrev hendes Hjerte. De taagede Morgener, den graa Himmel med de lavthængende Skyer passede til hendes Sindsstemning. Hendes Hjerte knugedes ikke sammen, var hverken mere eller mindre visnet — nej, hendes friske og blomstrende Natur stivnede i uudholdelig Smerte, fordi den var uden Maal. Der var to Kvinder i hende: en Kvinde, der ræsonnerede, og en Kvinde, der følte — en Kvinde, der led, og en Kvinde, der ikke vilde lide mere. Hun tænkte tilbage paa sin Barndoms Glæder — hendes Barndom, der var svundet, uden at hun havde lært Lykken at kende; vage Billeder fra denne Tid stormede ind paa hende som for at anklage hende for de Skuffelser, som et Ægteskab, der var passende i Verdens Øjne, men skrækindjagende i sin Virkelighed, havde ført med sig. Til hvad Nytte havde hendes Ungdoms skønne Blufærdighed været, til hvad Nytte hendes undertrykte Lyster og de Ofre, hun havde bragt Verden? Skønt alt i hende udtrykte og ventede paa Kærligheden, spurgte hun sig selv, til hvad Nytte hendes harmoniske Bevægelser, hendes Smil og Ynde var? Hun brød sig ikke mere om at føle sig frisk og vellystfuld, end man bryder sig om at høre en til Stadighed

anslaaet Tone. Selv hendes Skønhed var hende utaalelig som en unyttig Ting. Hun saa' med Forfærdelse, at hun for Fremtiden ikke kunde blive en fuldendt Karakter. Havde hendes indre Jeg ikke mistet Evnen til at kunne nyde Indtrykkene af alt nyt og tillokkende, som forlener Livet med saa megen Glæde? For Fremtiden skulde mange af de Indtryk, der for-
dum havde bevæget hende, lade hende fuldstændig ligegyldig. Efter Legemets Barndom følger Hjertets Barndom. Men hendes Elskede havde taget hendes anden Barndom med sig i Graven. Skønt hendes Længsler endnu var Ungdommens, saa ejede hun dog ikke denne Sjælens fuldkomne Ungdom, der giver Livet sin Værdi. Rummede hendes Indre ikke en dyb Sørgmodighed og Mistro, der berøvede hendes Følelser deres Friskhed og Tryllekraft? Thi intet kunde mere skænke hende den Lykke, hvorpaa hun havde haabet, og hvorom hun havde drømt saa skønne Drømme. Hendes første sande Taarer havde udslukket den himmelske Ild, der lægger en Glorie om Hjertets første Skælven — hun skulde for stedse lide ved Tanken om ikke at være den, som hun kunde have været. Hun fældede den samme Dom over Livet som en Olding, der snart skal forlade det. Skønt hun følte sig ung, faldt alle hendes glædeløse Dage over hendes Sjæl, knuste den og gjorde hende gammel før Tiden. Med et Fortvivlelsens Skrig spurgte hun Verden, hvad den kunde give hende til Gengæld for en Kærlighed, som havde hjulpet hende til at leve, og som hun nu havde mistet. Hun spurgte sig selv, om hendes Tanker under hendes kyske og rene Kærlighed ikke havde været mere forbrøderiske, end Handling vilde have været. Hun følte Glæde ved at sige til sig selv, at hun var skyldig — blot for at sætte sig op mod Verden og for at trøste sig over, at hun ikke med ham, som hun begræd, havde haft den Sjælens fuldkomne Forening, som formindsker Smerten hos hende, der bliver tilbage, og giver hende Visheden for, at hun har nydt den største Lykke, formaaet at skænke ham den og i sit Indre har bevaret et Minde om ham,

som ikke er mere. Hun var misfornøjet som en Skuespillerinde, der ikke har faaet nogen Rolle, thi denne Smerte angreb alle hendes Muskler, hendes Hjerter og Hoved. Hvis hendes intimeste Ønsker var krænkede, saa var hendes Forfængelighed ikke mindre saaret end den Gudhed, som faar Kvinden til at opfre sig.

Til sidst kunde hun ikke holde nogen Tanke fast mere. Ofte naar Taagen faldt, aabnede hun et Vindue og stod, uden at rumme en Tanke i sit Hoved, og indaandede den fugtige Luft, thi hendes Smerte gjorde hende i lige Grad døv for Naturens Harmonier og Tankens Fortryllelse.

*

*

*

En Dag henimod Middag traadte Julies Kammerjomfru ind i hendes Værelse og sagde:

— Nu er Hr. Pastoren her for fjerde Gang, og han hævder paa det bestemteste, at han absolut maa tale med Fru Markisen.

— Det er uden Tvivl Penge til de fattige, han vil have. Giv ham disse femogtyve Louisdorer.

— Frue, sagde Kammerjomfruen, da hun et Øjeblik efter kom tilbage, Hr. Pastoren nægter at tage mod Penge og ønsker at tale med Dem.

— Lad ham saa komme ind, svarede Markisen og gjorde en ærgerlig Bevægelse, hvoraf man kunde slutte, at Præsten sandsynligvis ikke vilde faa nogen lang Audiens.

Markisen havde mistet sin Moder, da hun endnu var Barn, og hendes Opdragelse var naturligvis blevet paavirket af Revolutionen. Hun havde egentlig ikke nogen Religion. En Præst var for hende en offentlig Embedsmand, hvis Nytte der kunde strides om. I den Sindsstemning, hvori hun nu befandt sig, kunde Religionens Stemme kun gøre hendes Lidelser endnu værre; desuden havde hun ikke nogen Tiltro til den gejstlige

og hans Lære; hun var derfor fast besluttet paa at se at blive af med ham snarest muligt. Præsten traadte ind, og Synet af ham forandrede ikke Markisens Tankegang. Hun saa' en lille, tyk Mand med rund Mave, et rødt, men ældet og rynket Ansigt, der anstrengte sig for at smile. Han var skaldet, havde kun lidt hvidt Haar ved Tindingerne og gik noget foroverbøjet. Hans tykke Læber, Opstoppernæse og Dobbeltthage tydede paa en lykkelig Karakter. Markisen lagde i Begyndelsen kun Mærke til disse Hovedtræk; men ved det første Ord, Præsten sagde til hende, blev hun behagelig berørt af den Mildhed, der laa i hans Stemme; hun betragtede ham nu mere opmærksomt og saa' under hans graa Bryn et Par Øjne, der havde grædt; desuden laa der over hans Ansigt et saa ophøjet Udtryk af Smerte, at Markisen følte, at denne Præst var *en Mand*.

— Fru Markise, de rige tilhører os kun, naar de lider; og en ung, gift, smuk og rig Kvinde, der hverken har mistet Børn eller Forældre — hendes Lidelser maa være foraarsagede af Saar, som kun Religionen kan bringe Lægedom for. Deres Sjæl er i Fare, Frue. Jeg taler ikke om det evige Liv, der venter os — det skal ikke være noget Skriftemaal; men er det ikke min Pligt at oplyse Dem om den Fremtid, der venter Dem i Samfundet? Jeg haaber, De tilgiver en gammel Mand hans Paatrængenhed — jeg har kun Deres Lykke for Øje.

— Jeg har ingen Lykke mere at vente, min Herre. Jeg vil snart komme til at tilhøre Dem — som De kalder det — og det for stedse.

— Nej, Frue, den Smerte, der tynger Dem, og som afspejler sig i Deres Træk, vil ikke dræbe Dem. Jeg har lært endnu uudholdeligere, endnu frygteligere Smerter at kende — og de dræbte mig ikke.

Markisen rystede tvivlende paa Hovedet.

— Frue, jeg kender en Mand, hvis Ulykke var saa stor, at Deres egne Smerter vil forekomme Dem ubetydelige, naar De sammenligner dem med hans.

Hvad enten nu Markisens lange Ensomhed begyndte at tynde hende, eller hun følte Trang til at kunne betroe sine smertelige Tanker til en forstaaende Sjæl, saa saa' hun paa Præsten med et saa spørgende Blik, at denne umuligt kunde tage fejl.

— Frue, fortsatte Præsten, denne Mand var en Fader, der af en forhen talrig Familie kun havde tre Sønner tilbage. Han havde først mistet sine Forældre, saa en Datter og til sidst sin Hustru, som han elskede af hele sit Hjerte.

Han boede i en afsides liggende Provins paa et lille Gods, hvor han længe havde levet lykkeligt. Hans tre Sønner tjente i Hæren: den ældste var Oberst i Garden, den næstældste Major i Artilleriet, den yngste Ritmester ved Dragonerne. Frue, disse tre Sønner elskede deres Fader lige saa højt, som han elskede dem. Han var mere for dem end en Fader — han havde gjort sig til deres Broder, til deres Ven. Han tog til Paris for at sige Farvel til dem, inden de afmarcherede til Belgien; han vilde se, om de havde gode Heste, og om de manglede noget. Efter at de var draget bort, rejste Faderen hjem. Krigen begyndte; fra Fleurus og fra Ligny fik han Breve, alt gik vel. Saa stod Slaget ved Waterloo; De kender dets Udfald: hele Frankrig klædte sig i Sorg, alle Familier svævede i den dybeste Angst. Faderen ventede ogsaa — han havde hverken Rast eller Ro; han læste Aviserne, gik hver Dag selv paa Posthuset. En Aften kom hans ældste Søns Tjener ridende; da Faderen saa' denne Mand paa sin Herres Hest, behøvede han ikke at udspørge ham; Obersten var død, knust af en Kanonkugle. Sent om Aftenen kom hans yngste Søns Tjener til Fods: hans Herre var død Dagen efter Slaget. Endelig ved Midnatstid meldte en Artillerist Faderen hans sidste Søns Død! Ja, Frue, de var alle faldne! Efter en Pavse tilføjede Præsten, da han atter var bleven Herre over sin Bevægelse: Og Faderen lever endnu, Frue. Han indsaa', at naar Gud lod ham blive tilbage paa Jorden, saa skulde han lide endnu mere,

og han lider; men han har fundet Trøst i Religionen. Hvad skulde han blive? — Markisen rettede sit Blik mod Præstens Ansigt, der var ophøjet i al sin Sorg og Hengivelse, og ventede paa det Ord, der skulde faa hendes Taarer til at flyde: — Præst! Frue: han var blevet indviet til denne Gerning gennem sine Taarer, endnu før han sank ned ved Alterets Fod.

Der herskede Tavshed et Øjeblik. Markisen og Præsten stirrede gennem Vinduet ud mod den taagede Horisont — som om de dør kunde se, hvad der ikke var mere.

— Ikke Præst i en By, men simpel Landsbypræst, fortsatte han.

— I Saint-Lange, sagde hun og tørrede sine Taarer.

— Ja, Frue.

Aldrig havde Julie staaet overfor en større og mere ophøjet Smerte, og dette „ja, Frue“ faldt paa hendes Hjerte som Tyngden af en uendelig Smerte. Denne blide Stemme fik hendes Hjerte til at snøre sig sammen — det var Ulykkens fuldtonende og alvorlige Stemme.

— Og hvis jeg nu ikke dør, hvad skal der da blive af mig, spurgte Markisen næsten ærbødigt.

— Frue, har De ikke et Barn?

— Jo, svarede hun koldt.

Præsten tilkastede denne Kvinde det samme Blik, som en Læge tilkaster en farligt syg, og besluttede at sætte alt ind paa at frelse hende.

— De ser, Frue, at vi maa leve med vore Smerter; Religionen alene byder os den sande Trøst. Tillad mig at komme igen, og lyt til en Mand, der har Medfølelse med alt og alle, og som — det tror jeg da — ikke virker alt for afskrækkende.

— Ja, kom min Herre. Tak fordi De har tænkt paa mig.

— Paa snarligt Gensyn, Frue.

Dette Besøg havde gjort et stærkt Indtryk paa Markisen, hvis Sjæl var pint af Sorg og Ensomhed. Præsten lod en Duft af Balsam og trøstende Ord tilbage i hendes Hjerte. Desuden

følte hun den samme Tilfredsstillelse som en Fange, der efter at han har skuet til Bunds i sin Ensomheds Dyb og blevet klar over Vægten af sine Lænker, hører en Nabo banke paa Væggen for at udtrykke sine hemmelige Tanker. Men snart derpaa faldt hun tilbage i sine bitre Betragtninger og sagde — ligesom Fangen — til sig selv, at denne Lidelsesfælle dog hverken formaaede at løse hendes Lænker eller gøre hendes Fremtid lysere. Præsten paa sin Side haabede ved sit næste Besøg at kunne gøre hende mere modtagelig for Religionens Trøst. To Dage senere kom han igen og Markisens Modtagelse var ham et Bevis for, at han var blevet ventet med Længsel.

— Frue, sagde den gamle Præst, har De ikke tænkt en Smule over de menneskelige Lidelsers Mængde? Har De rettet Deres Øjne mod Himlen? . . .

— Nej, min Herre. Samfundets Love har ligget alt for tungt paa mit Hjerte til, at jeg skulde have rettet mit Blik mod Himlen. Aa, denne Verden!

— Vi maa adlyde Samfundets Love, Frue.

— Adlyde Samfundet? . . . udbrød Markisen med alle Tegn paa den yderste Afsky. Ak, min Herre, derfra stammer jo netop alle vore Lidelser. Gud har ikke givet en eneste Lov, der kunde bringe Ulykke med sig; men da Menneskene sluttede sig sammen, udlagde de hans Værk paa falskelig Vis. Vi Kvinder bliver mere mishandlede af Civilisationen end af Naturen. Naturen paalægger os fysiske Smerter, som Mændene ikke forstaar at bringe os Lindring for, og Civilisationen har fremkaldt Følelser, som de tager Fejl af Gang paa Gang. Naturen kvæler de svage Væsner, Mændene fordømmer dem til at leve og overantvorder dem derved til stadig Ulykke. Ægteskabet — en Institution, hvorpaa vore Dages Samfund hviler — lægger hele Byrden paa vore Skuldre: for Manden Frihed, for Kvinden Pligter. Vi skylder Manden hele vort Liv — han skylder os kun sit i enkelte Øjeblikke. Endelig maa vi blindt underkaste os Mandens Valg. Ak, min Herre, Dem kan jeg

sige alt: Ægteskabet nu til Dags syntes mig at være lovlig Prostitution. Fra det stammer alle mine Lidelser. Men mellem alle de ulykkelige Skabninger, der saa usaligt er lænkede sammen, maa jeg alene forholde mig tavs — jeg selv er den eneste Aarsag til min Ulykke — jeg har selv villet mit Ægteskab!

Hun tav; bitre Taarer strømmede ned over hendes Kinder.

— I denne dybe Elendighed, i dette Ocean af Smerte, fortsatte hun efter en Pavse, havde jeg fundet en Plet Sand, hvorpaa jeg kunde sætte mine Fødder; en Storm har revet alting bort. Nu staar jeg alene, uden Støtte, alt for svag til at trodse Stormene.

— Vi er aldrig svage, naar Gud er med os. Har De for øvrigt ikke andre Pligter at opfylde, naar ingen anden Kærlighed formaar at tilfredsstille Dem? Har De ikke et Barn, Frue? . . .

— Holdt, min Herre. Overfor Dem vil jeg være oprigtig. Ak, det kan jeg ellers ikke være overfor nogen — Verden fordrer uophørlig Forstillelse og truer os med Skændsel, hvis vi ikke adlyder dens Sømmelighedskrav. Der er to Slags Moderlighed. Før forstod jeg ikke at skelne dem fra hinanden — men nu forstaar jeg det. Jeg er kun halvt Moder — det var bedre, jeg slet ikke var det eller var det helt. Helene er ikke *hans* Datter! Jeg har et Barn, jeg er Moder, saa vil Loven det. Men De, der ejer et medfølende Hjerte, vil maaske forstaa en stakkels Kvindes fortvivlede Skrig. Min stakkels, lille Helene er sin Faders Barn — et Pligtens og Tilfældets Barn; hun finder i mig kun Kvindens Instinkt, Loven, der uimodstaaeligt driver os til at beskytte det Væsen, vi har baaret under vort Hjerte. I Samfundets Øjne er jeg uadelig. Har jeg ikke ofret mit Liv og min Lykke for min Datter? Hendes Skrig rører mit Hjerte; hvis hun faldt i Vandet, vilde jeg kaste mig ud efter hende. Men i mit Hjerte har hun ikke nogen Plads. Ak, Kærligheden har ladet mig drømme om en renere,

en mere fuldstændig Moderlighed! For Helene er jeg, hvad en Moder ifølge Naturens Orden maa være for sit Afkom. Saa snart hun ikke behøver mig mere, er alt sagt: Aarsagen forsvinder, Virkningen ophører. Jeg føler det virkelig: jo ældre mit stakkels Barn bliver, desto mere snører mit Hjerte sig sammen. De Ofre, som jeg har bragt hende, har allerede løst mig fra hende. Kan man bebrejde en Kvinde, at hun længes efter Døden, naar hun hverken er Moder eller Hustru, og hun til sin Ulykke har set Kærligheden i sin uendelige Skønhed, Moderkærligheden i sin grænseløse Glæde? . . . Hun skjulte Ansigtet i sine Hænder og brast i Graad: — Nu kender De mit Hjerte, fortsatte hun: For et Barn af *ham*, vilde jeg gerne have paataget mig de frygteligste Lidelser. Gud vil sikkert tilgive mig disse Ord. Men jeg véd det, jeg véd det. Verden er uforsonlig — mine Ord er for den som Fornærmelser — dog byder jeg alle dens Love Trods. Ak, hvor brænder jeg ikke efter at erklære denne Verden Krig for at forny og ophæve dens Love og Sæder! Har den ikke saaret mig i alle mine Følelser, Ønsker og Forhaabninger — saaret mig i Fremtiden, Nutiden og Fortiden? Ja, naar Helene taler til mig, saa ønsker jeg hende en anden Stemme; naar hun sér paa mig, ønsker jeg hende andre Øjne. Hun er til for at vise mig, hvordan dét skulde være, som ikke er til. Hun er mig uudholdelig! Jeg lider! Aa, min Herre, jeg lider alt for meget til at kunne leve! Og dog gaar jeg for at være en dydig Kvinde! og jeg har ikke begaaet noget Fejltrin! og man ser op til mig! Den ufrivillige Kærlighed, som jeg ikke turde give efter for, har jeg bekæmpet; men selv om jeg har været min Mand fysisk tro, har jeg saa bevaret mit Hjerte? Mit Barn lader sig heller ikke skuffe, en Moders Blik, Stemme og Bevægelser formaar at forme Barnets Sjæl; men min stakkels lille Pige føler ikke mine Arme skælve, min Stemme sitre og mine Øjne blive milde, naar jeg ser paa hende, taler til hende eller løfter hende op til mit Bryst. Hun tilkaster mig anklagende

Blikke, som jeg ikke formaar at udholde! Give Gud, at vi ikke kommer til at hade hinanden! Lad mig da hellere dø i Saint-Lange! Ak, tilgiv mig, min Herre, jeg er vanvittig. Disse Ord kvæler mig, men nu har jeg faaet dem sagt! Ak, ogsaa De græder — De vil ikke foragte mig. — Helene, Helene! Kom, mit Barn! raabte hun med en Slags Fortvivlelse, da hun hørte sin lille Datter komme tilbage fra sin Spadseretur.

Barnet styrtede leende ind under høje Raab; det havde fanget en Sommerfugl; men da det saa' sin Moder græde, tav det, satte sig ned ved Siden af hende og lod sig kysse paa Panden.

— Hun bliver meget smuk, sagde Præsten.

— Hun er sin Fader op ad Dage, svarede Markisen og kyssede sin Datter med en lidenskabelig Glød, som om hun vilde gøre sin Synd god igen eller befri sig for Samvittighedsnag.

— Du er meget varm, Mama.

— Gaa nu, min Engel.

Barnet gik uden at se paa sin Moder — næsten lykkelig over at komme uden for Rækkevidden af hendes bedrøvede Ansigt. Markisen rødmede, da hendes Blik mødte Præstens: hun havde haabet at kunne vise sig som Moder, men hverken hun eller hendes Datter havde været i Stand til at lyve. Præsten havde straks lagt Mærke dertil: han havde maalt Forskellen mellem Kødets og Hjertets Moderlighed. Han kastede et Blik paa Markisen og sagde: — De har Ret, Frue, det var bedre, De var død . . .

— Ak, jeg ser, De forstaar mine Lidelser, fortsatte hun. Ja, jeg har villet give mig selv Døden; men jeg manglede Mod. Mit Legeme var fejgt, naar min Sjæl var stærk, og naar min Haand var rolig, skælvede min Sjæl! Jeg er en beklagelsesværdig Kvinde — kun stærk til at elske. Jeg foragter mig selv! En Aften, da mine Folk sov, gik jeg ned til Stranden, men min Sjæl gøs tilbage. Jeg tilstaar Dem min Svaghed.

Da jeg atter laa i min Seng, skammede jeg mig over mig selv og fattede atter Mod. Da tog jeg Laudanum; men jeg døde ikke. Jeg troede at have drukket hele Flasken; men havde levnet det halve.

— De er fortabt, Frue, sagde Præsten alvorligt og med graadkvalt Stemme. De vil vende tilbage til Verden og bedrage Verden; De vil søge og finde det, som De vil betragte som en Erstatning for Deres Lidelser; saa en Dag vil Straffen ramme Dem.

— Jeg, jeg skulde hengive mig til den første, den bedste Skurk, lade mig bedrage af en elendig Hykler for mit Hjertes herligste og kosteligste Skatte — lægge mit Liv øde for et Øjebliks tvivlsom Lykke? Nej, min Sjæl fortæres af en ren Flamme. Min Fremtid er forfærdelig, jeg véd det; Skønhed uden Glæde er intet; men vilde Verden ikke fordømme min Lykke, hvis den kom til mig endnu en Gang? Jeg bør være min Datter en agtet og æret Moder. Ak, jeg er sluttet inde i en Jernring, af hvilken jeg ikke kan slippe ud uden at blive bedækket med Skændsel. Jeg ledes ved mine Pligter som Moder, ledes ved mit Liv, men min Datter i det mindste skal finde alt smukt og udadleligt hos sin Moder. Jeg ønsker ikke engang at leve for at glæde mig over mit Barns Lykke. Jeg tror ikke paa Lykken. Hvordan vil Helenes Skæbne blive? Sandsynligvis den samme som min! Hvordan kan en Moder give sin Datter Sikkerhed for, at den Mand, hun giver hende til, er en Ægtefælle efter hendes Hjerter? Man forhaaner fattige Skabninger, fordi de for nogle faa Dalere sælger sig til den første den bedste Mand; men samtidig finder Samfundet det passende, at en ung, uskyldig Pige gives hen til en Mand, som hun endnu ikke har kendt i tre Maaneder: en offentlig Prostitution og Skam, en hemmelig Prostitution og Ulykke?...

— Frue, Deres Tale beviser mig, at hverken Slægtsfølelsen eller Religionen gør noget Indtryk paa Dem.

— Slægten er kun en kortvarende og tilfældig Forbindelse, som Døden hastig opløser.

— Frue, De vil ikke vende tilbage til Gud, før han lægger sin Haand tungt paa Dem; jeg ønsker, De maa faa Tid til at slutte Fred med ham; De søger Trøst med Øjnene rettet mod Jorden, i Stedet for at have dem mod Himlen. Fritænkeri og Egoisme har angrebet Deres Hjerter; De er døv for Religionens Stemme som alle dette vantro Aarhundredes Børn! Verdens Glæder fører kun Lidelser med sig. Deres Smerter vil forandre sig — det er alt . . .

— Jeg vil gøre Deres Ord til Skamme, svarede Markisen med et bittert Smil, og vedblive at være tro mod den, der døde for min Skyld.

— Smerten formaar kun at leve i de Hjerter, der har søgt Trøst i Religionen.

Han sænkede ærbødigt Øjnene, for at hun ikke skulde se den Tvivl, der laa i hans Blik. Markisens Lidelser havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Han haabede at kunne føre denne saa stærkt anfægtede og saa stolte Sjæl tilbage til Gud. Derfor besøgte han hende Gang paa Gang med apostolisk Taalmodighed. Han tabte først Modet den Dag, han blev klar over, at Markisen kun talte med ham, fordi hun følte en vis Sødme ved at tale om det, der ikke var mere. Da opgav han at yde hende Religionens Trøst og gled lidt efter lidt over til kun at berøre de sædvanlige Samtaleemner. Foraaret kom. Markisens Sorg tog af. I Oktober Maaned forlod hun Saint-Lange; hendes Sjæl var da atter blevet frisk og skøn.

Da hendes Vogn kørte igennem Landsbyen, mødte hun Præsten; hun vendte Hovedet bort for ikke at møde hans Blik. Han havde kun alt for vel haft Ret!

En ung, forhaabningsfuld Mand, der tilhørte én af Frankrigs mest berømte og ansete Slægter, var til Stede ved Fru Firmianis Bal. Denne Dame havde givet ham Anbefalingsbreve til nogle af sine Veninder i Neapel. Charles de Vandenesse — saaledes hed den unge Mand — var kommet for at takke hende og for med det samme at tage Afsked. Efter at de Vandenesse havde udført adskillige Hverv med Talent, var han for kort Tid siden bleven attacheret en af Frankrigs befuldmægtigede Gesandter, der skulde deltage i Kongressen i Laybach, og vilde benytte sig af denne Lejlighed til at studere Italien. Med denne Fest vilde han samtidig sige Farvel til Pariserglæderne, dette iltre Liv, hvis Hvirvel af Tanker og Fornøjelser havde skænket ham saa mange glade Timer. Da Charles de Vandenesse i tre Aar havde vænnet sig til at besøge Europas Hovedstæder for straks derpaa, naar hans diplomatiske Mission var til Ende, at forlade dem, saa var det ikke svært for ham at tage Afsked med Paris. Kvinderne gjorde ikke mere noget Indtryk paa ham, hvad enten han nu betragtede en sand Lidenskab som noget, der tog alt for stor Plads i en Politikers Liv, eller han syntes, at et overfladisk Galanteri var for tomt for *hans* Sjæl. Før han forlod Ballet, kastede han et sidste Blik ind i den Salon, hvor man dansede — han vilde sandsynligvis tage et sidste Billede af Pariserlivet med sig; men desuden studerede han ogsaa dette ægte Stykke Pariserliv, med al dets Pragtudfoldelse og alle dets smilende Ansigter, for at sammen-

ligne det med de ny Ansigter og maleriske Scener, der ventede ham i Neapel, hvor han vilde gøre Ophold et Par Dage, før han tiltraadte sin Post.

— Det er altsaa, sagde han til sig selv, de eleganteste, rigeste og fornemste Kvinder i Paris. Her er Tribunens, Aristokratiets og Litteraturens største Berømtheder: dør Kunstnerne, dør de Mænd, der har Magten i Hænde. Og alligevel ser jeg kun smaalige Intriger, dødfødte Kærlighedsforbindelser, intetsigende Smil, grundløs Foragt, glansløse Blikke og meget, men formaalsløst bortødslet, Aandrighed. Alt er Forstillelse. Den, der kun stræber efter smukke Toiletter og svage Kvinder, den, der kun vil se Livets blomstrende Overflade, vil her være i sit Es. Jeg paa min Side nærer en oprigtig Afsky for disse intetsigende Talemaader og fade Intriger, der kun gaar ud paa at hugge sig et „Ben“ eller, naar det drejer sig om Kærlighed, paa hemmelige Arrangementer — i den Grad skammer man sig for Lidenskaben. Ikke en eneste af disse Kvinder er værd at indlade sig i Kamp med — ikke en eneste af dem er i Stand til at styrte en stærk Mand i Afgrunden. Hvor finder man Kraft i Paris? En Dolk bliver betragtet som en Mærkværdighed, man hænger op paa et forgyldt Søm og smykker med en smuk Skede! Saadan gaar det ogsaa med Kvinder, Idéer og Følelser. Der gives ingen Lidenskaber mere, fordi Individualiteterne er forsvundne. I Italien er det, Gud være lovet, helt anderledes. Dør er Kvinderne endnu farlige Sirener, uden Fornuft, uden anden Logik end den, som deres Tilbøjelighed indgiver dem — dør maa man være paa sin Post . . .

Her afbrød Fru Firmiani denne Monolog, hvis tusinde indbyrdes modsigende, ufuldendte og forvirrede Tanker ikke er til at gengive.

— Jeg vil præsentere Dem for en Dame, der — efter hvad hun har hørt om Dem — har stor Lyst til at lære Dem at kende.

Hun førte ham ind i den tilstødende Salon og pegede med

et Smil og et skælmsk Blik paa en Dame, der sad ved Kaminen.

— Hvem er det? spurgte Grev de Vandenesse livligt.

— En Dame, som De sikkert mere end én Gang har talt om, hvad enten det nu har været rosende eller nedsættende — en Kvinde, der lever i fuldstændig Ensomhed, et virkelig hemmelighedsfuldt Væsen, Markise d'Aiglemont.

— Jeg vil tage Timer hos hende: hun har forstaaet at faa en Pair af Frankrig ud af en yderst middelmadig Ægtemand — gjort et fuldstændigt ubetydeligt Menneske til en politisk Kapacitet. Men vær saa god at sige mig: tror De, at Lord Grenville er død for hendes Skyld, som nogle Kvinder hævder?

— Maaske. Siden dette Eventyr, hvad enten det nu er passeret eller ikke, er denne stakkels Dame ligesom forandret. Hun er endnu ikke vendt tilbage til Verden . . . Fru Firmiani tav; saa fortsatte hun med et fint Smil: — Jeg glemmer, jeg bør tie. Gaa hen og tal med hende.

Med Ryggen let lænet mod Dørkarmen blev Charles længe staaende fuldstændig ubevægelig og mønstrede denne Kvinde, der pludselig var bleven berømt, uden at nogen vidste hvorfor. Der sker mange mærkværdige Ting i Verden. Det ærgrede Charles, at denne Kvinde optog ham saa fuldstændigt — hun var jo ogsaa en Protest mod de Tanker, som havde opfyldt den unge Diplomat for faa Øjeblikke siden.

Markisen, der nu var 30 Aar, var smuk, selv om hun ogsaa var en Smule for sart og spinkel. Det mest dragende ved hende laa i hendes Ansigtstræk, hvis Ro tydede paa en forbavsende Dybde. Hendes straalende Øjne, der syntes tilslørede af en evigtdvælende Tanke, vidnede om et feberagtigt Liv og den dybeste Forsagelse. Hendes Øjenlaag, der næsten altid var kyskt nedslagne, hævede sig sjældent — naar hun kastede et Blik omkring sig, var det med en egen bedrøvet Bevægelse. Hendes Hud var vidunderlig fin og hvid. Hendes Hals yndefuldt bøjet. Fru d'Aiglemonts Ydre stod i Samklang

med hendes Tanker. Der var ikke det mindste af det Koketteri over hende, som skader saa mange Kvinders gode Navn og Rygte. Det vilde have været vanskeligt, selv for hendes værste Medbejlerinde, at finde hendes Bevægelser kunstlede — saa ufrivillige syntes de: de var jo ogsaa indøvede lige fra hendes Barndom. Denne Smule Koketteri lod sig endogsaa undskylde ved hendes yndefulde Utvungenhed. Den Maade, hvorpaa hun mat og sorgløst lænede sig tilbage i Stolen, tydede paa en Kvinde, der ikke interesserede sig for Livet, aldrig har kendt Kærlighedens Glæder, men vel har drømt om dem, og som længe har fortvivlet over Fremtiden og sig selv. Charles beundrede dette pragtfulde Maleri, men kun som Tilskuer. Han kendte Hr. d'Aiglemont. Ved det første Blik, den unge Diplomat kastede paa den unge Kvinde, som han aldrig havde set før, følte han straks, at der var alt for store Uligheder mellem Markisen og hendes Gemal til, at hun skulde kunne elske ham. Da den første Overraskelse var ovre, søgte de Vandensse efter den Maade, hvorpaa han bedst kunde tiltale Fru d'Aiglemont; han besluttede paa diplomatisk Vis at sætte hende i Forlegenhed for at se, hvordan hun vilde optage en Dumhed.

— Frue, sagde han, idet han tog Plads ved Siden af hende, en lykkelig Indiskretion har ladet mig faa at vide, at jeg — jeg véd ikke med hvilken Begrundelse — har haft den Lykke at blive bemærket af Dem. Jeg er Dem saa meget desto mere taknemlig derfor, som jeg aldrig før har været Genstand for en lignende Gunst. Fra nu af er De ogsaa ansvarlig for én af mine Fejl. For Fremtiden vil jeg ikke mere være beskeden . . .

— De tager fejl, min Herre, svarede hun leende, man maa overlade Forfængeligheden til dem, for hvem den er et og alt.

Derpaa begyndte de en Samtale, der strejfede en Mængde Emner: Malerkunst, Musik, Litteratur, Politik, Mennesker, Begivenheder og Ting. Ved en umærkelig Overgang naaede de til det evige Samtaleemne: Kærlighed, Følelser og Kvinder.

— Vi er Slavinder.

— I er Dronninger.

— Frue, sagde Charles de Vandenesse blidt, De faar mig til at beklage, at jeg maa forlade Paris. Jeg vil sikkert ikke i Italien komme til at opleve en saa aandrig Time som denne.

— Maaske vil De møde Lykken, min Herre, og den er mere værd end alle de straalende, sande elled falske Tanker, som kommer til Udtryk hver Aften i Paris.

*

*

*

Før Charles tog Afsked med Markisen, fik han Tilladelse til at komme og sige hende Farvel. Da det var ham umuligt hele Natten og hele næste Dag at blive Mindet om denne Kvinde kvit, var han overmaade lykkelig over, at han havde givet sin Bøn en saa oprigtig Form. Snart spurgte han sig selv, hvorfor Markisen havde lagt Mærke til ham; snart, hvad hendes Hensigter kunde være med at ville se ham igen; og han fremkom med utallige Gisninger. Snart troede han at have fundet Grunden dertil og berusede sig i tusinde søde Forhaabninger; snart efter blev han atter kold og troede, at det kun var af ren og skær Høflighed, Markisen havde givet sin Tilladelse. Til sidst vilde han modstaa den Tilbøjelighed, der drev ham mod Fru d'Aiglemont, men gik alligevel til hende. Der gives Tanker, som vi alle adlyder uden at kende dem; de er i os, uden at vi véd af det. Skønt dette synes mere paradoksalt end sandt, saa vil enhver, der er oprigtig, dog finde tusinde Beviser derpaa i sit Liv. En Kvinde paa 30 Aar øver en uimodstaaelig Tiltrækning paa en ung Mand; i Virkeligheden nærer en ung Pige alt for mange Illusioner, er alt for uerfaren; og det kønslige spiller en alt for stor Rolle i hendes Kærlighed, til at en ung Mand kan føle sig smigret derover. Me-

dens en ung Pige lader sig rive hen af Nysgerrighed og Forførelseskunster, der ikke har noget med Kærlighed at gøre, adlyder den modne Kvinde kun sin Samvittighed. Den ene giver efter, den anden vælger. Er der ikke allerede noget overordentligt smigrende i dette Valg? Udstyret med en gennem Ulykken næsten altid dyrekøbt Viden, synes den erfarne Kvinde, naar hun giver sig hen, at give mere end sig selv; medens den uvidende og lettroende unge Pige kun modtager Kærlighed og studerer den. Den ene giver os Raad, medens vi endnu er i den Alder, hvor man gerne lader sig lede, og hvor Lydighed er en Glæde; den anden vil lære alt og viser sig naiv, hvor den første er øm. Den unge Pige byder os kun én eneste Triumf, den modne Kvinde tvinger os til stadige Kampe. Den ene har kun Taarer og Glæder, den anden sanse- lig Lyst og Samvittighedsnag. For at en ung Pige skal blive en Mands Elskerinde, maa hun være meget fordærvet, og man for- lader hende med Afsky, medens den modne Kvinde besidder tusinde Midler, ved hvilke hun kan bevare sin Indflydelse og samtidig sin Værdighed. Den ene vanærer sig selv alene, den anden dræber for sin elskedes Skyld en hel Familie. Den unge Pige har kun *én* Maade at være koket paa og tror at have sagt alt, naar hun har kastet sine Klæder, mens den modne Kvinde har utallige og skjuler sig under tusinde Slør; endelig smigrer hun enhver Forfængelighed, den unge Pige kun *én*. I 30 Aars Alderen forlanger Kvinden, at den unge Mand skal gengive hende den Agtelse, som hun har ofret for hans Skyld; hun lever kun for ham, beskæftiger sig med hans Fremtid og ønsker ham et skønt og straalende Liv; hun adlyder, beder og befaler; hun ydmyger sig, rejser sig atter og forstaar at trøste ham ved tusinde Lejligheder, hvor den unge Pige kun for- staar at sukke. Foruden alle de Fordele, hun nyder af sin Stilling, forstaar den modne Kvinde at opføre sig som en ung Pige, spille alle Roller, være kysk og endog ved Sorg at vinde i Skønhed. Der er samme Forskel mellem disse to som mel-

lem det forudsete og det uforudsete, som mellem Styrke og Svaghed. Dette var Charles de Vandenesse's Tanker.

Kvinderne holder og maa altid holde paa at være agtede, thi uden Agtelse kan de ikke leve. Det er ogsaa den første Følelse, som de fordrer af Kærligheden. Af den Grund blev Fru d'Aiglemont forlegen, da man meldte hende Hr. de Vandenesse. Og han blev, til Trods for den Sikkerhed, der er Diplomaternes største Kunst, næsten skamfuld. Men snart antog Markisen denne hjertelige Mine, under hvilken Kvinderne plejer at beskytte sig mod alle Forfængelighedens Fortolknninger. Først i 30 Aars Alderen formaar en Kvinde at blive klar over disse Hjælpekilder. Hun forstaar da at le, spøge eller blive rørt uden at stille sig blot. Hun besidder den nødvendige Takt til at slaa alle de følsomme Streng hos en Mand an og studere de Toner, som hun har afløkket dem. Man véd aldrig i denne Alder, om hun er aabenhjertig eller falsk, om hun gør sig lystig over én, eller om der er Sandhed i hendes Tilstaaelser. Endskønt Markisen under de Vandenesse's første Besøg stillede sig paa det neutrale Standpunkt, forstod hun dog at bevare sin høje, kvindelige Værdighed i hans Øjne. De Vandenesse gik — han havde følt en ukendt Fryd ved at samtale med hende; men han forblev overbevist om, at Markisen hørte til de Kvinder, hvis Erobring koster saa store Ofre, at man ikke tør paatage sig at elske dem.

„Men hvis jeg nu *vill*!“ har altid været de stivsinde Ulykke. I Frankrig fører Egenkærligheden til Lidenskab. Charles vendte tilbage til Fru d'Aiglemont og troede at opdage, hun fandt Behag i at samtale med ham. I Stedet for naivt at slaa sig til Taals med den Lykke: at elske, vilde han nu spille en dobbelt Rolle. Han forsøgte at synes lidenskabelig, derpaa at spille kold, Elsker og Diplomat; men han var højhjetet og ung, denne Undersøgelse maatte føre ham til en Kærlighed uden Grænser, thi hvad enten Markisen var kunstlet eller naturlig, saa var hun bestandig stærkere end han. Hver

Gang Charles kom fra Fru d'Aiglemont, underkastede han de fremadskridende Situationer, hans Sjæl maatte gennemgaa, en streng Analyse, der dræbte hans egen Bevægelse.

— I Dag, sagde han til sig selv efter det tredje Besøg, i Dag har hun ladet mig forstaa, at hun var meget ulykkelig og kun levede for sin Datters Skyld. Hvorfor har hun kun betroet mig sine Sorger — jeg er jo hverken hendes Broder eller Skriftefader? Hun elsker mig. Da han to Dage senere af lagde Markisen et Besøg, kritiserede han de moderne Sæder og Skikke paa det skarpeste:

— Kærligheden antager ethvert Aarhundredes Farve. Nu, i Aaret 1822, er den doktrinær. I Stedet for at bevise den gennem Gerninger, som man gjorde før, diskuterer og snakker man om den eller drøfter den fra Tribunen. Kvinderne har kun tre Midler til deres Raadighed: først sætter de vor Liden-skab under Debat og frakender os Evnen til at kunne elske lige saa stærkt som de. Koketteri! en ren og skær Udfordring, som Markisen i Dag har slynget imod mig! Derpaa anstiller de sig meget ulykkelige for at vække vor naturlige Ædelmodighed eller vor Egenkærlighed. Føler en ung Mand sig ikke smigret over at trøste en fornem, ulykkelig Dame? Endelig har de en ren Mani for Jomfruelighed! Hun maatte tro, at jeg ansaa' hende for en Novice. Min Oprigtighed kan blive en fortræffelig Beregning.

Men en Dag, da han var bleven træt af disse mistroiske Tanker, spurgte han sig selv, om Markisen i Virkeligheden ikke var oprigtig, om hun kun kunde fremhykle saa mange Lidelser, og hvad Grund hun kunde have til at spille den forsagende? Hun levede i den dybeste Ensomhed og rugede over sin Sorg, som hun næppe hentydede til ved en eller anden forbigaaende Bemærkning, der blev sagt i en mere eller mindre kunstlet Tone. Fra det Øjeblik af fik Charles en levende Interesse for Fru d'Aiglemont.

En Dag, da han traadte ind, saa' han Markisen sidde i sin

Yndlingsstilling — en Stilling fuld af Melankoli; hun hævede Øjnene mod ham uden at gøre en Bevægelse, og tilkastede ham et af de Blikke, der ligner et Smil. Fru d'Aiglemonts Blik udtrykte Tillid og sandt Venskab, men ikke Kærlighed. Charles satte sig, men formaaede ikke at sige noget — han var blevet grebet af en af de Følelser, for hvilke der mangler Ord.

— Hvad er der i Vejen med Dem? spurgte hun med øm Stemme.

— Intet. Og dog, fortsatte han, tænker jeg paa noget, der endnu ikke er faldet Dem ind.

— Hvad er det?

— Kongressen er endt.

— Aa! De skulde altsaa have været til Kongres . . .

Et bestemt Svar vilde have været det eneste rette; men Charles gav det ikke. Fru d'Aiglemonts Ansigtstræk udtrykte et oprigtigt Venskab, der gjorde alle Forfængelighedens Beregninger, alle Kærlighedens Forhaabninger og al Diplomatenes Mistro til Skamme; hun vidste ikke eller lod, som om hun ikke vidste, at hun var elsket; og da Charles helt forvirret trak sig ind i sig selv, maatte han tilstaa, at han hverken havde gjort eller sagt noget, der berettigede denne Kvinde til at tænke paa ham. Denne Aften fandt Hr. de Vandenesse Markisen saadan, som hun plejede at være: venlig og ligetil, sand i sin Smerte, lykkelig over at have en Ven, stolt af at møde en Sjæl, der var i Stand til at forstaa hendes; men hun troede fuldt og fast, at en Kvinde ikke to Gange kunde lade sig fortrylle — hun havde lært Kærligheden at kende og bar endnu et blødende Saar af den paa Bunden af sit Hjerte. I dette Øjeblik blev Charles atter en ung Mand, han blev overvældet af hendes ophøjede Karakter og brændte efter at blive indviet i alle dens Hemmeligheder. Fru d'Aiglemont tilkastede kun sin Ven et Blik, da han bad om en Forklaring paa hendes voksende Sorg — en Sorg, der forlenede hendes Skønhed med al Sørgmodighedens Harmoni; men dette dybe Blik var som Seglet paa en højtidelig Forening.

— Ret ikke saadanne Spørgsmaal til mig. For tre Aar siden døde den eneste Mand, der elskede mig — den eneste, for hvis Lykke jeg vilde ofre alt, selv min egen Agtelse — og han er død for at frelse min Ære. Denne Kærlighed udsluktes ung, ren og fuld af Illusioner. Før jeg hengav mig til denne Liden-skab, mod hvilken jeg dreves af en eksempelløs Fatalitet, havde jeg ladet mig besnære af det, der styrter saa mange unge Piger i Ulykke — ladet mig besnære: ikke af en Mand, men af skøn-ne Former. Ægteskabet afbladede mine Haab ét efter ét. Nu har jeg mistet den legitime Lykke saavel som den, man — uden at have kendt Lykken — kalder den strafværdige. Jeg har intet mere tilbage. Hvis jeg ikke har forstaaet at dø, saa maa jeg i det mindste forblive tro mod mine Minder.

Hun græd ikke ved disse Ord, men slog kun Øjnene ned. Hun havde talt ganske almindeligt, men hendes Stemme klang saa fortvivlet, som hendes Kærlighed syntes at have været, og berø-vede Charles ethvert Haab. Den Smerte, som hendes Ord for-raadte, hendes Sorg og Taarer fortryllede de Vandenesse, der sad tavs og ubetydelig foran denne store og ædle Kvinde: han saa' ikke hendes legemlige Skønhed og Fuldendthed — han saa' hendes skønne og følsomme Sjæl. Han mødte i hende det ide-elle Væsen, som han havde udmalet sig i sine Fantasier og Drømme.

Charles var ude af Stand til at faa et Ord frem, der pas-sede til denne paa én Gang simple og ophøjede Scene, og sva-rede med en Frase om Kvindernes Skæbne:

— Frue, man maa forstaa at glemme sin Smerte eller ogsaa grave sig en Grav.

Men i Sammenligning med Følelserne er Fornuften altid fattig og smagløs; den sidste er som alt positivt naturligt be-grænset, den første er uendelig. De Vandenesse tav, betragtede længe Fru d'Aiglemont og gik. Charles var dybt forelsket. Han elskede Julie med den ungdommelige Oprigtighed, med den

Glød, der forlener de første Lidenskaber med en uudsigelig Ynde og Renhed.

— Jeg elsker, sagde de Vandenesse, da han begav sig paa Hjemvejen, og til min Ulykke er det en Kvinde, der klynger sig til sine Erindringer. Det er vanskeligt at kæmpe mod en død Mand, der ikke kan begaa Dumheder mere, aldrig støder an, og hos hvem man kun ser gode Egenskaber.

Denne sørgmodige Betragtning, der havde sin Grund i hans Modløshed og hans Frygt for ikke at naa sit Maal, var det sidste Udslag af hans diplomatiske Kunst. Fra nu af havde han ingen Bagtanker mere; han blev en Boldt for sin Kærlighed og fordybede sig i den uforklarlige Lykke, der finder sin Næring i et Ord, en Pavse, et vagt Haab. Han vilde elske platonisk og kom hver Dag for at indaande den samme Luft som Fru d'Aiglemont; han forlod næsten ikke mere hendes Hus og ledsagede hende overalt med den tyranniske Lidenskab, hvis Hengivenhed har sin Rod i den dybeste Egoisme.

Nogle Maaneder efter deres første Møde fandt Fru d'Aiglemont sit Liv inderligt forbundet med Hr. de Vandenesse's; hun opdagede med Forbavselse, at hun delte alle hans Tilbøjeligheder og Tanker. Havde hun antaget Hr. de Vandenesse's Anskuelser, eller var de Vandenesse gaaet ind paa hendes mindste Luner? Hun undersøgte det ikke. Allerede grebet af Lidensskaben sagde denne tilbedelsesværdige Kvinde med Frygtens falske Ærlighed til sig selv:

— Aa nej, jeg vil forblive tro imod ham, der er død for min Skyld.

Pascal har sagt: „At tvivle paa Gud er at tro paa ham“. Paa samme Maade gør en Kvinde ikke mere Modstand, naar hun er forelsket. Den Dag, da Markisen tilstod overfor sig selv, at hun blev elsket, sønderreves hun af tusinde modstridende Følelser. Hendes Erfaring talte sit eget Sprog til hende. Vilde hun blive lykkelig? Skulde hun finde Lykken udenfor den Lov, i hvilken Samfundet med Rette eller Urette

klæder sin Moral? Indtil nu havde Livet kun fyldt hende med Bitterhed. Var Lykken mulig for to Væsner, der blev adskilte af Samfundets Sømmelighedshensyn? Men kan Lykken da betales for dyrt? Og vilde denne saa længselsfuldt ønskede Lykke, mod hvilken det er saa naturligt at hige, mon nogen Sinde indtræffe for hende? Nysgerrigheden fremmer stedse de forelskedes Sag. Midt under disse hemmelige Overvejelser kom de Vandenesse, hvilket bevirkede, at Fornuftens metafysiske Fantom forsvandt.

Charles fandt Fru d'Aiglemont siddende i en eftertænkssom Stilling og spurgte i den indtrængende Tone, som har saa stor Indflydelse paa elskende Hjerter:

— Hvad tænker De paa?

Hun vogtede sig vel for at svare. Dette Spørgsmaal forraadte deres Sjæles fuldstændige Forstaaelse; og med Kvindens vidunderlige Instinkt fattede Markisen, at Klager eller Følelsesudbrud angaaende hendes indre Ulykke kun vilde drive dem endnu mere mod hinanden. I hvilken Afgrund maatte hun ikke styrte sig, hvis hvert af hans Ord allerede havde en Betydning, som de begge forstod? Hun læste med et klart og gennemtrængende Blik i sin egen Sjæl og tav — hendes Tavshed bredte sig til de Vandenesse.

— Jeg føler mig ikke rigtig vel tilpas, udbrød hun endelig, forfærdet over Betydningen af dette Øjeblik, i hvilket Øjnet Sprog fuldstændigt erstattede Talens Afmagt.

— Frue, svarede Charles med venlig, men heftigt bevæget Stemme, Sjæl og Legeme, alt svulmer af Kraft hos Dem. Hvis De var lykkelig, saa vilde De ogsaa blive ung og frisk. Hvorfor forlanger De ikke af Kærligheden alt, hvad Kærligheden har berøvet Dem? De tror, at Deres Liv er endt i netop samme Øjeblik, hvor det først begynder for Dem. Betros Dem til en Vens Omsorg. Det er sødt at være elsket.

— Jeg er allerede gammel, sagde hun, jeg vilde altsaa ingen Undskyldninger have, hvis jeg gjorde en Ende paa Fortidens

Lidelser. Man maa elske, siger De. Jeg hverken tør eller kan. Med Undtagelse af Dem, hvis Venskab gør mit Liv noget lettere at bære, bryder jeg mig ikke om nogen; med Undtagelse af Dem forstaar ingen at faa mig til at glemme mine Minder. En Ven tager jeg imod — en Elsker vilde jeg fly. Vilde det desuden være ædelt af mig at bytte et visnet Hjerte bort mod et ungt, at modtage Illusioner, som jeg ikke tror paa, og som jeg vilde skælv for at miste? Jeg vilde maaske svare med Egoisme paa hans Hengivenhed og lade mig lede af Beregning, naar han følte Kærlighed; mine Minder vilde saare hans Glæde. Nej, nej, den første Kærlighed kommer aldrig igen. Og endelig: hvilken Mand vilde maaske bryde sig om mit Hjerte for den Pris?

Disse Ord, der var Udtryk for et forfærdeligt Koketteri, var Dydens sidste Anstrengelse: Hvis han taber Modet — ja, saa vil jeg vedblive med at være ensom og tro. Denne Tanke kom fra denne Kvindes Hjerte og var for hende det samme som det Halmstraa, hvortil den druknende klynger sig, før han rives bort af Strømmen. Da de Vandenesse hørte denne Dom, blev han grebet af en uvilkaarlig Skælven, der gjorde et endnu dybere Indtryk paa Markisens Hjerte end alle hans tidligere Opmærksomheder. Hr. de Vandenesse's Bevægelse forraadte en sand Kærlighed. Fru d'Aiglemont saa' af hans Smertes Styrke, hvor stor hans Kærlighed var. Den unge Mand sagde koldt:

— De har maaske Ret. Ny Kærlighed, ny Sorg. Saa skiftede han Samtaleemne og begyndte at tale om ligegyldige Ting, men han var synligt bevæget og betragtede Fru d'Aiglemont med spændt Opmærksomhed, som om han saa' hende for sidste Gang. Endelig tog han Afsked og sagde dybt bevæget:

— Lev vel, Frue.

— Paa Gensyn, svarede hun med dette fine Koketteri, hvis Hemmelighed kun tilhører Kvinderne af den fornemme Verden.

Han svarede ikke, men gik.

Da Charles var gaaet, blev Markisen grebet af Anger og tilskrev sig selv Skylden. I samme Øjeblik, en Kvinde tror ikke at have handlet ædelmodigt eller mener at have saaret en ædel Sjæl, gør Lidenskaben store Fremskridt hos hende.

De Vandenesse blev borte nogle Dage. Hver Aften ventede Markisen ham utaalmodigt til den sædvanlige Tid. At skrive vilde være det samme som en Tilstaaelse — desuden sagde hendes Instinkt hende, at han vilde komme igen.

Den sjette Dag meldte Tjeneren hende Hr. de Vandenesse. Aldrig havde hun hørt dette Navn med større Fryd. Hendes Glæde forskrækkede hende.

— De har straffet mig haardt! sagde hun til ham.

De Vandenesse saa' forbavset paa hende.

— Straffet! gentog han. Hvormed?

Charles forstod overmaade vel Markisen; men han vilde hævne sig for de Lidelser, han havde været et Bytte for.

— Hvorfor har De ikke besøgt mig? spurgte hun.

— Er der da ingen andre, der har gjort det? svarede han for ikke at give et direkte Svar.

— Hr. de Ronquerolles, Hr. de Marsay og den lille d'Esgrignol har været her, den første i Gaar, de andre i Morges; de var her næsten to Timer. Desuden tror jeg ogsaa, at Fru Firmiani og Deres Søster Fru de Listomère har været her.

— Ja saa, sagde de Vandenesse til sig selv, hun har modtaget Besøg; hun har set tilfredse Mennesker om sig og talt til dem, medens jeg var ensom og ulykkelig.

Han skjulte sin Sorg, gemte sin Kærlighed dybt i sit Hjerte. Hans Tanker er ikke til at skildre; i Hastighed lignede de de Syrer, der dræber, medens de fordamper. Alligevel dækkedes hans Pande med tunge Skyer, og Fru d'Aiglemont adlød Kvindens Instinkt derved, at hun delte denne Sørgmodighed uden at forstaa den; hun følte sig ikke skyldig i de Lidelser, hun forvoldte, og de Vandenesse lagde Mærke dertil. Han talte om sin Sindstilstand og om sin Skinsyge, som om dette var et

af de Samtaleemner, som elskende ynder at drøfte. Markisen forstod alt og blev saa heftigt bevæget, at hun ikke formaaede at holde sine Taarer tilbage. Fra nu af stod Kærlighedens Himmel dem aaben.

En Aften var de to elskende alene og sad tavse ved hinandens Side; de stirrede op mod den klare Himmel, over hvilken de sidste Solstraaler kastede svage Guld- og Purpurstriber. Paa denne Tid af Dagen vækker Lysets langsomme Blegnen søde Tanker til Live, fylder os med Længsel og opfordrer os til at nyde, medens det endnu er Tid. I disse fortryllede Øjeblikke, hvor alt taler forførerisk til vore Hjerter, er det tungt at staa imod den elskedes Ønsker; al Sorg svinder bort, og vort Bryst fyldes med Glæde. Tavsheden er farligere end Ord. Naar man taler, rummer det mindste Ord en uimodstaaelig Magt. De Vandenesse og Julie — thi i nogle Dage havde hun allerede givet ham Tilladelse til at kalde sig saa — talte fortroligt sammen, men den egentlige Genstand for deres Samtale var dem fjern, og da de ikke mere forstod Meningen af hinandens Ord, lyttede de med Fryd til de hemmelige Tanker, der skjulte sig derunder. Markisens Haand laa i Hr. de Vandenesse's — hun overlod ham den uden at ane, det var en Gunst.

De bøjede sig mod hinanden for at betragte den majestætiske Solnedgang; i dette Øjeblik strejfedes Julies Haar de Vandenesse's Kind; hun følte denne lette Berøring og skælvede heftigt — han endnu mere; thi begge var lidt efter lidt kommet til en af disse uforklarlige Kriser, hvor Sanserne er saa følsomme, at den svageste Bevægelse lokker Taarerne frem og fylder Hjertet med sød Sørgmodighed eller udsigelig Fryd. Næsten uvilkaarligt trykkede Julie sin Vens Haand. Dette overtalende Haandtryk gav hendes frygtsomme Elsker Mod. Øjeblikkets Glæder og Fremtidens Forhaabninger — alt forenede sig til én Bevægelse, til det første Kærtegn — det rene og kyske Kys, som Fru d'Aiglemont lod fæste paa sin Kind. Hvor ringe denne Gunst end var, saa var den dog mægtig og farlig. Til begges

Ulykke var der ingen Falskhed deri. Det var to skønne Sjæles inderlige Forstaaelse — to Sjæle, der var skilte fra hinanden ved Loven og forenede ved alt, der er forførende i Naturen. I dette Øjeblik traadte General d'Aiglemont ind.

— Der er sket et Ministerskifte, sagde han. Deres Onkel er Medlem af det ny Kabinet. Nu har De gode Chancer for at blive Gesandt, de Vandenesse.

Charles og Julie saa' rødmende paa hinanden. Denne gensidige Skamfølelse var endnu et Baand, der bandt dem sammen. Begge havde den samme Tanke, det samme Samvittighedsnag — et lige saa frygteligt Baand mellem to elskende, der er skyldige i et Kys, som mellem to Røvere, der i Fællesskab har myrdet et Menneske. Charles maatte give Markien et Svar.

— Jeg har ikke til Hensigt at forlade Paris mere, sagde han.

— Vi véd hvorfor, svarede Generalen og antog den samme snu Mine som en Mand, der kender en Hemmelighed. De vil ikke skilles fra Deres Onkel for ikke at gaa Glip af at arve hans Pairi.

Markisen trak sig tilbage til sit Værelse, idet hun i sit stille Sind udtalte følgende frygtelige Dom over sin Mand:

— Han er dog alt for dum!

Mellem barrière d'Italie og barrière de la Santé findes der paa den indre Boulevard, der fører til Jardin-des-Plantes, en Udsigt, der er i Stand til at henrykke ikke blot en Kunstners, men ogsaa den mest blaserede Turists Øjne. Naar du kommer op paa en lav Bakke, fra hvilken Boulevarden, der er beplantet med høje Træer, ser ud som en grøn og tavs Skovvej, breder der sig for dine Fødder en dyb Dal med halvt landlige Fabrikker; gennem dens frodige Egne strømmer Bièvres og Gobelins' dunkle Vande. Paa den modsatte Side skjuler nogle Tusinde Tage al Forstaden Saint-Marceaus Elendighed. Panthéons prægtige Kuppel rager stolt op over hele den amfiteatralisk byggede Stad. I det fjerne tegner Invalidhotellets gyldne Kuppel sig mod Luxembourgs blaalige Stenmasser og Saint-Sulpices graa Taarne. Paa højre Haand har du det mærkværdige Landskab, gennem hvilket Canal Saint-Martins blinkende Vandspejl slynger sig, indrammet af rødlige Sten og smykket med Lindetræer. I Baggrunden forsvinder Højene ved Belleville, der er dækket med Huse og Vindmøller, i den begyndende Taage. Alligevel findes der mellem den Række Tage, der omgiver Dalen og Horisonten, endnu en By, som du ikke ser — en uhyre By, der ligger som skjult i en Afgrund mellem Pitiés Taarne og Østkirkegaarden, mellem Lidelsen og Døden. Den ligger mumlende i sin Sænkning — mumlende som Oceanet, der bruser bag ved et Skær — ligesom for at sige: Jeg er her! Naar Solen sender sine Lysbølger ud over Paris, naar det

blinker i alle Vinduer og Tage, naar Himlen er blaa, og Larmen breder sig ud over Jorden, da kan du herfra beundre et fortryllende Skue, der ikke staar tilbage for Neapel eller Stambul. Ingen Harmoni mangler: Verdens Larm og Ensomhedens poetiske Fred, en Million Væsners Stemme og Guds Stemme — alt findes her. En Storstad ligger skjult bag ved Père-Lachaises fredelige Cypresser.

En Foraarsmorgen, da Solen lod alle dette Landskabs Skønheder træde tydeligt frem, stod jeg, lænet til et Elmetræ, og stirrede betaget ud over det. Med Begejstring skuede jeg ud over det moderne Paris og gav mig hen til mine Drømmerier, da pludselig Lyden af et Kys forstyrrede min Ensomhed. I Sidealléen, der løber langs med den stejle Skrænt, for Foden af hvilken Vandet bruser, hinsides Broen over Gobelin, fik jeg Øje paa en Kvinde, der forekom mig at være temmelig ung, og hvis Ansigt syntes at genspejle al Landskabets Skønhed og Lykke; hun var paaklædt med den mest enkle Elegance. En ung, smuk Mand satte den yndigste, lille Dreng, man kunde se for sine Øjne, ned paa Jorden, saa at jeg ikke kunde afgøre, om Kysset var blevet trykket paa Moderens eller Barnets Kind. Den samme ømme og lidenskabelige Tanke lyste i de to unge Menneskers Øjne, Bevægelser og Smil. De var saa optagne af hinanden, at de slet ikke lagde Mærke til min Tilstedeværelse. Men et andet Barn, der saa' misfornøjet og fortrydelig ud, og som vendte Ryggen til dem, tilkastede mig et gribende Blik. Medens hun lod sin lille Broder løbe alene omkring, blev dette Barn — en lille Pige — der var lige saa smuk som han, staaende tavs og ubevægelig. De to unge Mennesker vandrede frem og tilbage mellem den lille Bro og Vognen, der holdt for Enden af Boulevarden; af og til standsede de, saa' paa hinanden og lo.

Skjult bag ved det store Elmetræ beundrede jeg denne skønne Scene og vilde sikkert have respekteret dens Hemmelighedsfuldhed, hvis jeg ikke paa den lille, tavse Piges Ansigt

havde set Spor af Tanker, der var alt for alvorlige for hendes Alder. Saa snart hendes Moder og den unge Mand vendte Rygen til hende, tilkastede hun sin lille Broder et stjaalent og i højeste Grad mærkværdigt Blik. Men intet er i Stand til at skildre den snu Naivitet og misundelige Opmærksomhed, hvormed dette Barn betragtede den lille Dreng, naar hans Moder eller hendes Ledsager lod Haanden glide kærtegnende hen over hans blonde Lokker. Den lille Pige begyndte at interessere mig stærkt. Jeg begyndte at sammenligne hende med hendes Broder og søgte at blive klar over, hvad Lighed og Forskel, der var mellem dem. Den lille Pige havde brunt Haar, sorte Øjne og var tidlig udviklet; hun dannede derved en stærk Mod-sætning til sin Broder med hans blonde Haar, søgrønne Øjne og yndefulde, barnlige Former. Søsteren kunde vel være omtrent 7 eller 8 Aar, Broderen næppe 4. De var ens klædte; men da jeg betragtede dem opmærksomt, opdagede jeg dog, at den lille Drengs Halskrave var forsynet med et smukt Broderi — en i og for sig vel temmelig ubetydelig Forskel, der dog senere skulde tjene til at forklare mig en hel Roman i Fortiden, et helt Drama i Fremtiden. Trods al sin Sorgløshed og Munterhed lignede han en lille Pige — saa fin var hans hvide Hud, saa yndefuld hans Bevægelser, saa blidt hans Ansigt, medens hans Søster, til Trods for sin kraftige Skikkelse, skønne Ansigtstræk og straalende Teint, lignede en lille, sygelig Dreng. Hendes livlige Øjne, der manglede den fugtige Glans, som gør Børnenes Blik saa fortryllende, syntes at være udtørrede af en indre Ild. Endelig havde hendes hvide Hud en mat og olivengul Nuance — et Kendetegn paa en stærk Karakter. To Gange havde hendes lille Broder med rørende Ynde tilbudt hende det lille Jagthorn, paa hvilket han af og til blæste; men hun havde hver Gang kun svaret med et vildt Blik paa hans Spørgsmaal: „Vil du ikke blæse, Helene?“ Til Trods for den Sorgløshed, hun bar til Skue, skælvede og rødmede den lille Pige dog hver Gang hendes Broder nærmede sig hende; men den lille Dreng syntes slet ikke at lægge Mærke til sin Søsters sorte Humør.

— Mama, Helene vil ikke lege, raabte han, idet han benyttede sig af et Øjeblik, hvor hans Moder og den unge Mand var blevet staaende tavse paa Broen over Gobelins.

— Lad hende være, Charles. Du ved jo, at hun altid er gnaven.

Disse ubetænksomme Ord af hendes Moder, der straks derpaa atter begyndte at vandre op og ned med den unge Mand, bevirkede, at Helene fik Taarer i Øjnene. Hun tilkastede sin Broder et stikkende Blik, den lille Dreng legede nu ved Randen af den stejle Skrænt.

Jeg frygtede for at forstyrre de to unge Mennesker og trak mig derfor sagte tilbage, idet jeg skjulte mig bag en tæt Busk. Da Helene ikke saa' mig mere, syntes hun at blive urolig; med en ubeskrivelig Nysgerrighed saa hun sig omkring med sine sorte Øjne. I dette Øjeblik lød Charles's muntre Latter. Den smukke, unge Mand, der var blond ligesom han, løftede ham op i sine Arme, kyssede ham og overøste ham med en Strøm af kærlige Ord. Hans Moder stod og saa smilende til; af og til saa' hendes Ledsager paa hende med sine blaa, fyrige Øjne, som om hun kunde have været et Afgudsbillede. Denne skønne Scene henrykte mig i den Grad, at jeg maatte smile. Den unge Mand hørte Klokken slaa ni. Efter at han ømt havde kysset sin Ledsagerinde, der nu var bleven alvorlig og næsten sørgmodig, steg han ind i sin Vogn og kørte bort. Medens Damen ubevægelig lyttede til Vognrummelen, der fjernede sig mere og mere, løb Charles hen til sin Søster ved Siden af Broen, og jeg hørte ham sige med sølvklar Stemme:

— Hvorfor har du ikke sagt Farvel til min gode Ven?

Da Helene saa' sin Broder staa ved Randen af den stejle Skrænt, tilkastede hun ham det frygteligste Blik, der nogensinde har brændt i et Barns Øjne, og stødte til ham. Charles styrtede ned ad den stejle Skrænt, han slog sin Pande til Blods mod de skarpe Sten og sank til Bunds i Flodens grumsede

Vand. Jeg hørte det stakkels Barns gennemtrængende Skrig og styrtede hen ad Stien. Forfærdet skreg Helene:

— Mama, Mama!

Hendes Moder kom styrtende til med Lynets Hast; men hverken hun eller jeg formaaede at opdage det Sted, hvor Barnet var gaaet til Bunds. Det mørke Vand boblede op paa en lang Strækning. Det var umuligt at hjælpe. Det var Søndag, og der var ingen Baade eller Fiskere paa Bièvre. Jeg kunde ikke faa Øje paa nogen Stang, hvormed jeg kunde sondere det ildelugtende Vand; ej heller var der noget Menneske i Sigte.

Hvorfor skulde jeg tale om dette usalige Uheld eller meddele Moderen den hemmelige Grund til denne Ulykke? Helene havde maaske hævnnet sin Fader. Hendes Skinsyge var uden Tvivl Guds Sværd. Alligevel skælvede jeg, da jeg betragtede hendes Moder. Hvilket forfærdeligt Forhør maatte hun ikke underkaste sig overfor sin Mand og hendes evige Dommer? Og hvilket ubestikkeligt Vidne gik ikke altid ved hendes Side. Barndommen har en klar Pande, en gennemsigtig Ansigtifarve, og hos den er Løgneren som et Lys, der faar selv Blikket til at rødme. Den ulykkelige Kvinde tænkte endnu ikke paa den Straf, der ventede hende hjemme. Hun stirrede ned i Bièvre.

*

*

*

Tre Aar senere. En Aften efter Middagen hos Marki de Vandenesse, der netop bar Sorg for sin Fader. Den Notar, der skulde ordne Arvespørgsmaalet, var til Stede. Det var en stor, tyk Mand — et af disse agtværdige Mennesker, der bestandig støder an og ved deres plumpe Spørgsmaal river gamle Saar op. Faar de at vide, at de har begaaet en Dumhed, saa siger de: Det vidste jeg skam ikke! Kort sagt: det var en anstændigt enfoldig Notar, for hvem hele Livet kun var Aktstykker!

Diplomaten sad ved Siden af Fru d'Aiglemont. Generalen havde allerhøfligst taget Afsked, endnu før Middagen var forbi, for at ledsage sine Børn i Gaieté Teatret. Skønt de Melodramer, der spilledes paa dette Teater, er meget ophidsende for Følelserne, saa anser man det dog for ufarligt at lade Børn se dem, fordi Uskylden og Retfærdigheden altid sejrer til sidst. Uden at afvente Desserten var Generalen altsaa gaaet — saa stærkt havde hans Datter og hans Søn Gustave plaget ham i deres Angst for ikke at komme tids nok.

Notaren, der var ude af Stand til at spørge sig selv, hvorfor Fru d'Aiglemont sendte sine Børn og sin Mand i Teatret uden at ledsage dem, havde lige siden Middagen siddet som fastnaglet til sin Stol. En vidtløftig Diskussion havde trukket Desserten i Langdrag, og Tjeneren tøvede med at servere Kaffen.

Markisen var et Bytte for den yderste Utaalmodighed — hun var rasende over, at den kostbare Tid gik tabt: man kunde have sammenlignet hende med en Racehest, der stamper i Jorden, før Løbet skal begynde. Notaren, der hverken forstod sig paa Heste eller Kvinder, syntes, at Markisen var en overmaade livlig og aandrig Kvinde. Henrykt over at være sammen med en Modedame og en politisk Berømthed lod Notaren sit Vid spille; han opfattede Markisens tvungne Smil som en Opmuntring og tog atter fat paa sine aandfulde Udviklinger . . .

Allerede havde Husets Herre saa vel som Fru d'Aiglemont gentagne Gange tilladt sig at iagttage en isnende Tavshed netop paa Steder, hvor Notaren ventede et rosende Svar; men under disse betegnende Pavser stirrede den besatte Mand ind i Ilden og pinte sin Hjerne for at finde paa ny Anekdoter.

Saa tog Diplomaten sin Tilflugt til sit Ur. Til sidst tog Markisen sin Hat paa for at tage Afsked, men gik alligevel ikke. Notaren saa' og hørte intet — han var henrykt over sig selv og

overbevist om, at han interesserede Markisen i en saadan Grad, at hun sad som fastnaglet til Stolen.

— Jeg maa have denne Dame til Klient, sagde han til sig selv.

Markisen rejste sig atter, trak sine Handsker paa, trak dem atter af og saa' snart paa Marki de Vandenesse, der delte hendes Utaalmødighed, snart paa Notaren, der bestræbte sig for at give sit Ansigt et aandfuldt Udtryk.

Ved hver Pavse, som den brave Mand gjorde, aandede det unge Par op og saa' smilende paa hinanden, som om de vilde sige: Naa, endelig gaar han da!

Men han gik ikke.

Han var netop midt i en af sine bedste Fortællinger om de uværdige Midler, ved hvilke Tillet — en dengang meget anset Forretningsmand — havde gjort sin Lykke, da Diplomaten hørte Væguret slaa ni; det gik op for de Vandenesse, at hans Notar utvivlsomt var et Fæ, som man blot maatte se at blive af med, paa hvilken Maade det end skete, og han standsede ham midt i hans langtrukne og indgaaende Fortælling.

— De ønsker Ildtangen, Hr. Marki, sagde Notaren og rakte sin Klient den.

— Nej, min Herre, jeg er desværre nu nødt til at sige Dem Farvel. Fruen skal møde sine Børn, og jeg skal have den Ære at ledsage hende.

— Allerede ni! Hvor Tiden dog gaar i elskværdigt Selskab, sagde Notaren, der havde talt ganske alene i over en Time.

Han begyndte at lede efter sin Hat, stillede sig derpaa op foran Kaminen og sagde, uden at se de lynende Blikke, som Markisen tilkastede ham:

— Lad os endnu en Gang se paa Sagen i dens Sammenhæng, Hr. Marki, Forretninger gaar forud for alt. I Morgen skriver jeg til Deres Hr. Broder, derpaa begynder vi at optage en Inventariefortegnelse, og endelig . . .

Notaren havde fuldstændig misforstaaet sin Klient — dette var for meget for Markien.

— Hør nu, sagde Diplomaten endelig paa et Tegn af Markisen. De plager Livet af mig; kom i Morgen Klokken ni sammen med min Modpart.

— Tillad mig, Hr. Marki, at gøre Dem opmærksom paa, at vi ikke er sikre paa at træffe Hr. Desroches i Morgen . . .

I dette Øjeblik hørte man en Vogn rulle ind i Gaarden; den stakkels Kvinde vendte sig hastigt bort for at skjule sine Taarer. Markien ringede og befalede Tjeneren at sige, at han ikke var hjemme; men Generalen, der uformodet var kommet tilbage fra Gaieté, viste sig i det samme i Døren; i den ene Haand holdt han sin Datter, hvis Øjne var røde og svulndne af Graad, i den anden sin lille Søn, der var gnaven og vred.

— Men hvad er der dog sket? spurgte hans Hustru ham.

— Jeg skal fortælle dig det senere, svarede Generalen og gik ind i Sideværelset, gennem hvis aabenstaaende Dør han havde faaet Øje paa nogle Aviser.

Fortvivlet kastede Markisen sig paa en Kanapé.

Notaren, der holdt sig for forpligtet til at være elskværdig mod Børnene, anslog en venlig Tone og spurgte den lille Dreng:

— Naa, min lille Ven, hvad spillede de saa?

— „Strømmens Dal“, svarede Gustave, der endnu var gnaven.

— Saa sandt jeg er en Mand af Ære, udbrød Notaren, saa er vore Dages Forfattere halvgale! „Strømmens Dal“! Hvorfor ikke „Dalens Strøm“? Det er jo meget muligt, at en Dal ikke har nogen Strøm — derimod vilde Forfatteren ved Udtrykket „Dalens Strøm“ have angivet noget klart, tydeligt, karakteristisk og forstaaeligt. Men lad endda gaa med det. Dog, hvordan kan et Drama gaa for sig i en Strøm og i en Dal? Man vil maa-ske svare mig, at den væsentligste Tiltrækning ved vore Dages Skuespil ligger i Dekorationerne, der — efter Titlen at dømme

— sikkert maa have været meget smukke. Har du moret dig godt, lille Ven, tilføjede han og satte sig ned foran Barnet.

I samme Øjeblik, som Notaren kom med sit Spørgsmaal, om hvilket Drama der kunde foregaa i en Strøm, vendte Markisens Datter sig langsomt om og brast i Graad. Markisen var saa ærgerlig til Mode, at hun slet ikke lagde Mærke til sin Datters Bevægelse.

— Aa, min Herre, svarede Barnet, jeg morede mig aldeles storartet. I Stykket forekom der en lille, meget sød Dreng, der stod alene i Verden, fordi hans Fader ikke havde kunnet være hans Fader. Da han stod paa den Bro, der førte over Strømmen, kom der en stor, slem Mand, der var klædt helt i sort, og kastede ham i Vandet. Helene gav sig da til at græde og hulke; alle Folk tyssede paa os, og Fa'r førte os hurtigt, meget hurtigt ud . . .

Hr. de Vandenesse og Markisen stod begge som ramt af Lynet.

— Gustave, ti dog, raabte Generalen. Jeg har jo forbudt dig at tale om, hvad der skete i Teatret, og allerede har du glemmt mine Ord.

— Undskyld, Hr. General, sagde Notaren, jeg skulde ikke have spurgt ham, men jeg vidste ikke . . .

— Han skulde ikke have svaret, sagde Faderen og saa' koldt paa sin Søn.

Nu forstod Diplomaten og Markisen Grunden til Generalens og Børnenes pludselige Tilbagekomst.

Fru d'Aiglemont fik med ét Øje paa sin Datters Taarer; hendes Ansigt blev strengt og koldt.

— Gaa ind og tør dine Øjne, Helene, sagde hun.

— Men hvad har det dog gjort, det stakkels Barn? spurgte Notaren, der gerne paa én Gang vilde dæmpe Moderens Vrede og standse Barnets Taarer. Hun er jo saa sød, at hun maa være den artigste lille Pige af Verden; jeg er fuldstændig

overbevist om, at De kun har Glæde af hende, Frue. Ikke sandt, mit Barn?

Helene saa' skælvende paa sin Moder, tørrede sine Taarer, anstrengte sig for at bringe sit Ansigt til Ro og flygtede ind i Sideværelset.

— Og De er sikkert ogsaa en alt for god Moder til ikke at elske Deres Børn i lige Grad, Fru Markise, fortsatte Notaren. For Resten er De alt for dydig til at besidde de sørgelige Fortrin, hvis beklagelige Følger vi Notarer navnlig kender. Vi ser Samfundet, som det er — Lidenskaberne under deres hæsligste Form. Her vil en Moder gøre sin Mands Børn arveløse til Fordel for de Børn, hun foretrækker for dem; medens Manden paa sin Side vil give sin Formue til det Barn, han foretrækker, og som er udsat for dets Moders Had. Det er kort sagt det beklageligste Virvar, der fremkommer herved. Fædre tilbringer deres Liv med at gøre deres Børn arveløse og stjæler derved Formuen fra deres Hustruer . . . Ja, *stjæle* er det rigtige Ord. Vi talte om Dramaet; da, jeg forsikrer Dem, hvis vi kunde fortælle Hemmeligheden ved mange Gaver, saa vilde vore Dramatikere kunne skrive forfærdelige borgerlige Tragedier. Jeg forstaar ikke, hvilken Magt Kvinderne betjener sig af for at faa deres Vilje igennem; thi til Trods for deres øjensynlige Svaghed, sejrer de altid. Men mig overlister de ikke! Jeg gætter altid Grunden til disse Forkærligheder, som man i den fornemme Verden høfligst kalder *uforklarlige*; men Ægte-mændene gætter den aldrig — den Retfærdighed maa man lade dem vederfares . . .

Helene, der sammen med sin Fader atter var kommet ind i Salonen, lyttede opmærksomt til Notarens Tale og forstod ham saa godt, at hun tilkastede sin Moder et frygtsoomt Blik — hun anede med hele Ungdommens Instinkt, at denne Omstændighed vilde fordoble hendes Moders Strenghed imod hende.

Markisen blegnede og gjorde en skrækslagen Bevægelse henimod sin Mand, der eftertænksomt betragtede Tapetets

Blomster. Diplomaten forstod straks, hvad hun mente, og til Trods for sin Dannelse formaaede han ikke at styre sig længere, men tilkastede Notaren et lynende Blik.

— Kom her ind, min Herre, sagde han og gik hurtigt ind i den tilstødende Salon.

Notaren fulgte ham skælvende, uden at fuldende sin Sætning.

— Min Herre, sagde de Vandenesse med sammenbidt Raseri, idet han heftigt lukkede Døren efter ham, siden Middagen har De ikke bestilt andet end at sige og gøre Dumheder. For Guds Skyld! Gaa nu — ellers vil De sikkert anrette endnu større Ulykker! Hvis De er en fortræffelig Notar, saa pas Deres Gerning; men hvis De tilfældigvis skulde komme ud blandt Folk, saa opfør Dem forsigtigere . . .

Derpaa forlod han Salonen uden at sige Farvel til Notaren.

Denne blev et Øjeblik staaende fuldstændigt som lammet, uden at vide, hvor han var. Da han ikke hørte Stemmer mere inde i Sideværelset, troede han at kunne skelne Suk og Graad og hastige Skridt op og ned ad Gulvet, medens der blev trukket heftigt i Klokkestrengen. Han var bange for atter at møde Markien og skyndte sig ned ad Trappen; paa Vejen mødte han Tjeneren, der skyndte sig af Sted for at høre, hvad hans Herre mon havde at befale.

— Ja, saadan er alle disse store Herrer, sagde han til sig selv, da han var kommet ud paa Gaden og saa' sig omkring efter en Droske; de opfordrer dig til at tale — indbyder dig der til ved Komplimenter; du tror at more dem — ak nej! De er uforskammede mod dig og kaster dig oven i Købet uden Omsvøb paa Porten. Og jeg var dog overmaade aandrig — jeg har kun sagt, hvad der var betydeligt, fremragende og sømmeligt. „Jeg maa sandelig være mere forsigtig“, sagde han til mig — akkurat som om jeg ikke havde været det! For Pokker, jeg er dog Notar og Medlem af Deputeretkamret.

Bah! Det var blot et Indfald af en Ambassadør — intet er hel-
ligt for disse Mennesker. I Morgen skal han forklare mig,
hvilke Dumheder jeg har begaaet. Jeg vil bede ham om For-
klaring — d. v. s.: jeg vil bede ham om at forklare mig, hvad
han mener. Naar alt kommer til alt — saa har jeg maaske
Uret . . . Jeg er skam alt for godmodig til at bryde mit Ho-
ved med den Slags Ting! Hvad angaar det egentlig mig? . . .

Notaren kom hjem og bad sin Hustru om at sige ham Løs-
ningen paa denne Gaade, idet han Punkt for Punkt fortalte
hende Aftenens Begivenheder.

— Min kære Crottat, Hans Excellence har fuldstændig
Ret, naar han sagde til dig, at du hele Aftenen ikke havde gjort
andet end at sige og begaa Dumheder.

— Hvorfor?

— Jeg skal fortælle dig det, min kære, hvis det kan afholde
dig fra at begynde derpaa i Morgen igen. Jeg raader dig til
aldrig mere at tale om Forretninger, naar du er i Selskab.

— Hvis du ikke siger mig det, spørger jeg i Morgen . . .

— Min Gud, de dummeste Mennesker søger at hemme-
ligholde den Slags Ting, og du bilder dig ind, at en Gesandt vil
fortælle dig dem! Saa indskrænket troede jeg dog ikke, du var,
Crottat!

— Tak, min Ven!

En Juleaften var Generalen, hans Hustru og Børn alene hjemme i det enligtliggende Hus, han ejede i Versailles, mellem Kirken og barrière de Montreuil, paa den Vej, der fører til avenue de Saint-Cloud. Deres Tjenestefolk havde faaet Tilladelse til at deltage i en Bryllupsfest, men endskønt den Tid, de skulde være hjemme til, for længst var overskredet, saa blev de dog ved med at hengive sig til Dansens Glæder — om end med en vis indre Uro.

Klokken slog 10, og ingen af Tjenestefolkene var endnu kommet tilbage.

Den dybe Stilhed, der herskede udenfor, tillod fra Tid til anden én at høre, hvordan Nordenvinden peb gennem Træernes nøgne Grene og larmende suste omkring Huset. Kulden havde rensset Luften, og Jorden var frosset, saa at man tydeligt kunde skelne alle Nattens og Mørkets ejendommelige Lyde. Ellers hørte man kun af og til en forsinket Nattevandrerens Skridt eller Lyden af Vognhjul, der tabte sig i det fjerne.

Generalen sad eller snarere laa i en dyb og magelig Lænestol, der stod ved Kaminen, i hvilken der brændte en lystig Ild, og hvorfra der udstrømmede den velgørende Varme, som er et Kendetegn paa, at det udenfor er bitterlig koldt. Som han sad dør tilbagelænet i Stolen, afgav Generalen Billedet paa en Mand, der føler det største Velbehag. Hans slapt nedhængende Arme gav ham et Udtryk af stilfærdig Lykke.

Han betragtede sit yngste Barn — en næppe femaarig

Dreng, der halvnøgen vægrede sig ved at lade sig klæde af af sin Moder. Den lille Dreng flygtede for Nathuen og Natskjoerten, hvormed Markisen af og til truede ham; han lo til sin Moder, hver Gang hun kaldte paa ham — han havde opdaget, at hun selv maatte smile over hans barnlige Stædighed; saa begyndte han paa ny at lege med sin lige saa kaade Søster Moïna, der var to Aar ældre end han og vakte stor Munterhed ved sin allerede kvindelige Behagelyst. De to Englebørn tumlede viltert omkring i Værelset og blottede ugenert deres hvide og velskabte Legemer; deres Ansigter var røde af Varme, og i deres Øjne lyste en uskyldig Glæde.

Markisen sad lige overfor sin Mand og ventede med en rød Sko i Haanden paa, at Børnene skulde falde til Ro. Over hendes Ansigt laa et blidt Smil. Hun var endnu smuk, takket være hendes Ansigts sjældent regelmæssige Skønhed; og hvilken overnaturlig Glans af Varme og Lykke lyste der ikke ud af hendes Øjne i dette Øjeblik! Ofte vendte hun Blikket bort fra sine Børn og rettede det mod sin Mands alvorlige Ansigt; og naar de to Ægtefællers Blik undertiden mødtes, var det i en Følelse af stum Lykke.

Generalen havde et stærkt vejrbidt Ansigt. Hans brede og rene Pande var dækket med nogle Lokker graanende Haar. Hans blaa Øjnes mandige Blik, den Tapperhed, der var at læse paa hans rynkede Kinder, tydede paa, at han havde erhvervet det røde Baand, der smykkede hans Knaphul, gennem haardt Arbejde. I dette Øjeblik laa der et Genskin af hans Børns uskyldige Glæde over hans stærke Ansigt, der var præget af en usigelig Oprigtighed og Godmodighed. Denne gamle Hugaf var uden store Anstrengelser blevet Barn igen. Nærer Soldater ikke altid en vis Kærlighed til Børn?

Ved et rundt Bord, der blev oplyst af en Lampe, sad en Dreng paa 13 Aar og læste ivrigt i en tyk Bog. Hans smaa Søkendes Skrig forstyrrede ham ikke i mindste Maade — hans Ansigt bar hele Ungdommens Nysgerrighed til Skue: det

var „1001 Nat“s vidunderlige Fortællinger, han læste. Han var iført Gymnasieuniform og sad eftertænksomt og støttede Hovedet i sine Hænder. Da Lyset faldt lige paa hans Ansigt, medens hans øvrige Legeme var indhyllet i Mørke, saa lignede han et af de Portrætter, paa hvilke Raphaël har malet sig selv i en eftertænksom Stilling, som om han grublede over sin Fremtid.

Ved Siden af ham sad en velvoksen og smuk ung Pige, bøjet over sin Brodereramme. Af og til løftede hun Hovedet med det yppige sorte Haar. Helenes regelmæssige Ansigt tydede paa en sjælden Karakterstyrke. Hendes tætte og regelmæssigt hvælvede Øjenbryn tegnede sig skarpt mod hendes rene og hvide Pande. Hendes græske Næse var fuldendt skøn; hendes Hud havde en brunlig Tone. Hendes Formers fængslende Runding, hendes Ansigts rene Træk og hendes Læbers fortryllende Yppighed, saa vel som hendes jomfruelige Blik forlenede denne kraftige Skønhed med den kvindelige Elskelighed og betagende Simpелhed, som vi forlanger af saadanne Fredens og Kærlighedens Engle. Der var ikke det mindste skrøbelige over denne unge Pige, og hendes Hjerter maatte være lige saa blidt, hendes Sjæl lige saa stærk, som hendes Ydre var prægtigt og hendes Ansigt skønt. Hun var lige saa tavs som sin Broder Gustave og syntes at være hensunken i disse fatale Ungpigetanker, der ofte undgaar en Faders — ja undertiden endog en Moders skarpe Blik — i den Grad var det umuligt at blive klar over, om man skulde give Lyset eller hemmelige Sorger Skylden for de lunefulde Skygger, der gled over den unge Piges Ansigt som lette Skyer over en klar Himmel.

Til Trods for det ømme Blik, som Helene kastede paa Abel og Moïna, saa ofte de udstødte et Jubelskrig — til Trods for den Lykke, der lyste paa hendes Ansigt, saa snart hendes Fader betragtede hende stjaalent, saa laa der dog en dyb Sørghemodighed udbredt over hendes Bevægelser og Holdning. Hendes store, hvide Hænder, som Lyset gav en gennemsigtig rød

Tone, skælvede. En eneste Gang havde Markisens og Helenes Øjne mødt hinanden. De to Kvinder forstod dette Blik, der hos Helene var koldt, ærbødigt og uden Glans, hos hendes Moder mørkt og truende. Helene bøjede sig hurtigt over sin Broderiramme og sad længe med bøjet Hoved. Var hendes Moder for streng mod sin Datter, og holdt Markisen denne Strenghed for nødvendig? Var hun skinsyg paa Helenes Skønhed, med hvilken hun vel endnu kunde kappes — om end kun ved at anvende alle Toilettekunstens Hemmeligheder? Eller havde Datteren — som saa mange Døtre, naar de begynder at faa Øjnene op — opdaget Hemmeligheder, som Markisen, der syntes tro mod sine Pligter, troede at gemme dybt i sit Hjerte som i en Grav?

Helene havde naaet den Alder, hvor Sjælens Renhed fører til en alt for overdreven Strenghed. Helene syntes ikke at anse sig nogen værdig. En Hemmelighed fra hendes tidligere Liv, en Hændelse, som hun dengang ikke forstod, men som med den vaagnende Forstaaelse var gaaet op for hende, havde for kort Tid siden faaet hende til at se ned paa sig selv. Dette Omslag i hendes Tankegang havde fundet Sted den Dag, da hun læste Schillers skønne Sørgepil „Wilhelm Tell“.

Da Moderen skændte paa sin Datter, fordi hun havde ladet Bogen falde, bemærkede hun samtidig, at Helenes Ophidselse var blevet fremkaldt af den Scene, hvor Digteren opstiller et Slags Broderskab mellem *Wilhelm Tell*, der udgyder et Menneskes Blod for at frelse et helt Folk, og *Johan Fadermorderen**). Ydmyg, from og andægtig, som Helene var blevet, brød hun sig ikke mere om at gaa paa Bal. Aldrig før havde hun været saa kærlig mod sin Fader — navnlig, naar Markisen ikke saa' det. Selv om Helenes Kærlighed til hendes Moder var taget betydeligt af, saa var det dog sket saa umærkeligt, at Generalen slet ikke lagde Mærke dertil. Ingen Mand kunde være skarp-

*) Johan af Schwaben (1290—1360.)

sindig nok for at kunne udforske disse to Kvindehjerters Dybder: det ene ungt og ædelt, det andet følsomt og stolt; det første fuldt af Overbærenhed, det andet af Finfølelse og Kærlighed. Hvis Moderen gjorde sin Datter bedrøvet ved sin kvindelige Herskesyge, saa var Ofret den eneste, der kunde fornemme det. Lige til denne Nat var intet anklagende Lys brudt frem fra disse to Sjæle; men mellem dem og Gud rejste der sig sikkert en eller anden knugende Hemmelighed.

— Kom nu, Abel, raabte Markisen, idet hun benyttede sig af et Øjeblik, hvor Moïna og hendes Broder var tavse og udmattede, kom — nu skal du i Seng . . .

Og idet hun tilkastede ham et bydende Blik, trak hun ham hurtigt op paa sit Skød.

— Hvad for noget, udbrød Generalen, er Klokken allerede halv elleve?! Og ingen af vore Folk er endnu kommet hjem . . . Gustave, tilføjede han henvendt til sin Søn, jeg gav dig kun denne Bog paa Betingelse af, at du skulde lægge den bort Kl. 10; du burde af dig selv have lukket den til den fastsatte Tid og være gaaet i Seng, som du lovede mig. Hvis du vil blive en fremragende Mand, saa maa du gøre dit Ord til din anden Religion og vogte paa det som paa din Ære. Fox, én af Englands største Talere, var navnlig bekendt for sin skønne Karakter. Hans Hovedegenskab var, at han stod ved, hvad han havde lovet. I din Alder kom Fox i Ferien til sin Fader, der — som alle rige Englændere — havde en stor Park omkring sit Slot. I denne Park laa en gammel Kiosk, der skulde rives ned og atter bygges op paa et Sted, hvorfra der var en prægtig Udsigt. Den lille Fox vilde meget gerne overvære Nedrivningen, og af den Grund ønskede han at forlænge sin Ferie med endnu et Par Dage; men hans Fader forlangte, at han skulde vende tilbage til Skolen paa den fastsatte Dag; som Følge af denne Uoverensstemmelse opstod der en stor Uenighed mellem Fader og Søn. Som alle Mødre understøttede Moderen den lille Foxs Ønsker. Da lovede Faderen højtideligt

sin Søn, at han vilde vente med at rive Kiosken ned til næste Ferie. Fox vendte nu tilbage til Skolen. I den Tro, at den lille Dreng nok vilde glemme dette Løfte, lod Faderen Kiosken rive ned og atter bygge op paa det bestemte Sted. Men den stivsindede Dreng tænkte kun paa Kiosken. Da han næste Ferie kom hjem, var det første, han gjorde, at gaa hen og se til den gamle Bygning; han kom meget bedrøvet tilbage og sagde til sin Fader: „Du har ikke holdt, hvad du lovede“. Den gamle engelske Adelsmand svarede med en af Værdighed præget Forlegenhed: „Det er sandt, min Søn, men jeg skal gøre min Fejl god igen. Man maa agte mere paa sit Ord end paa sin Formue; thi Ordholdenhed bringer Formue med sig, og ingen Formue formaar at udviske den Plet, som et brudt Ord har sat paa éns Samvittighed“. Faderen lod opføre en Pavillon, der fuldstændig lignede den gamle, og derefter gav han Ordre til, at man atter skulde rive den ned i hans Søns Paasyn. Læg dig denne Fortælling paa Sinde, Gustave.

Gustave, der opmærksomt havde lyttet til sin Faders Ord, lukkede straks Bogen.

Der opstod en kort Pause, under hvilken Generalen tog den lille Moïna, der kæmpede med Søvn, paa sine Arme. Den lille lod træt Hovedet synke ned paa sin Faders Bryst og sov straks ind, indhyllet i sit lange, gyldne Haar.

I dette Øjeblik hørte man hastige Skridt ude paa Vejen; og pludselig gav tre Slag mod Døren Genlyd i hele Huset. Gaardhunden gøede rasende. Helene, Gustave, Generalen og hans Hustru fo'r sammen; men Abel, som hans Moder var i Færd med at lægge til Sengs, sov roligt videre — Moïna med.

— Han dérude har Hastværk, udbrød den gamle Soldat og lagde sin Datter ned i Lænestolen.

Han forlod hastig Salonen uden at agte paa sin Hustru, der bedende raabte efter ham:

— Gaa ikke, min Ven . . .

Markien gik ind i sit Soveværelse, greb et Par Pistoler,

tændte en Blændlygte og ilte ned ad Trappen; snart var han ved Husets Dør — uforfærdet var hans Søn fulgt efter ham.

— Hvem dør? spurgte han.

— Luk op, svarede en aandeløs Stemme.

— Er De en Ven?

— Ja, en Ven.

— Er De alene?

— Ja, men luk op — *de* kommer!

Da Generalen aabnede Døren halvt, gled en Mand med en Skygges fantastiske Hurtighed ind i Forstuen; og før Markien kunde forhindre det, smækkede han Døren i med et heftigt Spark og stillede sig med Ryggen mod den, som om han vilde forhindre, at den atter blev aabnet.

Generalen, der for at holde den fremmede i Respekt pludselig sigtede paa ham med sin Pistol, saa' for sig en middelhøj Mand, der var indhyllet i en Pels, som ikke syntes at være lavet til ham. Hvad enten det nu var af Forsigtighed eller kun et Tilfælde, saa var Flygtningens Pande fuldstændig skjult af en Hat, der var trukket ned over Øjnene paa ham.

— Min Herre, sagde han til Generalen, sænk blot Deres Pistol. Jeg vil kun blive her, hvis De giver mig Tilladelse dertil; men hvis jeg gaar, venter Døden mig ved Barrièren. Og hvilken Død! Det maa De staa til Ansvar for overfor Deres Gud! Jeg beder Dem om to Timers Gæstevenskab. Betragt mig som den første den bedste, der beder om Hjælp — jeg maa forde det med Nødvendighedens Despotisme. Lad mig være Dem hellig; hvis ikke, luk saa op — og jeg skal gaa i Døden. Jeg behøver et Tilflugtssted og Vand. Aa, Vand!? gentog han med rallende Stemme.

— Hvem er De? spurgte Generalen forbavset over den feberagtige Tungefærdighed, med hvilken den ubekendte talte.

— Aa, hvem jeg er?! Godt, luk op, og jeg gaar, svarede Manden med djævelsk Ironi. Til Trods for den Behændighed, hvormed Markien haandterede sin Lygte, kunde han dog

kun se den fremmedes Underansigt, og intet talte til Gunst for dette Gæstevenskab, der blev fordret paa en saa underlig Maade: den fremmedes Kinder var ligblege, og hans Ansigtstræk frygteligt fortrukne; under Hatteskylgen lyste hans Øjne som to Flammer.

— Min Herre, sagde Generalen efter en Pavse, De fører et saa underligt Sprog, at De i mit Sted . . .

— Mit Liv er i Deres Haand, afbrød den fremmede ham med frygtelig Stemme.

— To Timer, sagde Markien ubeslutsom.

— To Timer, gentog Manden.

Men pludselig skubbede han sin Hat tilbage i Nakken med en fortvivlet Bevægelse og tilkastede — som om han vilde gøre et sidste Forsøg — Generalen et Blik, hvis stærke Glød gjorde et dybt Indtryk paa denne.

Dette Blik, der var fuldt af Intelligens og Viljekraft, var som et Lyn og virkede som et saadant; thi der er Øjeblikke, hvor Mennesker er udrustede som med en uforklarlig Magt.

— Hvem De end er, saa skal De være i Sikkerhed under mit Tag, svarede Generalen alvorligt — han troede at adlyde en af disse instinktmæssige Indskydelser, som Mennesket ikke altid formaar at forklare.

— Gud lønne Dem derfor, udbrød den ubekendte og udstødte et dybt Suk.

— Er De bevæbnet? spurgte Generalen.

I Stedet for at svare slog den fremmede sin Pels til Side og drog den straks derpaa atter om sig. Han var uden synlige Vaaben og i samme Dragt som en ung Mand, der kommer fra Bal. Hvor hastigt den gamle, mistænksomme Soldats Undersøgelse end havde været, saa havde han dog set nok til at kunne udbryde:

— Hvordan Pokker har De kunnet tilsmudse Dem saadan i et saa tørt Vejr?

— Atter Spørgsmaal! svarede den fremmede med djævelsk Ironi.

I dette Øjeblik fik Markien Øje paa sin Søn og kom til at huske paa det Foredrag om Ordholdenhed, han havde holdt for ham; han blev saa ubehagelig berørt, at han — ikke uden et Anstrøg af Vrede — udbrød:

— Hvorfor er du her i Stedet for at ligge i din Seng?

— Fordi jeg troede at kunne være dig til Nytte i Faren, svarede Gustave.

— Se til, at du kommer op paa dit Værelse, sagde Markien formildet ved sin Søns Svar.

Han vendte sig derpaa mod den ubekendte og sagde:

— Følg mig!

De var begge tavse — ligesom to Spillere, der gensidig nærer Mistro til hinanden. Generalen begyndte endogsaa at blive grebet af mørke Anelser; men tro mod sit Løfte førte han ham gennem Korridorerne og lod ham træde ind i et stort Værelse i anden Etage, der laa lige over Salonen. Dette ubeboede Værelse blev om Vinteren brugt til Tørrestue; det stødte ikke op til noget andet Værelse, og paa dets fire gulmalede Vægge hang kun et Spejl, der var blevet efterladt af den forrige Ejer, samt et større Spejl, som Markien foreløbig havde ladet bringe her op i Mangel af bedre Anvendelse. Gulvet havde ikke været skuret i lang Tid; Luften var isnende kold, og to gamle Stole med gennembrudte Rørsæder dannede hele Møblementet.

Efter at Generalen havde sat sin Blændlygte paa Kamin-gesimsen, sagde han til den ubekendte:

— Deres Sikkerhed fordrer, at De maa tage til Takke med dette elendige Værelse. Og da De har mit Ord paa, at jeg skal holde Deres Tilstedeværelse hemmelig, maa De finde Dem i, at jeg lukker Dem inde her.

Manden nikkede samtykkende.

— Jeg har kun bedt om et Tilflugtssted og om Vand, tilføjede han.

— Jeg skal hente Dem et Glas, svarede Markien; han lukkede omhyggeligt Døren og gik paa Taaspidserne ned i Salonen for selv at hente et Lys og en Karaffe fra Spisestuen.

— Naa, hvad var der saa i Vejen? spurgte Markisen livligt.

— Intet, min kære, svarede han koldt.

— Men vi hørte jo, hvordan De selv førte en ovenpaa . . .

— Helene, fortsatte Generalen og saa 'paa sin Datter, der havde løftet Hovedet, husk paa, at din Faders Ære beror paa din Tavshed. Du har ikke hørt noget.

Den unge Pige svarede med et samtykkende Nik.

Markisen var blevet helt bestyrtet over den Maade, hendes Mand havde behandlet hende paa, og følte sig dybt saaret over hans Tavshed.

Generalen tog en Karaffe Vand og et Glas og vendte tilbage til sin Fanges Værelse; han fandt denne staaende lænet mod Kaminen. Den fremmede havde uden Tvivl ikke ventet at skulle vise sig i Lyset. Hans Pande rynkedes, og hans Ansigt blev mørkt, da han mødte Generalens gennemtrængende Blik; men han faldt atter til Ro og antog en venlig Mine for at takke sin Beskytter.

Da Generalen havde sat Karaffen og Glasset paa Kamin-gesimsen, tilkastede den ubekendte ham endnu en Gang et flammende Blik og brød derpaa Tavsheden.

— Min Herre, sagde han med en blid Stemme, der vel ikke mere lød saa krampagtig som før, men ikke desto mindre forraadte en indre Skælven, jeg maa gøre et underligt Indtryk paa Dem, men den haarde Nød tvinger mig dertil. Hvis De bliver her, maa jeg bede Dem om ikke at se paa mig, mens jeg drikker.

Ærgerlig over bestandig at maatte adlyde en Mand, der mishagede ham, drejede Generalen sig heftigt om. Den frem-

mede tog et hvidt Lommetørklæde frem af sin Lomme og svøbte det om sin højre Haand; derpaa greb han Karaffen og tømte den i ét Drag. Uden at han havde til Hensigt at bryde sin tavse Ed, saa' Generalen mekanisk ind i Spejlet og opdagede, at Lommetørklædet var blevet farvet rødt af Blod.

— Aa, De har set paa mig, udbrød Manden, efter at han havde drukket og atter indhyllet sig i sin Pels. Jeg er for-takt. *De kommer.*

— Jeg hører ikke noget, svarede Markien.

— De er heller ikke saa interesseret i at kunne høre i lang Afstand, som jeg er.

— De maa have duelleret, siden De er bedækket med Blod? udbrød Generalen, der nu opdagede, at der ogsaa var Blodpletter paa den fremmedes Klæder.

— Ja, jeg har duelleret, gentog den ubekendte, og et bit-tert Smil spillede om hans Læber.

I dette Øjeblik hørte man hurtigt Hestetrav, men endnu langt borte. Generalens øvede Øre var dog straks klar over, hvem det var.

— Det er Gendarmerne, sagde han.

Han tilkastede sin Fange et opmuntrende Blik for at overtale denne om, at hans ufrivillige Indiskretion ikke be-høvede at gøre ham bange; han tog sit Lys og gik atter ned i Salonen.

Næppe havde han lagt Nøglen oven paa Kamingesimsen, før Hestetravet standsede uden for Døren. Efter at en Rytter havde vekslet nogle Ord med sine Kammerater, steg han af Hesten og bankede voldsomt paa Døren. Generalen var nødt til at aabne, og udenfor fik Synet af seks Gendarmere med sølvtræssede Hatter ham et Øjeblik til at skælve.

— Naadige Herre, sagde en Sergent til ham, har De ikke hørt en Mand løbe i Retning af Barrièren?

— I Retning af Barrièren? Nej!

— Har De ikke aabnet Deres Dør for nogen?

— Plejer jeg selv at aabne min Dør? . . .

— Men undskyld, Hr. General, i dette Øjeblik synes det mig, at . . .

— Hvad for noget? raabte Markien vredt, har De i Sinde at holde mig for Nar? Har De Ret . . .

— Nej, nej, naadige Herre, undskyld vor Iver, undskyldte Sergenten sig. Vi véd godt, at en Pair af Frankrig ikke ud-sætter sig for at modtage en Morder paa denne Tid af Natten; men Ønsket om at erholde nogle Oplysninger . . .

— En Morder! udbrød Generalen. Og hvem er blevet . . .

— Marki de Mauny er lige blevet dræbt med en Økse og hugget — jeg véd ikke i hvor mange — Stykker, fortsatte Gendarmen. Men Morderen bliver skarpt forfulgt. Vi er sikre paa, at han befinder sig her i Nærheden, og skal nok faa fat paa ham. Undskyld, Hr. General . . .

Gendarmen befalede sine Folk at sidde op; heldigvis havde han ikke, medens han talte, kunnet se Generalens Ansigt — ellers vilde han maaske have fattet Mistanke til dette aabne Ansigt, paa hvilket alle Sjælens Rørelser afspejlede sig.

— Kender man Morderens Navn? spurgte Generalen.

— Nej. Han har ladet et Skrivebord, der var fuld af Guld og Sedler, staa fuldstændig urørt.

— Saa er det en Hævn, sagde Generalen.

— Paa en Olding? . . . Nej, nej, denne Slynge har ikke faaet Tid til at faa sit Bytte med sig.

Og Sergenten galoperede bort med sine Kammerater.

Generalen blev et Øjeblik staaende ubevægelig — som et Bytte for en letforstaaelig Forvirring.

Straks derpaa hørte han sine Tjenestefolk komme hen ad Vejen i livligt Skænderi. Da de naaede hen til ham, lod han sin Vrede, der behøvede et Paaskud for at faa Luft, gaa ud over dem, saa at hans Stemme kunde høres over hele Huset. Men pludselig faldt han til Ro, da hans Kammertjener undskyldte sig med, at de i Montreuil var blevet standset af Gen-

darmerne, der var paa Jagt efter en Morder. Han kom atter til at huske paa sin Pligt og befalede alle sine Folk straks at gaa til Sengs.

Medens dette foregik i Gaarden, havde Markisen, saa snart hendes Mand var gaaet ud, bøjet sig over mod Helene og med hviskende Stemme sagt:

— Helene, din Fader har ladet Nøglen blive liggende paa Kaminen.

Den forbavsede unge Pige løftede Hovedet og saa' sky paa sin Moder, hvis Øjne lyste af Nysgerrighed.

— Javel, Moder, svarede hun med forlegen Stemme.

— Jeg gad nok vide, hvad der er sket oven over os. Gaa derfor op . . .

— Jeg? udbrød den unge Pige med en Slags Forfærdelse.

— Er du bange?

— Nej, men jeg tror at have hørt en Mands Skridt.

— Hvis jeg selv kunde være gaaet derop, saa vilde jeg ikke have bedt dig derom, Helene, fortsatte Markisen med isnende Værdighed. Hvis din Fader kom tilbage og ikke fandt mig her, saa vilde han maaske søge efter mig; din Fraværelse vil derimod ikke være saa paafaldende.

— Hvis De befaler mig det, saa gaar jeg; men jeg vil miste min Faders Agtelse.

— Hvad for noget! udbrød Markisen ironisk. Naa godt, da du tager denne Spøg alvorligt op, saa befaler jeg dig at gaa ovenpaa og se, hvad der er i Vejen. Dør er Nøglen! Da din Fader anmodede dig om at bevare Tavshed om, hvad der foregik i hans Hus, saa forbød han dig ikke at gaa op til dette Værelse. Gaa, og husk paa, at en Moder ikke skal staa til Regnskab for sin Datter.

Efter at Markisen havde udtalt disse Ord med en fornærmet Moders hele Alvor, rakte hun Nøglen til Helene, der uden at sige et Ord rejste sig og forlod Værelset.

— Min Moder vil nok faa min Faders Tilgivelse, men jeg

ikke. Vil hun berøve mig den Ømhed, han nærer for mig — vil hun fordrive mig fra sit Hus?

Disse Tanker slog pludselig ned i hende, medens hun uden Lys gik gennem Korridoren, for Enden af hvilken Døren til det hemmelighedsfulde Værelse var. Alle de Følelser, der havde slumret paa Bunden af hendes Hjerte, brød pludselig frem. Da hun ikke mere troede paa en lykkelig Fremtid, blev hun grebet af en grufuld Fortvivelse. Hun skælvede krampagtigt, da hun nærmede Nøglen til Laasen, og hendes Ophidselse blev endogsaa saa stærk, at hun blev staaende et Minut med Haanden trykket mod Hjertet — som om hun havde Magt til at stilne dets dybe og klangfulde Slag.

Endelig aabnede hun Døren.

Nøglens Knirken havde sikkert ikke gjort noget Indtryk paa Morderen, thi han stod ubevægelig og som hensunken i Tanker lænet mod Væggen. Lygtens Skær oplyste kun Værelset svagt. Kold Sved perlede paa hans brune og brede Pande. En utrolig Dristighed lyste ud af hans stærkt fortrukne Ansigt. Hans ubevægelige og taareløse Ildøjne syntes at følge en Kamp, der udkæmpedes i Mørket omkring ham. Stormende Tanker jog hastigt hen over hans Ansigt, hvis faste og beslutsomme Udtryk bar Vidne om en stor Sjæl. Hans Legeme og Holdning stemte overens med hans Tanker. Denne Mand var *kun* Styrke og Magt — Generalen, der havde været vant til at se de kraftige Kæmpeskikkelser, der flokkedes omkring Napoleon, havde ikke lagt Mærke til denne Mands stolte Legemsbygning; men — som alle Kvinder underkastet det ydre Indtryk — var Helene blevet dybt grebet af den Blanding af Højsindethed og Lidenskab, der laa over denne Mand.

Pludselig fløj en Strøm af Tanker over hans Ansigt, saa at det atter fik sit naturlige Udtryk. Henrykt betragtede Helene hans Ansigt — grebet af en sød Uro, som hendes unge Sjæl aldrig havde kendt før, stod Helene længe hensunken i undrende Tavshed.

Hvad enten hun nu var fremkommet med et eller andet Udraab eller havde gjort en Bevægelse, saa drejede Morderen pludselig Hovedet om imod hende og opdagede i Skyggen hendes herlige Ansigt og majestætiske Former.

— Min Herre! sagde hun med skælvende Stemme.

Morderen fo'r sammen.

— En Kvinde! udbrød han blidt. Er det muligt? Gaa, fortsatte han. Jeg giver ikke nogen Ret til at beklage, frifinde eller fordømme mig. Jeg maa leve alene. Gaa, mit Barn, tilføjede han med en højtidelig Gestus, jeg vilde lønne dette Hus' Herre daarligt, hvis jeg lod en eneste af de Personer, der bebor det, indaande den samme Luft som jeg. Jeg maa underkaste mig Verdens Love.

Han udtalte denne sidste Sætning med sænket Stemme og tilkastede Helene et Blik, hvorved han vakte en Verden af Tanker, der endnu slumrede i hendes Hjerte, til Live. Hendes Sjæl bøjede sig i Knæ, og hun var ude af Stand til at forsvare sig mod dette Bliks Magt. Skælvende bortfjernede hun sig og kom tilbage til Salonen et Øjeblik før sin Fader.

Fordybet i sine Tanker gik Generalen tavs og med regelmæssige Skridt op og ned foran Vinduerne, der vendte ud mod Vejen. Sorgløse sov Abel og Moïna. Helene sad ved sin Brodéramme og stirrede ind i Ilden. Den dybe Tavshed, der herskede i Salonen, udenfor og i Huset, blev kun afbrudt af Tjenestefolkenes slæbende Skridt, idet de gik til Sengs. Her blev en Dør aabnet, dør væltede en Stol, og hist hørte man den gamle Kusk hoste.

Men endelig herskede Nattens og Stilhedens dystre Majestæt overalt. Kun Stjernerne lyste. Kulden havde bemægtiget sig Jorden.

Taarnuret i Montreuil slog ét. I dette Øjeblik hørtes lette Skridt i Værelset i anden Etage, og pludselig stod Morderen i Salonen. Da Markiens Forbavselse, Moderens levende Nysgerrighed og Datterens Forvirring havde tilladt ham at naa

midt ind i Salonen, sagde han med en rolig og velklingende Stemme:

— Min Herre, de to Timer er nu snart forbi!

— De her! udbrød Generalen. Hvem har givet Dem Lov dertil?

Og i den yderste Ophidselse tilkastede han sin Hustru og sine Børn et frygteligt Blik.

Helene blev ildrød i Hovedet.

— De, fortsatte den gamle Soldat i en gennemtrængende Tone, De midt imellem os! En blodbestænkt Morder her! De besmitter dette Billede! Gaa, gaa! tilføjede han i det yderste Raseri.

Ved Ordet „Morder“ udstødte Markisen et Skrig. Hvad Helene angaar, saa syntes dette Ord at være afgørende for hendes Liv — hendes Ansigt forraaede ikke den ringeste Forbavselse. Hun syntes at have ventet denne Mand. Da hun holdt sig for lige saa strafværdig som han, betragtede hun sig som hans Lidelsesfælle, hans Søster. For hende var hans Komme som en Befaling fra Gud.

Den fremmede blev staaende ubevægelig og kold. Et foragteligt Smil spillede om hans Læber.

— De paaskønner ikke min Opførsel mod Dem tilstrækkeligt, sagde han langsomt. Jeg har ikke engang villet, at mine Hænder skulde berøre det Glas, af hvilket jeg drak for at slukke min Tørst. Jeg har ikke engang tænkt paa at vaske mine blodige Hænder under Deres Tag, og jeg forlader dette Hus uden at efterlade noget Spor af *min Forbrydelse* (ved disse Ord fortrak hans Læber sig). Endelig har jeg ikke engang tilladt Deres Datter . . .

— Min Datter! udbrød Generalen og tilkastede Helene et Blik, der var fuldt af Forfærdelse. Aa, ulykkelige, gaa eller jeg dræber Dem!

— De to Timer er endnu ikke gaaet. De kan hverken dræbe

eller udlevere mig, uden at miste Deres egen og min Agtelse.

Ved disse Ord forsøgte den gamle Soldat at se stift paa Forbryderen; men han blev tvunget til at slaa Øjnene ned — for anden Gang følte han sig ude af Stand til at udholde dette Bliks straalende Glans, og han følte, hvordan hans Viljekraft svækkedes.

— Dræbe en Olding! udbrød han, idet han søgte at lægge den yderste Afsky og Foragt i sin Stemme.

— Ja, en Olding! udbrød den ubekendte, og hans Bryn trak sig let sammen.

— Og saa har De oven i Købet hugget ham i Stykker.

— Ja, jeg har hugget ham i Stykker, gentog Morderen roligt.

— Flygt! raabte Generalen uden at vove at se paa sin Gæst. Vor Pagt er forbi. Jeg vil ikke dræbe Dem — men gaa, gaa, De fylder mig med Forfærdelse.

— Jeg véd, at der i Frankrig ikke er en Tomme Jord, hvor jeg sikkert kan sætte mine Fødder, svarede Forbryderen resigneret. Men formaaede Retfærdigheden — lige saa godt som Gud — at udforske, hvem der er det egentlige Uhyre, hvem der er Morderen, og hvem der er Ofret, saa vilde jeg stolt blive blandt Menneskene. Aner De ikke, at en Mand, som er blevet hugget i Stykker, maa have mange Forbrydelser paa sin Samvittighed? Jeg har opkastet mig selv til Dommer og Bøddel — jeg er traadt i Stedet for den afmægtige, mennekkelige Retfærdighed. Det er min Forbrydelse. Lev vel, min Herre. Til Trods for den Bitterhed, hvormed De har krydret Deres Gæstfrihed, vil jeg dog bevare Mindet om Dem. Jeg vil endnu nære en Følelse af Taknemlighed mod et Menneske — nemlig mod Dem . . . Men jeg vilde gerne, at De havde været endnu mere højsindet . .

Han gik hen imod Døren — i samme Øjeblik bøjede den

unge Pige sig hen imod sin Moder og hviskede hende nogle Ord i Øret.

— Aa! . . .

Ved dette Udraab, som Markisen udstødte, skælvede Generalen, som om han havde set Moïna død.

Helene havde rejst sig, og Moderen vendte sig instinktmæssigt om mod hende.

— Hvad fejler Dem, min kære? spurgte Generalen sin Hustru.

— Helene vil følge ham, sagde hun.

Morderen rødmede.

— Da min Moder har udlagt et næsten uvilkaarligt Udbrud paa denne Maade, saa vil jeg føje mig efter hendes Ønsker, sagde Helene med sænket Stemme.

Hun kastede næsten sky et stolt Blik omkring sig.

— Helene, spurgte Generalen, var du oppe i det Værelse, hvor jeg havde indelukket denne Mand . . . ?

— Ja, Fa'r.

— Helene, spurgte han med krampagtig sitrende Stemme, er det første Gang, du har set denne Mand?

— Ja, Fa'r.

— Ak, min Datter, sagde Markisen sagte, men dog saaledes, at hendes Mand hørte det, du forsynder dig svarligen mod alle Dydens og Ærens Grundsætninger. Fører denne ubekendtes moralske Fuldkommenhed dig i Fristelse? Skulde Mennesker, der begaar en Forbrydelse, besidde en saa tvingende Magt . . . Jeg sætter dig alt for højt til at antage . . .

— Antag alt, hvad De vil, Frue, afbrød Helene hende koldt.

Men trods sin Karakterstyrke fik hun Taarer i Øjnene. Den fremmede tilkastede Markisen et Ørneblik, der tvang hende til med uimodstaaelig Magt at se ham ind i Øjnene — en Gysen gennemfo'r hende.

— Aa, min Ven, raabte hun til sin Mand, han er Djæveln selv; han gætter alt . . .

Generalen rejste sig for at trække i Klokkestrengen.

Den ubekendte smilte, gjorde et Skridt fremad, standsede Markiens Arm og tvang ham til at udholde et Blik, der fik ham til at stivne.

— Jeg vil betale Dem Deres Gæstevenskab, sagde han, og vi vil være kvit. Jeg vil skaane Dem for Vanære og udlevere mig selv. Naar alt kommer til alt, hvorfor skal jeg saa egentlig leve?

— De kunde komme til at angre det, svarede Helene og søgte at indgyde ham en af de Forhaabninger, der kun lyser i en ung Piges Øjne.

— Jeg vil ikke komme til at angre det, svarede Morderen med fast Stemme og løftede stolt Hovedet.

— Hans Hænder er farvede af Blod, sagde Faderen til sin Datter.

— Jeg vil tørre det af dem, svarede hun.

— Men véd du nu ogsaa, om han ønsker, du skal følge med ham, fortsatte Generalen uden at vove at pege paa den ubekendte .

Morderen gik hen imod Helene, hvis Skønhed — hvor kysk og dydig den end var — dog ligesom oplystes af et indre Lys, hvis Genskin lod hvert af hendes Træks kostelige Linjer træde tydeligt frem. Efter at han havde kastet et blidt Blik paa denne dejlige Skabning, sagde han med en Stemme, der skælvede af Ophidselse:

— Hvis jeg vægrer mig ved at tage imod Deres Hengivenhed, viser det saa ikke, at jeg elsker Dem selv, og at jeg vil betale Deres Fader de to Timer, han har solgt mig?

— Støder De mig ogsaa tilbage! udbrød Helene i en hjerteskrærende Tone. Lev da vel alle sammen — saa vil jeg dø!

— Hvad skal dog dette betyde? spurgte Generalen og hans Hustru samtidigt.

Hun tav og slog Øjnene ned efter at have set paa Markisen med et spørgende Blik. Lige fra det Øjeblik, hvor Generalen og hans Hustru havde forsøgt at bekæmpe den sælsomme Forret, som den ubekendte havde tiltaget sig, befandt hun sig under Indflydelse af en uforklarlig Bedøvelse; og hendes lammede Fornuft hjalp hende kun daarligt til at befri sig for den overnaturlige Magt, for hvilken hun laa under. Hun aandede kun med Møje — en indre Stemme sagde hende tydeligt, at denne Mand var Grunden til hendes Afmagt.

Midt under denne moralske Dødskamp gættede Generalen, at han maatte rette al sin Kraft mod at beholde Indflydelsen over sin Datters vaklende Fornuft: han greb hende om Livet og førte hende hen til en Vinduesniche, der var langt fra Morderen.

— Mit kære Barn, skulde Kærligheden pludselig være vaagnet i dit Hjerte, saa har dit uskyldige Liv, din rene og fromme Sjæl dog givet mig alt for mange Beviser paa, at du er i Besiddelse af tilstrækkelig Kraft til at kunne beherske en vanvittig Lidenskab. Din Opførsel skjuler altsaa en Hemmelighed. Nu vel, mit Hjerte er fuldt af Overbærenhed — du kan trygt betro dig til det; selv om du sønderriver det, mit Barn, vil jeg tavs skjule mine Lidelser og trofast holde dit Skriftemaal hemmeligt. Er du skinsyg paa vor Kærlighed til dine Brødre og lille Søster? Pines dit Hjerte af Kærligheds-sorg? Føler du dig ulykkelig her? Tal, forklar mig de Grunde, der driver dig til at skilles fra din Familie?

— Fa'r, svarede hun, jeg er hverken skinsyg eller for-elsket — ikke engang i din Ven, Diplomaten Marki de Vandenesse.

Markisen blegnede, og hendes Datter, der bemærkede det, tav.

— Maa jeg ikke tidligere eller senere leve under en Mands Beskyttelse?

— Det er sandt.

— Véd vi da, til hvilket Væsen vi knytter vor Skæbne? Jeg tror paa denne Mand.

— Barn, sagde Generalen med hævet Stemme, du tænker ikke paa de Lidelser, du udsætter dig for.

— Jeg tænker paa hans . . .

— Hvilket Liv! udbrød hendes Fader.

— Et Kvindeliv, mumlede hans Datter sagte.

— Du er overmaade klog, sagde Markisen, da hun atter kom til sig selv.

— Frue, Spørgsmaalene siger mig, hvad jeg skal svare; men hvis De ønsker det, saa skal jeg gerne tale tydeligere.

— Sig alt, min Datter, jeg er Moder.

Her saa' Helene paa sin Moder, og dette Blik fik Markisen til at gøre en Pavse.

— Helene, fortsatte hun, hvis du har Bebrejdelser at gøre mig, saa vil jeg hellere finde mig i dem end se dig følge en Mand, for hvem alle flygter med Forfærdelse.

— De ser jo, Frue, at han uden mig vilde være alene.

— Det er nok, Frue, udbrød Generalen, vi har endnu en Datter!

Og han kastede et Blik paa Moïna, der stadig laa i den tryggeste Søvn.

— Jeg vil indespærre dig i et Kloster, tilføjede han henvendt til Helene.

— Gør det, Fader, og jeg vil dø dør! svarede Helene med fortvivlet Ro. Du er kun ansvarlig overfor Gud for mit Liv og *hans* Sjæl.

En dyb Tavshed fulgte pludsel'g efter disse Ord. Ingen af de tilstedeværende vovede at se paa hverandre. Med ét fik Markien Øje paa sine Pistoler, greb den ene af dem og rettede den mod den fremmede. Da han spændte Hanen, vendte den ubekendte sig om og sendte Generalen et saa gennemtrængende Blik, at dennes Arm sænkede sig, og Pistolen faldt ned paa Tæppet.

— Min Datter, sagde Generalen, der var udmattet af denne frygtelige Kamp, du er fri. Omfavn din Moder, hvis hun vil give dig sit Samtykke dertil! Jeg for mit vedkommende vil hverken se eller høre dig mere . . .

— Helene, sagde Markisen til sin Datter, betænk, at du styrter dig i den dybeste Ulykke.

En Slags Rallen, der trængte sig frem fra Morderens brede Bryst, fik alles Øjne til at rette sig mod ham. Et haanligt Smil gled over hans Læber.

— Det Gæstevenskab, som jeg har tilstaaet Dem, kommer mig dyrt at staa! udbrød Generalen og rejste sig. Før har De kun dræbt en Olding — nu myrder De en hel Familie! Hvad der end sker, saa vil Ulykken fra nu af komme over dette Hus.

— Og hvis Deres Datter nu bliver lykkelig? spurgte Morderen og saa' fast paa Generalen.

— Hvis hun bliver lykkelig ved Deres Side, saa har jeg ikke noget at angre.

Helene knælede frygtsomt ned foran sin Fader og sagde ømt:

— Fa'r, jeg elsker og ærer dig — men jeg bønfaller dig: lad ingen Vrede være i dine sidste Ord.

Generalen vovede ikke at se paa sin Datter. I dette Øjeblik traadte den fremmede et Skridt frem, og idet han tilkastede Helene et Smil, sagde han:

— Kom med mig — kom, De, der ikke er bange for en Morder — kom, hvis De endnu staar ved at ville betro Deres Skæbne i mine Hænder.

Markisen tilkastede sin Datter et sælsomt Smil og bredte Armene ud imod hende — grædende kastede Helene sig i hendes Favn.

— Lev vel, sagde hun, lev vel, Mo'r.

Modigt gav Helene den fremmede et Vink. Efter at hun

havde kysset sin Faders Haand og næsten ligegyldigt omfavnet Moïna og den lille Abel, forsvandt hun med den fremmede.

— Hvor gaar de hen? udbrød Generalen og lyttede til de to Flygtninges Skridt.

— Frue, fortsatte han og vendte sig mod sin Hustru, drømmer jeg? De maa vide den Hemmelighed, der skjuler sig bag alt dette.

Markisen skælvede.

— I lang Tid har Deres Datter været yderst romantisk. Trods mine Anstrengelser for at bekæmpe dette . . .

— Det er ikke klart, afbrød Generalen hende.

I det samme troede han at høre sin Datters og den fremmedes Skridt ude i Haven og aabnede hurtigt Vinduet.

— Helene! raabte han.

Hans Stemme tabte sig i Natten. Ved Lyden af dette Navn, hvorpaa intet mere i Verden svarede, blev Generalen befriet for den djævelske Magt, han havde ligget under for. Han saa' tydeligt den Scene, der havde fundet Sted, for sig og forbandede sin Svaghed, som han nu ikke forstod. En Skælven gennemfo'r hele hans Legeme; han blev atter sig selv, brændte af Hævntørst og udstødte et frygteligt Skrig.

— Til Hjælp! til Hjælp! . . .

Han løb hen til Klokkestrengen og trak i den, saa at den var lige ved at gaa i Stykker. Alle hans Folk vaagnede med et Sæt. Endnu stadig raabende aabnede han Vinduet ud til Vejen, kaldte paa Gendarmerne og affyrede sine Pistoler for at kalde Folk t'l. Nu kendte Hundene deres Herres Stemme og begyndte at gø; Hestene vrinskede — der blev en frygtelig Larm midt i den stille Nat.

Da han løb ned ad Trapperne, saa' Generalen sine Folk bestyrtede komme styrtende til fra alle Sider.

— Min Datter? Helene er bortført . . . Løb ud i Haven!

Bevogt Gaden! Skynd jer efter Gendarmerne! Efter Morderen!

Han sønderrev Kæden, med hvilken den store Gaardhund var bundet og raabte til den:

— Helene! Helene!

Hunden gøede rasende og fo'r saa hastigt af Sted gennem Haven, at Generalen ikke kunde følge den.

I dette Øjeblik hørte han Hestetrav og skyndte sig at aabne Porten.

— Sergent, raabte han, afskær Hr. de Maunys Morder Tilbagetoget. De er flygtet gennem min Have.

— I andre, sagde han til sine Folk, spær Vejen til Versailles! Fremad!

Han greb et Gevær, som hans Kammertjener bragte ham; saa styrtede han ind i Haven og raabte til Hunden:

— Søg! Søg!

En frygtelig Gøen svarede ham fra det fjerne.

Gendarmerne, Generalen og hans Folk anstillede Eftersøgninger lige til Klokken syv om Morgen — men forgæves. Hunden var ikke vendt tilbage. Ødelagt af Træthed og allerede ældet af Sorg traadte Markien ind i Salonen, der nu var øde for ham, endskønt hans tre andre Børn var der.

— De har været meget kold mod Deres Datter, sagde han, da han fik Øje paa sin Hustru. Men vi har dog ét Minde tilbage om hende! tilføjede han og pegede paa hendes Brodereramme, hvor hun lige var begyndt paa en Blomst. Hun var her for nylig, og nu er hun fortabt, fortabt!

Han græd, skjulte Ansigtet i sine Hænder og sad et Øjeblik tavs, da han ikke vovede at kaste et Blik rundt i denne Salon, der for kort Tid siden havde været ham et Billede paa huslig Lykke. Morgenrødens Skær kæmpede med de døende Lamper; Lysene brændte ned — alt stod i Samklang med denne Faders Fortvivlelse.

— Jeg maa tilintetgøre dette, sagde han efter en Pavse og pegede paa Brodérerammen. Jeg kan ikke udholde Synet af noget, der minder mig om hende . . .

*

*

*

Den frygtelige Julenat, da Generalen og hans Hustru havde den Ulykke at miste deres ældste Datter, var som en Indledning til en lang Række Ulykker. En Vekselerer, der spillede Fallit, ruinerede Markien. Han optog store Laan i sin Hustrus Godser, for ved en Spekulation atter at bringe sin Families Formue paa Fode; men denne ødelagde ham fuldstændigt. Drevet til det yderste udvandrede Generalen. Seks Aar var gaaet siden hans Afrejse. Endskønt hans Familie kun sjældent hørte fra ham, havde han — nogle Dage før de sydamerikanske Republikker proklamerede deres Uafhængighed af Spanien — meldt sin Hjemkomst.

En smuk Morgen befandt nogle franske Købmænd, der var utaalmodige efter at vende hjem til deres Fædreland med de Rigdomme, som de under mange Farer havde samlet i Mexico eller Columbia, sig paa en spansk Brig nogle Mil fra Bordeaux.

En Mand, hvem Sorg og Anstrengelser havde ældet før Tiden, stod lænet mod Skanseklædningen og syntes ufølsom overfor det Skuespil, som frembød sig for de rejsendes Blikke. Glade over at være undsluppet Rejsens Farer og fristet af det smukke Vejr var alle kommet op paa Dækket for at hilse den fædrene Jord. Hvis Briggen ikke havde draget en lang Kølvandsfure efter sig, kunde de rejsende have troet, at Skibet laa ubevægeligt midt paa Oceanet — saa roligt var Havet. Himlen var blaa og ren. Solen fik Havet til at gløde som smeltet Guld.

For en let Brise gled Briggen, med alle Sejl sat til, hen

over det blanke Hav. Det smukke Vejr, den friske Brise og Hjemmets Jord — alt frembød et harmonisk Billede. Ingen menneskelig Stemme brød den himmelske Fortryllelse. Den spanske Kaptajn, Matroserne og Franskmændene stod alle henskne i en Slags religiøs Begejstring. Deres glædestraalende Ansigter forraadte, at de fuldstændigt havde glemt Fortidens Lidelser, og disse Mænd vuggede sig paa det lette Skib som i en gylden Drøm.

Kun den gamle Passager, der stod lænet mod Skanseklædningen, kastede af og til et uroligt Blik ud over Horisonten. Alle hans Træk udtrykte en vis Mistro til alt, hvad der staa skrevet i Skæbnens Bog, og han syntes at frygte for ikke hurtigt nok at naa Frankrigs Jord. Denne Mand var General d'Aiglemont. Efter fem Aars haardt og farefuldt Arbejde saa' han sig atter i Besiddelse af en betydelig Formue. I sin Utaalmodighed efter at gense sin Hjemstavn var han gaaet om Bord paa en spansk Brig, der skulde til Bordeaux. Ikke desto mindre anede han stadig det værste — dog, da han skimtede Frankrigs Kyst, troede han at se sin Hustru og sine Børn. Han sad paa sin gamle Plads ved Kaminen i sin Families Midte. Han saa Moïna for sig som en ung, smuk og velskabt Pige. Da dette fantastiske Syn havde antaget en Slags Virkelighed, traadte Taarerne frem i hans Øjne. Som for at skjule sin Uro, stirrede han ud i Horisonten.

- Dér er han igen, udbrød Generalen; han forfølger os.
- Hvem? spurgte den spanske Kaptajn.
- Et Skib, svarede Generalen med sænket Stemme.
- Jeg har haft Kig paa ham lige fra i Gaar, fortsatte Kaptajn Gomez, han har gjort Jagt paa os hele Tiden, hviskede han Generalen i Øret.
- Jeg forstaa ikke, hvorfor han ikke har indhentet os før
- han er jo en langt bedre Sejler end Deres „Den hellige Ferdinand“.

— Han maa have lidt Havari.

— Han vinder ind paa os.

— Det er en columbisk Korsar, hviskede Kaptajnen. Vi er endnu seks Mil fra Land, og Vinden løjer af.

— Han flyver af Sted, som om han vidste, hans Bytte inden to Timer vil være undsluppet ham. Hvilken Frækhed!

— Han! Aa, han hedder ikke „Othello“ for ingen Ting. Endskønt han kun fører 30 Kanoner, har han dog for nylig skudt en spansk Fregat i Sænk . . .

„Othello“ var højst tre Mil borte. Endskønt Mandskabet ikke havde hørt Generalens og Kaptajnens Samtale, saa betragtede alle det dog med Interesse i den Tro, at det var et Handelsskib. Men pludselig raabte en Matros:

— Hellige Jacob! Det er ude med os — det er *Pariser-kaptajnen!*

Ved dette frygtelige Navn blev alle Matroserne og de rejssende grebet af Forfærdelse; en usigelig Forvirring herskede om Bord paa „Den hellige Ferdinand“. Det lykkedes dog den spanske Kaptajn for et Øjeblik at faa sat Mod i sine Folk, og han lod alle de Sejl, som Skibet kunde bære, sætte til. Endskønt „Othello“ fløj af Sted som en Svale, saa indbildte Franskmændene sig dog, at det sakkede lidt agter ud. I samme Øjeblik, „Den hellige Ferdinand“ havde naaet en stærk Fart, lod Styrmanden Briggen løbe op i Vinden, saa at Sejlene begyndte at blafre. Klyverbommen brækkede, og Skibet drev viljeløst omkring. Et ubeskriveligt Raseri gjorde Kaptajnens Ansigt blegere end hans Sejl. Med et eneste Spring styrtede han løs paa den forræderiske Styrmand og stødte saa voldsomt efter ham med sin Dolk, at denne, skønt han ikke ramte ham, styrtede i Havet; derpaa greb han Roret og søgte at gøre en Ende paa det forfærdelige Virvar, der herskede om Bord paa Skibet. Men jo mere Kaptajnen bandede, desto mindre rørte Folkene paa sig. Han affyrede selv Alarmkanonen i Haab om at blive hørt inde paa Kysten. I samme Øjeblik svarrede Korsaren, der kom nærmere og nærmere med fortvivlende

Hastighed, med et Kanonskud — Kuglen slog ned i Vandet seks Favne fra „Den hellige Ferdinand“.

— I Djævelens Skind og Ben! raabte Generalen, det var godt sigtet! Han har fortræffelige Kanoner.

— Ak ja, svarede en Matros, naar han taler, maa andre tie. *Pariseren* frygter ikke noget engelsk Skib . . .

— Nu er alt ude, raabte Kaptajnen fortvivlet — han havde rettet sin Kikkert mod Kysten, men ikke opdaget noget.

— Hvorfor fortvivle? fortsatte Generalen. Alle Deres Passagerer er Franskmænd. Korsaren er — som De siger — en Pariser. Naa godt, hejs det hvide Flag og . . .

— . . . han borer os i Sænk, svarede Kaptajnen. Er han ikke i Stand til alt, naar det gælder et rigt Bytte?

— Hvis han er en *Sørøver*, saa maa vi kæmpe saa godt, som vi kan, sagde Generalen, og kunde næppe holde sine Taarer tilbage.

I samme Øjeblik slog en Kugle ned i „Den hellige Ferdinand“'s Bagstavn.

„Den hellige Ferdinand“ førte fire Millioner Piastre med sig — de fem Passagerers Formue. Generalens bestod af 1,100,000 Francs.

Til sidst var „Othello“ kun to Bøsseskud borte, og om Bord paa „Den hellige Ferdinand“ saa' man tydeligt 12 truende Kanoner, der hvert Øjeblik var rede til at give Ild.

„Othello“ syntes at blive baaret af Sted af en Vind, som selve Djævelen lod blæse til Gunst for den; men et øvet Sømandsøjje opdagede let Hemmeligheden ved denne Hurtighed. Man behøvede kun et Øjeblik at betragte den slanke Brig med dens store Sejl og den Præcision, hvormed Matroserne udførte deres Arbejde, for at opdage, at der herskede en *Vilje* om Bord paa dette Skib.

Korsarens Mandskab forholdt sig tavs og beredt til — i Tilfælde af, at der blev gjort Modstand — at falde over det stakkels Købmandsskib.

— Vi har Kanoner! raabte Generalen og trykkede den spanske Kaptajns Haand. Denne tilkastede den gamle Soldat et Blik fuldt af Mod og Fortvivlelse og sagde:

— Og Mænd?

Generalen kastede et Blik paa „Den hellige Ferdinand“s Besætning, og en Gysen gennemfo'r ham. De fire Købmænd var blege og skælvende; medens Matroserne alle havde samlet sig om en af deres Kammerater og syntes at raadslaa, betragtede de „Othello“ med levende Nysgerrighed. Baadsmanden, Kaptajnen og Generalen udvekslede alle Tanker — men kun ved Blikket.

— Ak, Kaptajn Gomez, engang sagde jeg med Hjertet fuldt af Bitterhed Farvel til mit Fædreland og min Familie; skal jeg nu forlade dem netop i det Øjeblik, hvor jeg fører Glæden og Lykken med mig.

Generalen vendte sig bort for at aftørre en Taare og fik Øje paa Styrmanden, der svømmede hen imod Korsaren.

— Denne Gang vil De uden Tvivl komme til at sige Deres kære Farvel for stedse, svarede Kaptajnen.

I dette Øjeblik laa de to Skibe næsten Side om Side; og ved Synet af den fjendtlige Besætning følte Generalen, at Gomez havde talt sandt. Ved hver Kanon stod der tre Mand; ved at se deres atletiske Holdning, deres skarpe Ansigtstræk, deres nøgne og muskuløse Arme kunde man have taget dem for Bronzestatuer. Døden havde ikke kunnet faa dem til at vige fra deres Post. Stærke, modige og velbevæbnede stod Matroserne ubevægelige. Alle disse energiske Skikkelser var brune af Sol og hærdede af Arbejde. Deres Øjne lyste som Ild. Paa Fordækket, der var sort af Mennesker og Hatte, herskede der dyb Stilhed — et Vidnesbyrd om den Disciplin, der herskede om Bord.

„Othello“s Kaptajn stod ved Foden af Stormasten, med korslagte Arme og uden Vaaben; kun en Økse laa ved hans Fødder. For at beskytte sig mod Solens Straaler bar han en bred-

skygget Filthat, der næsten skjulte hans Ansigt. Ligesom Hunde, der ligger for deres Herres Fødder, rettede Kanonerer, Soldater og Matroser snart deres Øjne mod deres Kaptajn, snart mod „Den hellige Ferdinand“.

Da de to Skibe stødte sammen, vaagnede Kaptajnen op af sine Drømmerier og hviskede nogle Ord til den unge Officer, der stod to Skridt fra ham.

— Entrehagerne frem! befalede Løjtnanten.

Og med forunderlig Hurtighed blev „Den hellige Ferdinand“ entret.

Efter at Kaptajnen atter havde tilhvisket sin Løjtnant en Befaling, gik Matroserne — rolige som Seminarister til Messe — om Bord paa „Den hellige Ferdinand“ og bandt Besætningens og Passagerernes Hænder. I en Haandevending blev Penge, Levnedsmidler og Fanger slæbte om Bord paa „Othello“.

Der syntes at finde en Raadslagning Sted mellem Kaptajnen, Løjtnanten og Baadsmanden om Bord paa „Othello“. Da Raadslagningen, der kun varede kort Tid, var til Ende, stødte Baadsmanden i en Fløjte. Straks klatrede Matroserne op i „Den hellige Ferdinand“s Takkelage og begyndte at berøve det dets Raaer, Sejl og Tovværk med samme Hurtighed som en Soldat paa Slagmarken skiller sin døde Kammerat af med hans Sko og Kappe.

— Vi er fortabte, sagde Gomez koldblodigt til Generalen — han havde lyttet til de tre Befalingsmænds Samtale.

— Hvorfor mener De det? spurgte Generalen lige saa koldblodigt.

— Hvad vil De, de skal gøre med os? svarede Spanieren. De véd uden Tvivl, at de ikke kan sælge „Den hellige Ferdinand“ i nogen af Frankrigs eller Spaniens Havne, og vil derfor sikkert bore den i Sænk. Tror De, de vil have Besvær med at føde os eller sætte os i Land?

Næppe havde Kaptajnen sagt disse Ord, før Generalen

hørte et skrækeligt Skrig, efterfulgt af flere dumpe Plask. Han drejede Hovedet og saa' ikke de fire Købmænd mere. Otte Kanonérer med vilde Ansigter havde endnu Armene i Luften . . .

— Hvad sagde jeg? bemærkede den spanske Kaptajn.

Generalen rejste sig heftigt; Havet var allerede igen blevet roligt — han kunde ikke engang mere se det Sted, hvor hans ulykkelige Rejsefæller var forsvundne. Nogle Skridt fra ham fraterniserede den forræderiske Styrmand og den Matros, som havde raabt „Pariserkaptajnen“, med Sørøverne og udpegede de af Fangerne, som de holdt for værdige til at blive optagne mellem „Othello“s Besætning. De øvrige blev uden Omsvøb kastet i Havet. Nysgerrigt betragtede Sørøverne den Maade, hvorpaa hver af disse Mænd sank i Havet, Staklernes fortrukne Ansigter og Dødsqualer; men deres Ansigter forraadte hverken Spot, Forundring eller Medlidenhed — det var en ganske dagligdags Begivenhed for dem! De ældste betragtede veltilfredse Poserne med Piastre, der stod ved Foden af Stormasten. Generalen og Gomez, der sad paa en Vareballe, tilkastede hinanden et tavst og spørgende Blik. Snart var de de eneste overlevende af „Den hellige Ferdinand“s Besætning — de syv Matroser, der var blevet udvalgte af de to Forrædere, havde under megen Spøg og Lystighed allerede forvandlet sig til Peruanere.

— Slyngler, raabte Generalen, hvem en ædel og højhjertet Indignation fik til at glemme al Forsigtighed.

— De adlyder kun den haarde Nødvendighed, svarede Gomez.

— Kaptajn, sagde Løjtnanten, idet han vendte sig mod den spanske Kaptajn, *Pariseren* har hørt Tale om Dem. De skal være den eneste Mand, der kender Gennemsejlingen ved Antillerne og Brasiliens Kyst ud og ind. Vil De . . .

Kaptajnen afbrød den unge Løjtnant med et foragteligt Udraab og svarede:

— Jeg vil dø som Sømand, som en tro Spanier og Kristen. Forstaar du?

— I Havet med ham! raabte den unge Mand.

To Kanonérer greb Gomez.

— Fejge Hunde! raabte Generalen og gav de to Sørøvere et Skub.

— Gamle Mand, fortsatte Løjtnanten, ophids Dem ikke alt for meget. Selv om det røde Baand i Deres Knaphul gør et vist Indtryk paa vor Kaptajn, saa ler jeg dog blot deraf . . . Vi skal nok faa snakket endnu et Par Ord med hinanden.

Et dumpt Plask, der ikke efterfulgtes af noget Skrig, lod Generalen forstaa, at den tapre Gomez var død som Sømand.

— Min Formue eller Døden! raabte den gamle Soldat i et forfærdeligt Raserianfald.

— Aa, nu bliver De fornuftig, svarede Løjtnanten leende. De skal nok faa den ene af Delene af os . . .

Paa et Tegn af ham vilde de to Matroser binde Generalens Fødder; men med uventet Dristighed stødte denne dem tilbage, rev med en pludselig Bevægelse Sablen fra Løjtnanten og begyndte — som en gammel Kavallerigeneral, der forstaa sine Ting — at svinge den over sit Hoved.

— Forbandede Røverpak, I skal ikke kaste en af Napoleons gamle Soldater i Vandet som en Østers!

De Pistolskud, der blev affyrede mod den modige Franskmand, hendrog *Pariserens* Opmærksomhed paa ham. Uden at komme i Oprør, greb han Generalen bagfra og skulde lige til at styrte ham i Havet, da de to Mænds Øjne pludselig mødtes. Generalen genkendte straks den Mand, som var flygtet med hans Datter — ogsaa denne genkendte d'Aiglemont. *Pariseren* slap Generalen. Folkene begyndte at knurre, men nu tilkastede Sørøveren dem et eneste Blik, der pludselig fik dem til at tie.

— Det er Helenes Fader, raabte Kaptajnen med klar og fast Stemme. Ve den, der lader det mangle paa Agtelse for ham!

Et begejstret Hurraraab lød fra alle Struber; Skibsdrenge gængede i Takkelagen, Matroserne kastede deres Huer i Vejret — alle hylede, peb og bandede.

Dette fanatiske Udbrud af Folkenes Hengivenhed for deres Kaptajn gjorde Generalen urolig og tung om Hjertet. Idet han tilskrev det en frygtelig Hemmelighed, var hans første Spørgsmaal, da han atter genvandt Stemmens Brug:

— Hvor er min Datter?

Sørøveren tilkastede Generalen et af disse dybe Blikke, der — uden at man kan angive Grunden — altid forvirrer de mest uforfærdede Sjæle; Generalen forholdt sig tavs — til stor Tilfredsstillelse for Matroserne, der glædede sig over at se den Magt, som deres Kaptajn havde over alle.

Pariseren førte Generalen hen til en Trappe, lod ham stige ned ad denne og standsede foran en Dør, som han hurtigt aabnede med følgende Ord:

— Dér er hun!

Derpaa bortfjernede han sig og overlod den gamle Soldat til sin Forbavselse.

Da Helene hørte Døren gaa op, rejste hun sig fra Divanen — ved Synet af sin Fader udstødte hun et Overraskelsens Skrig. Hun var saa forandret, at denne næppe kunde genkende hende. Tropernes Sol havde brunet hendes Hud, og ud af hvert af hendes Ansigtstræk aandede der en saadan majestætisk Højhed og dyb Følelse, at enhver maatte blive grebet deraf. Helenes Holdning, hver af hendes Bevægelser tydede paa hendes Magt. En triumferende Tilfredsstillelse dirrede om hendes Næsefløje, og en rolig Lykke maledes sig i hvert af hendes skønne Træk. Hun var klædt i en prægtig indisk Musselinsdragt. Divanen var af Kaschemir, et persisk Tæppe dækkede den rummelige Kahyts Gulv, og hendes fire Børn, der legede ved hendes Fødder, byggede mærkværdige Slotte af Perlehalsbaand, kostbare Ædelstene og andre værdifulde Genstande. I nogle Sèvresvaser stod sjældne Blomster, der fyldte Kahytten

med deres søde Duft; det var meksikanske Jasminer og Kame-liaer, mellem hvilke tamme, amerikanske Smaafugle hoppede omkring som levende Rubiner og Safirer. I det ene Hjørne af Kahytten stod et Klavér; paa Væggene, der var beklædte med gult Silke, hang Malerier, der vel kun var smaa, men dog skyldtes de største Mestere. Paa et kinesisk Lakbord stod en Guldallerken fuld af kostelige Frugter. Kort sagt: Helene syntes at være et stort Riges Dronning, i hvis Boudoir hendes kronede Elsker havde samlet Alverdens skønneste Ting. Børnene betragtede med livligt spillende Øjne deres Bedstefader; og vante, som de var, til at leve under Kamp, Uvejre og Vaaben-larm lignede de hine unge krigs- og blodtørstige Romere, som *David* har malet paa sit Billede „Brutus“.

— Er det muligt? udbrød Helene og greb sin Fader i Armen, som om hun vilde overtyde sig om denne Visions Virkelighed.

— Helene!

— Fa'r!

De faldt i hinandens Arme.

— Var du paa dette Skib?

— Ja, svarede han bedrøvet og satte sig ned paa Divanen; han begyndte at betragte Børnene, der flokkedes om ham og saa' paa ham med naiv Opmærksomhed. Jeg vilde være død, hvis ikke . . .

— . . . min Mand havde været, afbrød hun ham.

— Ak! udbrød Generalen, hvorfor skal jeg gense dig saadan, Helene — du, som jeg har begrædt saa meget! Jeg skal altsaa endnu stadig sukke over din Skæbne?

— Hvorfor? spurgte hun smilende. Er du da ikke tilfreds med at høre af min egen Mund, at jeg er den lykkeligste Kvinde i Verden.

— Lykkelig!?! udbrød Generalen og fo'r i Vejret af Forbavselse.

— Ja, Fa'r, fortsatte hun og greb hans Hænder, som hun

kyssede og trykkede mod sit bankende Hjerte; samtidig antog hun en skælmsk Mine, som hendes glædestraalende Øjne gjorde endnu mere henrivende.

— Og hvordan det? spurgte hendes Fader, der brændte efter at høre om sin Datters Liv, og som havde glemt alt for hendes straalende Ansigt.

— Hør da, Fa'r, fortsatte hun; til Elsker og Ægtefælle, til Herre og Tjener har jeg en Mand, hvis Sjæl er lige saa stor som det grænseløse Hav, lige saa frugtbar paa Mildhed som Himlen — kort sagt: en Gud! I syv Aar er der ikke undsluppet ham et Ord, en Følelse, en Gestus, der har kunnet gøre noget Skaar i hans Tales, Kærtegn og Kærligheds guddommelige Harmoni. Han har altid betragtet mig med et venligt Smil paa Læberne og en Glædesstraale i Øjnene. Oppe paa Dækket behersker hans tordnende Stemme ofte Stormens Hylen og Kampens Tummel; men her nede er han blid og melodisk som Rossinis Musik. Alt hvad en Kvindes Luner kan ønske sig, faar jeg. Mine Ønsker bliver endogsaa undertiden overtrufne. Kort sagt: jeg hersker paa dette Hav og bliver adlydt som en Dronning . . . Aa, lykkelig! afbrød hun sig selv, lykkelig er ikke et Ord, der er i Stand til at udtrykke *min* Lykke! Aa, at føle en umaadelig Kærlighed til den, man elsker — aa, at finde i hans Hjerte en grænseløs Følelse, i hvilken en Kvindes Sjæl ikke finder Bund — er det ikke Lykke? . . . Her er jeg alene, her befaler jeg! Aldrig har et Væsen af mit Køn sat sin Fod paa dette ædle Skib, hvor Victor bestandig kun er nogle faa Skridt fra mig . . . Han kan ikke gaa længere bort fra mig end fra Forstavn til Bagstavn, tilføjede hun med et pludseligt Udbrud af Skælmeri . . . 7 Aar! En Kærlighed, der i hele 7 Aar har udholdt denne evige Glæde — er det ikke Kærlighed? . . . Nej, aa nej — det er langt mere end alt, hvad jeg kender til Livet . . . intet menneskeligt Sprog formaar at udtrykke en saadan himmelsk Lykke!

En Strøm af Taarer vældede ned ad hendes Kinder. De

fire Børn udstødte et Klageskrig og ilte som Kyllinger hen til deres Moder — den ældste slog efter Generalen og sendte ham et truende Blik.

— Abel, sagde hun, jeg græder af Glæde, min Engel!

Hun tog ham paa sit Skød; Barnet kærtegnede hende ømt og lagde sine Arme om Helenes majestætiske Hals — ligesom en ung Løve, der vil lege med sin Moder.

— Keder du dig ikke? spurgte Generalen som bedøvet over sin Datters ophidsede Svar.

— Jo, naar vi gaar i Land; men heller ikke dør forlader jeg min Mand.

— Men du elsker jo Fester, Baller og Musik?

— Hans Stemme er min Musik; mine Fester de prægtige Dragter, som jeg bærer for hans Skyld. Naar et Toilette behager ham, er det, som om hele Jorden beundrede mig! Det er alene af den Grund, at jeg ikke har kastet disse Diamanter, Halsbaand, Diademer og disse Kunstværker i Havet; han overøser mig med Rigdomme, idet han siger til mig: — Helene, da du ikke vil komme til Verden, vil jeg, at Verden skal komme til dig.

— Men om Bord gives der frække og formastelige Mænd, hvis Lidenskaber . . .

— Jeg forstaar dig, Fa'r, sagde hun smilende. Vær kun rolig. Aldrig er en Kejserinde blevet mødt med større Agtelse end jeg. Disse Mænd er overtroiske — de tror, at jeg er dette Skibs Skytsaand, og at jeg bringer dem Held til deres Foretagender. Men *han* er deres Gud! En eneste Gang viste en Matros mig ikke Agtelse nok . . . i Ord, tilføjede hun leende. Før Victor kunde lære ham Levemaade, kastede Besætningen ham — til Trods for den Tilgivelse, jeg tilstod ham — i Havet. De elsker mig som deres gode Engel; jeg plejer dem, naar de er syge, og jeg har haft Held til at frelse nogle af dem fra Døden ved at vaage over dem med en Kvindes Udhol-

denhed. Disse stakkels Mennesker er paa én Gang Kæmper og Børn.

— Og naar der nu finder en Kamp Sted?

— Jeg er vant dertil — kun første Gang skælvede jeg . . . Men nu er mit Hjerter hærdet, og desuden . . . er jeg *din* Datter . . . Nu elsker jeg endogsaa Faren . . .

— Og hvis han nu gik til Grunde?

— Saa gjorde jeg det med.

— Og dine Børn?

— De er Havets og Farens Børn — de deler deres Forældres Skæbne . . . vor Skæbne er én — vi lever alle det samme Liv — bliver alle baarne af det samme Skib . . .

— Du elsker ham altsaa saa højt, at du foretrækker ham fremfor alt?

— Ja, fremfor alt! Men vi udfinder aldrig Grunden til denne Hemmelighed. Se dette kære Barn — ogsaa det er *ham!*

Hun trykkede heftigt Abel ind til sit Bryst og kyssede ham lidenskabeligt paa Haar og paa Kinder.

— Men jeg vil aldrig glemme, at han lige for nylig har kastet ni Mennesker i Havet.

— Han har uden Tvivl været nødt dertil, thi han er menneskelig og ædelmodig. Han udgyder saa lidt Blod som muligt for at bevare den lille Verdens Interesser, som han beskytter, og den hellige Sag, som han forsvaret. Tal med ham om alt, hvad der synes dig ondt, og du skal faa at se, at han faar dig til at skifte Anskuelser.

— Og hans Forbrydelse? sagde Generalen, som om han talte med sig selv.

— Men hvis han nu havde handlet ret? svarede hun med kold Værdighed; hvis nu den menneskelige Retfærdighed ikke var i Stand til at hævn ham?

— Du er fortabt — han har fortryllet dig helt.

— Bliv her en Dag, Fa'r, og blot du hører og ser ham, vil du komme til at elske ham.

— Helene, sagde Generalen alvorligt, vi er nogle faa Mil fra Frankrig.

Hun skælvede, saa' ud gennem Kahytvinduet og pegede paa det umaadelige Havs grønne Vande.

— Dør er mit Fædreland, svarede hun.

— Men vil du ikke komme med og se din Moder, din Søster og dine Brødre?

— Jo, sagde hun med graadkvælt Stemme, hvis *han* vil det og kan ledsage mig.

— Saa har du altsaa hverken Fædreland eller Familie mere, Helene? sagde den gamle Soldat strengt.

— Jeg er hans Hustru, svarede hun stolt.

— Og din Samvittighed?

— Min Samvittighed! — det er alene ham! hun skælvede heftigt. . . Dør er han, tilføjede hun. Selv midt under en Kamp kan jeg kende hans Skridt mellem alle de andres.

Og pludselig dækkedes hendes Kinder af Purpurrødme, hendes Ansigt straalte, hendes Øjne lyste . . . Lykke og Kærlighed laa udbredt over hele hendes Væsen.

Disse Tegn paa dyb Bevægelse rørte Generalen.

Et Øjeblik efter traadte Korsaren ind, satte sig i en Lænestol, tog sin ældste Søn paa Skødet og gav sig til at lege med ham.

Et Øjeblik herskede der Tavshed; thi hensunken i Drømmerier betragtede Generalen den elegante Kahyt, i hvilken denne Familie i Tillid til denne Mand havde levet i syv Aar mellem Himmel og Hav og trodsende Krigens og Stormens Farer . . . Han betragtede med Beundring sin Datter, en Havgudindes fantastiske Billede, der rig paa Skønhed og rig paa Lykke ved sin Sjæls Skatte og ved den ubeskrivelige Poesi, der laa over hele hendes Væsen, fik alle de Rigdomme, der omgav hende, til at blegne . . . Overfor dette Billede tabte alle Samfundets kolde

og snæverhjertede Beregninger deres Kraft. Den gamle Soldat følte dette og indsaa', at hans Datter aldrig vilde opgive dette paa Kontraster rige og af en sand Kærlighed opfyldte Liv; desuden kunde hun, naar hun allerede havde set Faren i Øjnene uden Frygt, ikke mere vende tilbage til en fattig og begrænset Verden.

— Generer jeg jer? spurgte Korsaren, idet han brød Tavs-
heden og betragtede sin Hustru.

— Nej, svarede Generalen, Helene har sagt mig alt — jeg indser, at hun er tabt for os . . .

— Nej, indskød Korsaren livligt . . . Endnu nogle Aar, og jeg kan vende tilbage til Frankrig. Naar man har en ren Samvittighed, og naar eders Love, der har krænkert en Mand . . .

Han tav — vilde ikke retfærdiggøre sig.

— Og føler De ikke Anger over de Mord, som De har begaaet lige for Øjnene af mig? spurgte Generalen.

— Vi havde ingen Levnedsmidler, svarede Korsaren roligt.

— Men hvis De havde sat disse Mænd i Land . . .

— Saa vilde et Skib have afskaaret os Tilbagevejen, og vi vilde ikke være kommet til Chile.

Generalen tav, og hans Datter betragtede ham med et Blik, der udtrykte lige saa megen Triumf som Melankoli.

— General, sagde Korsaren med sin dybe Stemme, jeg har gjort mig det til en Lov aldrig at stikke noget af Byttet til Side for mig selv. Imidlertid bliver min Andel dog uden Tvivl betydelig større end Deres Formue — tillad mig derfor at give Dem den igen med anden Mønt . . .

Han tog et Bundt Pengesedler frem fra et Chatol og rakte Generalen en Million Piastre uden at have talt dem.

— De forstaar sikkert, fortsatte han, at det ikke morer mig at se Lediggængerne paa Bordeauxs Brosten . . . Hvis De alt-
saa ikke føler Lyst t'l at dele vort omflakkende Livs Farer med os og til at hjælpe en ung Nations Flag og *Simon Boli-*

vars Navn til Sejr, saa maa vi nu skilles. En Chalup og et udvalgt Mandskab venter paa Dem. Lad os haabe paa et tredje endnu lykkeligere Møde ...

— Victor, jeg vilde gerne tale med min Fader et Øjeblik endnu.

— Inden ti Minutter kan vi vente at støde paa med en Fregat. Men lad gaa! Vi vil mere os en Smule. Vore Folk keder sig.

— Gaa, gaa da for Guds Skyld, Fa'r ... og bring min Søster, mine Brødre ... og min Moder disse Erindringer fra mig.

Hun tog en Haandfuld Ædelstene, Halsbaand og Smykker, svøbte dem ind i et Kaschemirssjal og rakte dem frygtsomt til sin Fader.

— Og hvad skal jeg sige dem fra dig? spurgte han synligt bevæget ved sin Datters Tøven, da hun udtalte Ordet *Moder*.

— Aa, kan du tvivle paa min Kærlighed til dem? Hver Dag beder jeg for deres Lykke!

— Helene, fortsatte Generalen og saa' opmærksomt paa hende, skal jeg da aldrig faa dig at se mere? Skal jeg aldrig faa Grunden til din Flugt at vide?

— Denne Hemmelighed tilhører ikke mig, svarede hun alvorligt. Selv om jeg havde Ret til at fortælle dig den, vilde jeg maaske ikke gøre det. I ti Aar har jeg for dens Skyld genemgaaet uhørte Pinsler ...

Hun tav og rakte sin Fader Gaverne.

Generalen tog imod dem og glædede sig ved Tanken om, at Pariserkaptajnen — under Indflydelse af en saa ren og op-højet Sjæl som Helenes — stadig vedblev at være en Mand af Ære, selv naar han førte Krig mod Spanien. Hans Liden-skab for tapre Mænd rev ham med sig. Han trykkede kraftigt Korsarens Haand og omfavnede Helene med den Inderlig-hed, der er ejendommelig for Soldater — en Taare blinkede i hans Øjne. Heftigt bevæget førte Kaptajnen sine Børn hen

imod ham, for at han skulde velsigne dem. Til sidst sagde de hinanden Farvel med et langt og ømt Blik.

— Gid I altid maa have Lykken med jer! raabte Generalen og skyndte sig op paa Fordækket.

Ude paa Havet ventede der Generalen et ejendommeligt Skuespil. „Den hellige Ferdinand“, der var blevet stukket i Brand, blussede som et uhyre Baal. Da Matroserne var i Færd med at bore den spanske Brøg i Sænk, opdagede de, at den havde en stor Ladning af Rom og Likør om Bord; da „Othello“ var rigeligt forsynet med disse Ting, morede det dem at afbrænde en Bolle Punsch i rum Sø. Det var en let tilgivelig Morskab for Mennesker, hvem Sølivets Ensformighed faar til begærligt at gribe efter enhver Lejlighed til at adsprede sig.

Da Generalen steg ned i „Den hellige Ferdinand“s Chalup, der blev roet af seks stærke Matroser, delte han uvilkaarligt sin Opmærksomhed ligelig mellem det brændende Skib og sin Datter, der, lænet til sin Mands Arm, stod i Agterstavnen af „Othello“. Da han saa’ Helenes smukke og stolte Skikkelse tegne sig mod Himlen, glemte han med en Soldats Sorgløshed, at han sejlede hen over den tapre Gomez’ Grav. En brun Røgsøjle steg op fra det brændende Skib; Flammerne sydede, naar de greb fat i Takkelagen, og bredte sig med forbavsende Hurtighed over hele Skibet. En blaa Flamme slog op fra Rommen — den hvirvlede frem og tilbage, som om Hav-aanden satte den spruttende Likør i Bevægelse. Men skinsyg paa dette uforskammede Flammehav lod Solen, hvis Lys var endnu mægtigere, næppe denne Brands Farver trænge igennem.

„Othello“ benyttede sig af den svage Vind til at flygte — vuggende forsvandt den i Horisonten som en stor Papirsdage. Den sejlede mod Syd og unddrog sig snart Generalens Blik.

*

*

*

Efter at Generalen havde bragt sin Formue paa Fode, døde han som Følge af Overanstrengelse i Aaret 1833.

Nogle Maaneder efter hans Død saa' Markisen sig nødsaget til at føre Moïna til et Badested ved Pyrenæerne — det lunefulde Barn vilde se de skønne Bjerger.

— Min Gud, sagde Moïna en Dag, hvor jeg dog har tilbragt en forfærdelig Nat. Hele Natten har et Barn og en Kvinde ligget og jamret sig. Hvad er det dog for Mennesker, man har givet os til Naboer! Denne Nat er en af de uhyggeligste i hele mit Liv ...

— Jeg har ikke hørt noget, svarede Markisen, men jeg skal tale med Værtinden derom, mit kære Barn, og bede hende om at give os et Værelse, hvor vi kan have det mere roligt. Hvordan har du det nu til Morgen? Er du træt?

Ved disse Ord gik Markisen hen imod Moïnas Seng.

— Aa, lad mig være i Ro, Mo'r, svarede Moïna, du er altid saa kold.

Og den unge Pige puttete sig med en surmulende Mine dybere ned i Sengen — men saa yndefuldt, at en Moder vilde have svært ved at føle sig fornærmet derover.

I samme Øjeblik lød der en hjertesående Stemme fra Sideværelset.

— Men hvorfor har du ikke vækket mig, naar du har hørt dette hele Natten? Vi havde kunnet . . .

En endnu dybere Stønnen end før afbrød Markisen, der raabte:

— Det er én, der ligger for Døden!

Og hurtigt styrtede hun ud af Værelset.

— Lad Pauline komme herop — jeg vil klæde mig paa! raabte Moïna efter hende.

Markisen skyndte sig ned ad Trappen, og ude i Gaarden traf hun Værtinden, der var omringet af en hel Flok Mennesker, der opmærksomt lyttede til hendes Ord.

— Frue, De har til Nabo givet os en Dame, der synes at lide meget ...

— Aa, tal ikke derom! raabte Værtinden, jeg har lige sendt Bud efter Borgmesteren. Tænk Dem, det er en stakkels, ulykkelig Kvinde, der kom hertil til Fods i Gaar Aftes; hun kommer fra Spanien og er uden Pas og Penge. Paa Ryggen bar hun et lille, døende Barn. Jeg kunde ikke nænne at nægte hende Husly. I Morges var jeg oppe og se til hende ... Stakkels Kvinde! Baade hun og hendes Barn kæmpede med Døden!

— Frue, sagde hun til mig og trak en Guldring af sin Finger, jeg ejer kun denne Ring — tag og gør Dem betalt med den; det vil være tilstrækkeligt, da jeg kun vil blive her kort Tid. Stakkels Barn! vi vil dø sammen, sagde hun og betragtede Barnet ømt. Jeg tog Ringen og spurgte hende, hvem hun var; men hun vilde ikke sige mig sit Navn ... Jeg har lige nu sendt Bud efter Lægen og Borgmesteren ...

— Men lad hende dog faa al den Hjælp, hun behøver, udbød Markisen. Maaske er det endnu ikke for sent at frelse hendes Liv! Jeg skal betale Dem alle Deres Udlæg.

— Aa, Frue, hun vil sikkert ikke tage imod det — hun ser ud til at være alt for stolt.

— Jeg gaar nu op og ser til hende ...

Og Markisen gik straks op til den ubekendte Kvinde — uden at tænke paa den uheldige Virkning, som hendes Sørge-dragt kunde have paa en Kvinde, der laa for Døden.

Markisen blegnede ved Synet af den døende — til Trods for de forfærdelige Lidelser, der havde hærget Helenes skønne Ansigt, genkendte hun straks sin ældste Datter.

Da Helene fik Øje paa en sortklædt Kvinde, satte hun sig op i Sengen, udstødte et Rædselsskrig og sank tilbage paa Pudsen, da hun genkendte sin Moder.

— Min Datter! udbød Fru d'Aiglemont, hvad behøver du? Pauline! ... Moïna! ...

— Intet mere, svarede Helene med svag Stemme. Jeg haabede at faa min Fader at se igen, men Deres Sørge dragt fortæller mig ...

Hun tav og trykkede Barnet mod sit Hjerte, søm om hun vilde værne det; hun kyssede det paa Panden og tilkastede sin Moder et Blik, i hvilket man endnu kunde læse Bebrejdelse — om end denne var mildnet af Tilgivelsen.

Markisen vilde ikke møde dette bebrejdende Blik — hun glemte, at Helene var undfanget under Taarer og Fortvivelse, at hun var et Barn af Pligten og havde været Aarsagen til hendes største Sorger: hun gik langsomt hen imod sin Datters Seng, idet hun kun mindedes, at Helene var den første, der havde lært hende Moderglæden at kende.

Hendes Øjne stod fulde af Taarer — hun omfavnede sin Datter og udbrød:

— Helene, min Datter! ...

Helene forholdt sig tavs — hun lyttede til sit sidste Barns sidste Aandedrag.

I dette Øjeblik traadte Moïna, hendes Kammerjomfru, Værtinden og en Læge ind. Markisen holdt sin Datters iskolde Haand i sine og betragtede den med sand Fortvivelse.

Bitter af alle sine Lidelser sagde Helene, der havde lidt Skibbrud og af hele sin Familie kun havde reddet et Barn, med forfærdelig Stemme til sin Moder:

— Alt dette er Deres Værk! Hvis De havde været for mig, hvad ...

— Moïna, gaa ud! raabte Fru d'Aiglemont og forsøgte at overdøve Helenes Stemme.

— Jeg beder dig, min Datter, fortsatte hun, lad os ikke i dette Øjeblik begynde paa vor sørgelige Kamp igen . .

— Jeg skal tie, svarede Helene og gjorde en overnaturlig Anstrengelse. Jeg er Moder og véd, at Moïna ikke bør ... hvor er mit Barn?

Drevet af Nysgerrighed traadte Moïna atter ind.

— Søster, sagde dette forkælede Barn, Lægen ...

— Alt er forgæves, fortsatte Helene. Ak, hvorfor er jeg ikke død dengang jeg var seksten Aar — medens jeg havde til Hensigt at dræbe mig selv! Udenfor Loven findes der ikke nogen Lykke ... Moïna ...

Hun trykkede sit Barn krampagtigt ind til sig og døde.

— Din Søster vilde uden Tvivl sige dig, Moïna, at Lykken ikke findes i et romantisk Liv udenfor de gængse Anskuelser og navnlig ikke fjernt fra en Moder, sagde Fru d'Aiglemont senere, da hun var vendt tilbage til sit Værelse, hvor hun brast i Graad.

En af de første Dage af Juni Maaned i Aaret 1842 gik en Dame paa henvend halvtreds Aar — men som dog syntes langt ældre — omkring i den Have, der hørte til det elegante Hus i rue Plumet i Paris.

Efter at hun havde vandret to eller tre Gange op og ned ad Gangstien, paa hvilken hun holdt sig for ikke at tabe et Vindue, der syntes at fængsle hele hendes Opmærksomhed, af Syne, satte hun sig paa en af disse halvt landlige Stole, der er forfærdigede af Grene, hvor Barken endnu sidder paa.

Fra det Sted, hvor hun sad, kunde hun se baade den indre Boulevard med Invalidehotellets gyldne Kuppel og det mindre storslaaede Skue, som Haven frembød.

Overalt herskede der Tavshed — i Nabohaverne, paa Boulevarderne og i Invalidehotellet, thi i dette fornemme Kvarter begynder Dagen først ved Middagstid. Med Undtagelse af en eller anden lunefuld ung Dame, der pludselig har faaet Lyst til at ride sig en Tur, eller en gammel Diplomat, som skal til en nødvendig Forhandling, saa vaagner alle først ved denne Tid — Tjenere saavel som Herrer.

Den gamle Dame, der var saa tidligt oppe, var Markise d'Aiglemont, Moder til Fru de Saint-Héreen, der ejede dette smukke Hus. Markisen havde for sin Datters Skyld givet Afkald paa hele sin Formue og kun forbeholdt sig en ubetydelig Aarsrente. Grevinde Moïna de Saint-Héreen var Fru d'Aiglemonts sidste Barn. For at muliggøre hendes Giftermaal med Arvingen til en af Frankrigs berømteste Slægter, havde Mar-

kisen ofret alt. Intet var mere naturligt: hun havde mistet begge sine Sønner kort efter hinanden: den ene, Marki Gustave, var død af Kolera; den anden, Abel, var faldet i Slaget ved Macta. Gustave efterlod sig Hustru og Børn. Men Fru d'Aiglemonts temmelig lunkne Kærlighed til begge sine Sønner var blevet endnu mere svækket ved at gaa over paa hendes Børnebørn. Med den unge Fru d'Aiglemont, Gustaves Enke, stod hun paa den Fod, som god Tone og Anstand foreskriver én med Hensyn til Slægtninge. Hele sin Privatformue lod hun gaa over til sin kære Moïna. Smuk og indtagende, som Moïna havde været lige fra Barn, havde hun bestandig været Genstand for Fru d'Aiglemonts Forkærlighed — denne medfødte eller uvilkaarlige Forkærlighed, som synes uforklarlig eller — for en Iagttaget — alt for let at forklare. Moïnas henrivende Skikkelse, hendes skønne Ansigt og smægtende Stemme vakte alle de dybe Følelser, som kan fortrylle en Moders Hjerte, til Live hos hende. Moïna havde lykkeligt overlevet Markisens fire ældre Børn. Verden havde kunnet drage Markisen strengt til Regnskab for hendes Sorgløshed og Forkærlighed; men den fornemme Verden i Paris er altid optaget af en saadan Strøm af Begivenheder, Moder og ny Idéer, at hele Fru d'Aiglemonts Liv maatte synke hen i Glemsel. Ingen tænkte paa at se en Forbrydelse i hendes Kulde og hurtige Glemsomhed med Hensyn til hendes afdøde Børn, medens hendes dybe Ømhed overfor Moïna derimod interesserede mange. Forøvrigt gik Markisen kun lidt ud, og de fleste af de Familier, hun kendte, syntes, at hun var en god, blid, from og taalmodig Kvinde — kort sagt: Fru d'Aiglemont blev af alle Børn overfor deres Forældre, af alle Svigersønner overfor deres Svigermødre anført som et Eksempel til Efterfølgelse. Tilfreds med den unge Grevindes Lykke levede Markisen kun for Moïnas Skyld og havde før Tiden afstaaet sin Formue til hende. Naar forsigtige Oldinge dadlede denne Handlemaade og sagde: Fru d'Aiglemont vil maaske en Dag

komme til at angre, at hun har afstaaet sin Formue til sin Datter, thi er hun — selv om hun kender Fru de Saint-Héreens Hjerter — lige saa sikker paa sin Svigersøns Moral? saa rejste der sig et indigneret Raab mod disse Profeter, og fra alle Sider lød der Lovsange over Moïna.

— Man maa lade Fru de Saint-Héreen vederfares den Retfærdighed, at hun stadig er den samme mod sin Moder som før, sagde en ung Frue. Fru d'Aiglemont har en aldeles dejlig Lejlighed; en Vogn staar altid til hendes Disposition, og hun kan ligesom før gaa, hvor hun lyster.

— Blot ikke i den italienske Opera, svarede en gammel Parasit — et af disse Individuer, der under Paaskud af at bevise deres Uafhængighed holder sig for berettigede til at lade det regne med Epigrammer over deres Venner. Den gamle Dame elsker Musik; men da den unge Grevindes Loge dér altid er oversvømmet af unge Lapse, og den unge Dame allerede har Ry for at være en stor Kokette, saa vilde hendes Moder falde hende til Besvær og maa derfor ikke besøge den italienske Opera . . .

— Fru de Saint-Héreen, sagde en ung, giftfærdig Pige, gør prægtige Selskaber, hvortil hele Paris kommer, for sin Moder.

— Ja, Selskaber, hvor ingen lægger Mærke til Markisen, svarede Parasiten.

— Om Morgenen, indskød en gammel Iagttager, om Morgen sover den kære Moïna. Klokken fire er den kære Moïna i Boulogneskoven. Om Aftenen er den kære Moïna paa Bal eller i Operaen . . . men Fru d'Aiglemont har dog den Glæde at se sin Datter, naar den kære Moïna klæder sig paa, eller naar den kære Moïna tilfældigvis spiser sammen med sin Moder . . .

— Det er endnu ikke otte Dage siden, fortsatte Parasiten, at jeg saa' den stakkels Moder sidde bedrøvet i Kamin-krogen. — Hvad fejler De? spurgte jeg hende. Markisen betragtede mig smilende, men havde dog sikkert grædt. —

Jeg tænkte paa, sagde hun, hvor mærkeligt det dog er, at jeg er alene, endskønt jeg har haft fem Børn; men det er vel vor Lod! Og desuden er jeg lykkelig, naar jeg blot véd, at Moïna morer sig! . . . Jeg har kendt hendes Mand, og derfor kunde hun betro sig til mig. Han havde sikkert hende at takke for sit Pairi og sin Stilling ved Karl den X's Hof.

Denne før Tiden ældede Kvinde vilde have frembudt et mærkværdigt Skue for en Digter, der var gaaet forbi paa Boulevarden. Naar man saa' hende sidde under et skyggefuldt Akacietræ, skulde ingen have kunnet læse en af de tusinde Ting, der stod skrevet paa dette kolde og blege Ansigt, thi hun havde et af disse karakteristiske Ansigter, der — mellem tusinde andre, som vi ligegyldigt gaar forbi — fængsler vor Opmærksomhed og stemmer os til Eftertanke. Endskønt Fru d'Aiglemont bar en moderne Hat, var det dog let at se, at hendes Haar, der for kort Tid siden havde været sort, som Følge af heftige Sindsbevægelser var blevet graat; men den Maade, hvorpaa hun bar denne Hat, tydede paa hendes gode Smag, paa den elegante Dames yndefulde Sædvane, og lod hendes furede, gulfede Pande, der endnu bar Spor af sin gamle Skønhed, træde fuldstændigt frem. Hendes Ansigts fuldendte Form og hendes regelmæssige Ansigtstræk gav endnu én en svag Forestilling om den Skønhed, af hvilken hun sikkert maatte have været stolt; men disse Kendetegn vidnede endnu tydeligere om den Sorg, der havde været bitter nok til at gøre dette Ansigt indfaldent.

Alt var tavst ved denne Kvinde: hendes Gang og Bevægelser havde denne alvorlige og satte Langsomhed, der indgyder Agtelse. Hendes Beskedenhed, der nu var gaaet over til Frygtssomhed, syntes at stamme fra, at hun i de sidste Aar havde vænnet sig til at blive stillet i Skygge af sin Datter. Bestandig tilbagetrængte Lidelser havde i Tidens Løb fremkaldt noget ejendommelig sygeligt ved denne Kvinde. Sandsynlig-

vis havde nogle alt for heftige Sindsbevægelser angrebet dette Moderhjerter fysisk.

To Taarer løb ned ad Markisens Kinder, og hun rejste sig, som om en langt smerteligere Tanke end alle de andre havde saaret hende. Hun havde uden Tvivl forestillet sig Moïnas Fremtid. Da hun forsudsaa' alle de Smerter, der ventede hendes Datter, havde Byrden af hendes eget Livs Lidelser samtidig lagt sig tungt paa hendes Hjerter.

Man vil kunne forstaa den Stilling, Markisen befandt sig i, naar man forklarer hendes Datters:

Grev de Saint-Héreen var for seks Maaneder siden rejst bort for at udføre en politisk Mission. I denne Tid havde Moïna, der foruden den elegante Dames Forfængelighed ogsaa besad et forkælet Barns Lunefuldhed, hvad enten det nu var af Letsindighed eller for at prøve sin Magt, moret sig med at drive sit Spil med en begavet, men hjerteløs Mand, der lod, som om han var beruset af Kærlighed til hende.

Fru d'Aiglemont, der kendte Livet af lang Erfaring og havde lært at dømme Mændene og frygte Verden, havde lige fra Begyndelsen af opmærksomt fulgt denne Kærlighedsintrige, efterhaanden som den skred frem — hun anede, at hendes Datter, der var faldet i Hænderne paa en Mand, for hvem intet var helligt, vilde styrte sig i Fordærvelse. Var det ikke en forfærdelig Tanke for Markisen, at den Mand, som Moïna glad lyttede til, var en Vellystning? Hendes elskede Barn befandt sig ved Randen af en Afgrund, og hun vidste, at hendes Datter ikke vilde lægge sig hendes kloge Advarsel paa Hjerter. Markisen foragtede Moïnas Tilbeder — Grev Alfred de Vandenesse — idet hun vel vidste, at han kun betragtede sin Kamp med Moïna som et Skakparti. Endskønt Alfred de Vandenesse indgød denne ulykkelige Moder Rædsel, var hun dog nødt til at skjule den egentlige Grund til sin Uvilje dybt i sit Hjerter. Hun var en intim Ven af Marki de Vandenesse, Alfreds Fader, og dette — i Verdens Øjne agtværdige Venskab

— berettigede den unge Mand, der foregav at have elsket Fru de Saint-Héreen lige fra Barn, til at komme i den unge Grevindes Hus. Fru d'Aiglemont troede fuldt og fast, at det ikke kunde nytte, at hun slyngede et forfærdeligt Ord ind imellem sin Datter og Alfred de Vandenesse — Alfred var alt for for-dærvet, Moïna alt for aandrig til at ville tro paa denne Afslø-ring: den unge Grevinde vilde sikkert have gjort sig lystig over den og have betragtet den som en moderlig List. Fru d'Aiglemont havde bygget sit Fængsel med egne Hænder og selv muret sig inde deri. Her skulde hun dø — medens hun samtidig var Vidne til, hvorledes Moïnas Liv, der for hende var Berømmelse, Lykke og en tusindfold dyrebare Tilværelse end hendes egen, gik til Grunde.

Utaalmodig ventede hun paa, at hendes Datter skulde staa op. Markisen var fast besluttet paa at gøre et sidste Forsøg. Alt beviste hende, at Alfred havde trængt hende ud af Moïnas Hjerte. Tusinde Smaating, lutter Ubetydeligheder, var hende et Bevis paa den unge Grevindes Utaknemlighed, hvilket Markisen maaske betragtede som en Straf. Hun søgte at finde paa Undskyldninger for sin Datter, for stadig at kunne blive ved med at tilbede den Haand, der slog hende.

Denne Morgen mindedes hun alt — og alt gjorde atter et saa heftigt Indtryk paa hendes Hjerte, at hendes Ansigt fortrak sig i Smerte: Da hun var en Smule døv, havde hun bedt sin Datter om at tale højere — men forgæves; en Dag, da hun bad den unge Grevinde om at gentage en Sætning, saa adlød denne vel, men med en saadan Tværhed, at Markisen ikke mere vovede at fremkomme med sin beskedne Bøn. Siden den Dag sørgede Fru d'Aiglemont for at være nær ved Moïna, naar denne fortalte noget; men ofte syntes Grevinden saa ærgerlig over sin Moders Døvhed, at hun hensynsløst bebrejdede hende den. Dette — der dog kun er et Eksempel af tusinde — kunde vel nok saare en Moders Hjerte. Disse Ting vilde maaske være und-gaaet en lagttagers Opmærksomhed, thi det var kun umærke-

lige Nuancer for andre Øjne end en Kvindes. Saaledes udbrød Moïna en Dag, da Fru d'Aiglemont sagde til hende, at Fyrstinden af Cadignan var kommet for at aflægge hende en Visit: Er det for din Skyld, hun er kommen!? Den Mine og det Tonefald, hvormed Grevinden udtalte disse Ord, forraadte en elegant Foragt for hendes Moder. Fru d'Aiglemont rejste sig, smilte — og græd i Stilhed.

Tung om Hjertet tænkte Fru d'Aiglemont paa denne ene saa saarende, saa bitre mikroskopiske Kendsgerning. Men hendes Taarer tørredes, da hun hørte sin Datters Vindue blive aabnet. Hun ilte langs Stien hen til dette Vindue. Men da hun var naaet derhen, blev Gardinerne pludselig trukket for.

— Moïna, raabte hun.

Intet Svar.

— Fru Grevinden er i den lille Salon, svarede Moïnas Kammerjomfru, da Markisen gik ind i Huset og spurgte, om hendes Datter var staaet op.

Fru d'Aiglemont var alt for optaget af sine Tanker til at skænke en saa ubetydelig Omstændighed Opmærksomhed; hun gik hurtigt ind i den lille Salon, hvor hun traf sin Datter i Morgendragt, med Haaret i Uorden og Fødderne stukket i et Par Tøfler; i Bæltet havde hun Nøglen til sit Værelse — hendes Ansigtstræk dirrede af Ophidselse; hun sad paa Divanen og syntes hensunken i sine egne Tanker.

— Hvorfor kommer man? udbrød hun haardt. Aa, er det dig, Mo'r, fortsatte hun med adspredt Mine, idet hun afbrød sig selv.

— Ja, mit Barn, det er din Moder ...

Den Tone, i hvilken Fru d'Aiglemont udtalte disse Ord, forraadte en saa varm og oprigtig Ømhed, at man ikke kan gøre sig nogen Forestilling derom uden at anvende Ordet „Hellighed“. Hun havde i Virkeligheden lagt saa megen Moderlighed i sin Stemme, at hendes Datter blev truffet deraf

og vendte sig om imod hende med en Bevægelse, der paa én Gang udtrykte Agtelse, Uro og Samvittighedsnag.

Markisen lukkede Døren til Salonen.

Nu var de beskyttede mod enhver Art Indiskretion.

— Min Datter, sagde Markisen, det er min Pligt at oplyse dig om en af de vigtigste Kriser i en Kvindes Liv, i hvilken du, maaske uden selv at vide det, befinder dig; jeg vil tale til dig mere som Veninde end som Moder. Ved at gifte dig er du blevet fri for at staa nogen — med Undtagelse af din Mand — til Regnskab for dine Handlinger. Betænk, Moïna, at jeg har giftet dig med en højtbegavet Mand, af hvem du kan være stolt ...

— Kære Moder, afbrød Moïna hende ærgerligt, jeg véd, hvad du vil sige mig — du vil holde en Straffeprædiken for mig angaaende Alfred ...

— Du vilde ikke kunne gætte saa rigtigt, Moïna, svarede Markisen alvorligt og forsøgte at holde sine Taarer tilbage, hvis du ikke følte ...

— Hvad? faldt Moïna hende hovmodigt i Talen.

— Moïna, udbrød Fru d'Aiglemont med en overordentlig Kraftanstrengelse, du maa høre opmærksomt efter, hvad jeg har at sige dig ...

— Jeg hører, svarede Grevinden, idet hun lagde Armene over Kors og antog en uforskammet Mine. Men tillad mig, kære Moder, tilføjede hun med en utrolig Koldblodighed, at jeg ringer paa Pauline for at sende hende bort.

Hun ringede.

— Mit kære Barn, Pauline kan ikke høre ...

— Kære Moder, afbrød Grevinden hende med en alvorlig Mine, der maatte forekomme hendes Moder paafaldende, jeg ...

Hun tav, da hendes Kammerjomfru traadte ind:

— Pauline, gaa *selv* til Baudran og hør, hvorfor jeg ikke endnu har faaet min Hat . . .

Hun satte sig atter og betragtede opmærksomt sin Moder.

Markisen, der var grebet af en af disse Sindsstemninger, hvis Smerte kun Mødre er i Stand til at forstaa, begyndte at fortælle Moïna om den Fare, hun løb. Men hvad enten Grevinden følte sig saaret af sin Moders Forudindtagethed mod Marki de Vandenesse's Søn, eller hun var et Bytte for en af disse ubegribelige Daarskaber, hvis Hemmelighed ligger i alle unge Menneskers Uerfarenhed — saa benyttede hun kort sagt en Pavse, hendes Moder gjorde, til med en tvungen Latter at sige:

— Moder, jeg troede kun, du var skinsyg paa Fader . . .

Ved disse Ord lukkede Fru d'Aiglemont Øjnene, bøjede Hovedet og udstødte et svagt Suk. Hun rettede Blikket opad, som om hun vilde give efter for den ubetvingelige Følelse, der faar os til at anraabe Gud om Hjælp i vort Livs store Kriser; men derpaa saa' hun paa sin Datter med et Blik, der paa én Gang udtrykte frygtelig Majestæt og dyb Smerte.

— Min Datter, sagde hun med dybt-bevæget Stemme, du har været ubarmhjertigere mod din Moder end nogen Mand, hun har fornærmet — ubarmhjertigere end Gud maaske vil være mod hende . . .

Fru d'Aiglemont rejste sig; men da hun naaede Døren, vendte hun sig endnu en Gang om og læste kun Overraskelse i sin Datters Øjne; hun gik og formaaede at slæbe sig ned i Haven, men dør svigtede hendes Kræfter hende. Dør følte hun atter heftige Smerter i Hjertet og sank ned paa en Bænk. Hun saa', at der paa Stien var tydelige Aftryk af en Mands Støvler. Der var ingen Tvivl mere — hendes Datter var fortabt; nu troede hun at forstaa, hvad der laa under Paulines Hverv. Denne bitre Tanke blev efterfulgt af en endnu bitrere. Det gik op for hende, at Marki de Vandenesse's Søn havde tilintetgjort den Agtelse, en Datter skylder sin Moder, i Moïnas

Hjerte. Hendes Smerter voksede — til sidst tabte hun Bevidstheden.

Den unge Grevinde fandt, at hendes Moder havde tilladt sig at optræde alt for meget som Formynder for hende, og tænkte, at et Kærtegn eller en lille Opmærksomhed atter vilde bringe Forsoning til Veje om Aftenen.

Da hun hørte et Kvindeskrig ude i Haven, bøjede hun sig skødesløst ud af Vinduet i samme Øjeblik som Pauline, der endnu ikke var gaaet, raabte paa Hjælp og holdt Markisen i sine Arme.

— Vær ikke bange, min Datter, var det sidste Ord, som denne Moder udtalte.

Moina saa' sin Moder bleg, livløs og med hivende Aandedræt blive baaret forbi; men stadig slog Markisen med Armene, som om hun endnu vilde kæmpe eller tale.

Forfærdet ved dette Syn fulgte Moïna efter sin Moder og hjalp tavs med til at faa hende lagt i Seng. Hendes Brøde tyngede hende. I dette sidste Øjeblik forstod hun sin Moder, men kunde ikke gøre noget godt igen. Hun vilde være alene med hende, og da ingen mere var til Stede, brast hun i Graad.

Da Markisen hørte sin Datter hulke, som om hendes Hjerte skulde briste, betragtede hun hende smilende, og dette Smil beviste den unge Modermorderske, at en Moders Hjerte er en Afgrund, i hvis Dyb der altid findes Tilgivelse . . .

Saa snart Markisens Tilstand var blevet kendt, blev der straks sendt ridende Bud af Sted efter en Læge og Fru d'Aiglemonts Børnebørn.

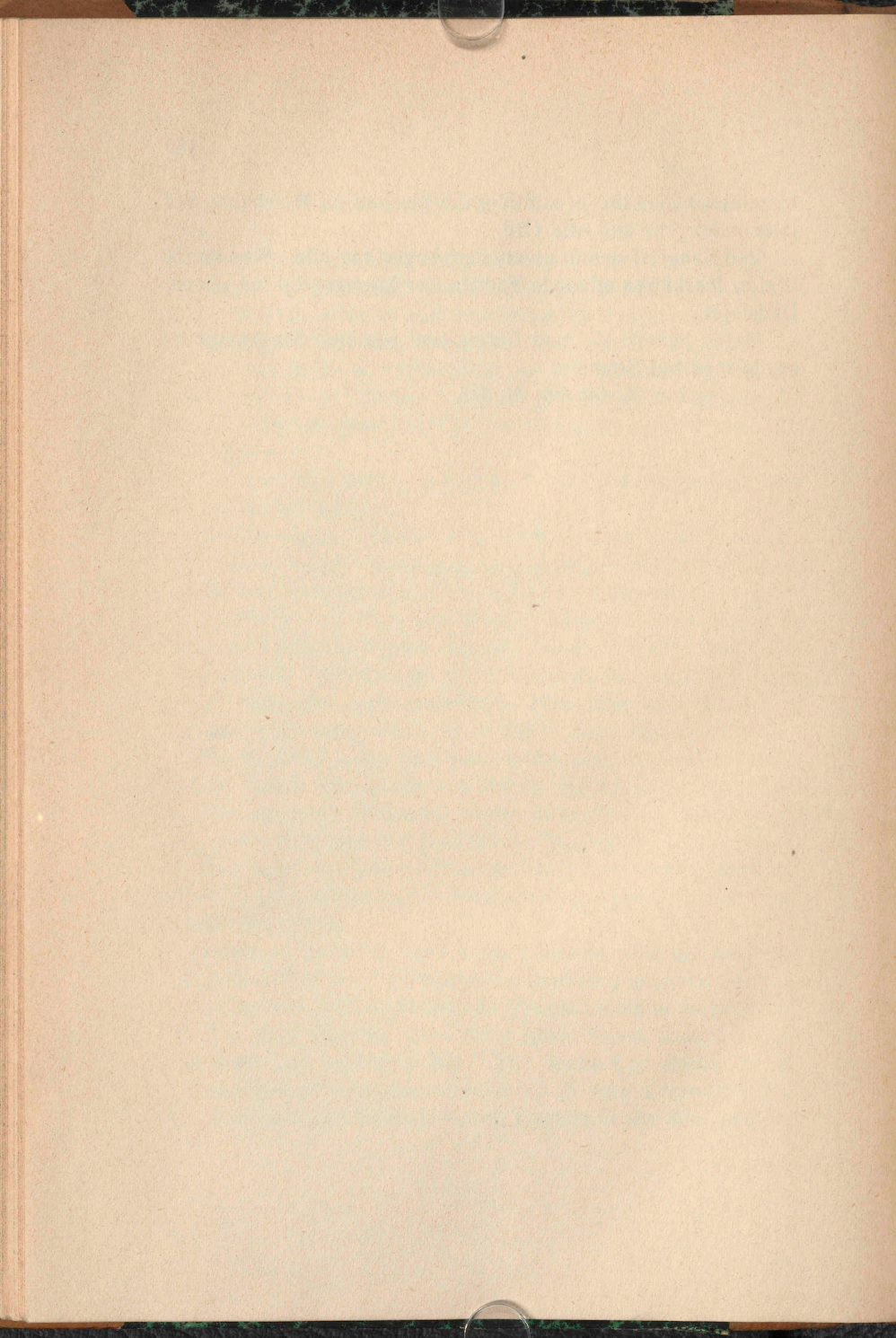
Gustaves Enke og hendes Børn ankom samtidig med Lægerne og alle dannede tilsammen en temmelig imponerende, tavs og urolig Forsamling, til hvilken Tjenestefolkene sluttede sig. Da den unge Markise ikke mere hørte nogen Støj, bankede hun sagte paa Værelsets Dør. Ved denne Lyd stødte Moïna, der sandsynligvis var blevet revet ud af sine smertelige Tanke, hastigt begge Dørfløje op og kastede et sky Blik paa den

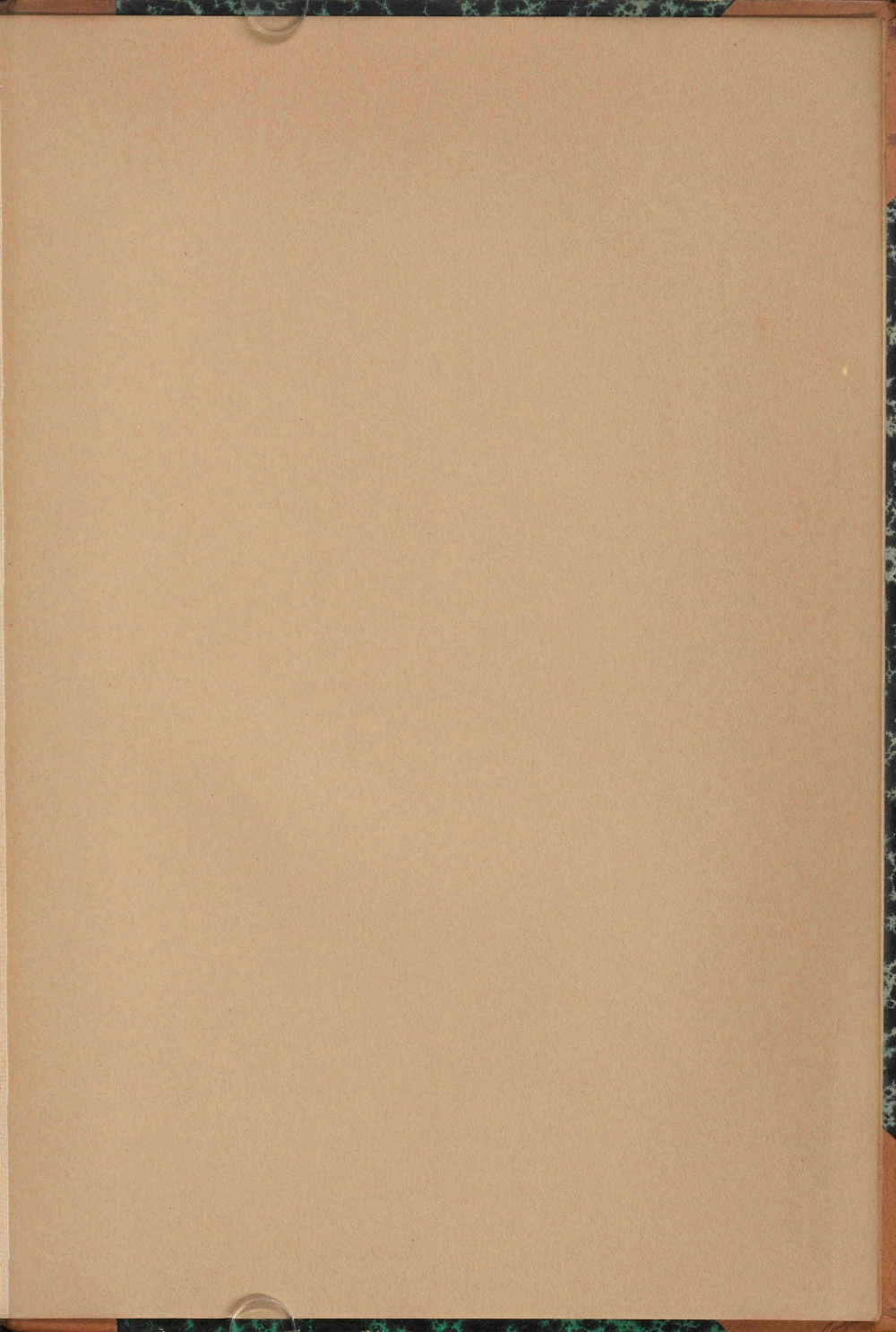
forsamlede Familie — samtidig udviste hun en Forvirring, der talte tydeligere end alle Ord.

Ved Synet af denne utvetydige Anger tav alle. Man kunde skimte Markisens stivnede Fødder, der krampagtigt laa udover Dødslejet.

Mo'na lænede sig mod Døren, saa' paa sine Slægtninge og sagde med hul Stemme:

— *Jeg har mistet min Moder.*

JOHN MARTIN'S FORLAG. KØBENHAVN

EKSPEDITION I KRISTIANIA: PETER AAS & CO.

MARTINS HALVKRONE UDGAVER:

1. Bind, Alexandre Dumas fils: KAMELIADAMEN. 4. Oplag.
7. Bind, Octave Feuillet: EN FATTIG UNG MANDS ÆVENTYR.
9. Bind, Edmond About: KAPTAJN BITTERLINS ÆRGRELSER.
11. Bind, Ernst v. Wolzogen: DET TREDJE KØN.
12. Bind, Jerome K. Jerome: TRE MAND I EN BAAD.
13. Bind, Gustave Flaubert: FRU BOVARY. 2. Oplag.
14. Bind, Ivan Turgénjev: FORAARSBØLGER.
15. Bind, George Eliot: SILAS MARNER.
16. Bind, Lermontoff: VOR TIDS HELT.
17. Bind, Oliver Goldsmith: PRÆSTEN FRA WAKEFIELD.
18. Bind, Stepniak: EN NIHILIST.
19. Bind, Paul Bourget: ET KVINDEHJERTE.
20. Bind, Ivan Turgénjev: EN ADELIG REDE.
21. Bind, Grant Allen: HVAD I KØDET ER BAARET.
22. Bind, Wilh. Hegeler: NELLYS MILLIONER.
23. Bind, Gustave Droz: HUN OG HAN — INTIME.
24. Bind, Ric. Henry Savage: MIN OFFICIELLE HUSTRU.
25. Bind, Fedor Dostojewski: EN HANREJ.
26. Bind, Ivan Turgénjev: RØG.
27. Bind, Rider Haggard: TESTAMENTET.
28. Bind, H. de Balzac: KVINDEN PAA TREDIVE AAR.

Et nyt Bind udkommer hver Maaned.

MARTINS STANDARD UDGAVER:

2. Bind, Leo Tolstoy: KREUTZER-SONATEN. 2. Oplag.
4. Bind, H. de Balzac: EUGENIE GRANDET.
5. Bind, Anatole France: DRONNING GAASEFOD.
6. Bind, Goethe: DEN UNGE WERTHERS LIDELSER.
7. Bind, C. M. Norman-Hansen: DE GLADE SMILS BOPLADS.
8. Bind, Marcel Prévost: PIERRE OG THERESE.
9. Bind, Thomas Mann: HANS KONGELIGE HØJHED.
10. Bind, Saint-Pierre: POVL OG VIRGINIE.
11. Bind, Victor Cherbuliez: META HOLDENIS.
12. Bind, Alfred de Musset: ET BARN AF AARHUNDREDET.
13. Bind, Arthur Schnitzler: FRU BERTHA GARLAN.
14. Bind, Henry Murger: BOHEMELIV.
15. Bind, Pierre Loti: ISLANDSFISKEREN.
16. Bind, Jean Richepin: DANSERINDEN.

Et nyt Bind à 50 Øre udkommer hver Maaned.

De udgaaede Numre er udsolgte fra Forlaget.

Yderligere foreligger paa MARTINS FORLAG:

Tretten Bind af MARTINS JUNIOR BØGER.

Syv Bind af MARTINS ZOLA UDGAVER.

